

Palveluiden järjestämissuunnitelma ja talousarviokehys 2024

KH (19.6.2023)

Sisällys

1. Palveluiden järjestämisen lähtökohdat Nurmijärven kunnassa	4
1.1 Johdanto palveluiden järjestämissuunnitelmaan ja rullaavaan palvelutuotannon kehittämiseen	4
1.2 Kunnan organisaatorakenne 2023 ja palveluiden järjestämisen ohjaus	5
1.3 Kuntastrategia palveluiden järjestämisen taustalla	6
1.4 Nurmijärven kestävä kasvu –ohjelma NUUKA 2020-2026 ja NUUKA 2.0.....	6
1.5 Nurmijärven kunnan palveluverkon kehittämisen tavoitteet	8
1.6 Ostopalveluiden ohjaus	12
1.7 Muutokset väestössä ja palvelutarpeissa.....	13
2. Palvelutuotantokortit	15
2.1 Konsernipalveluiden palvelutuotantokortit	15
2.2 Sivistys- ja hyvinvointitoimialan palvelutuotantokortit	22
2.3 Ympäristötoimialan palvelutuotantokortit.....	34
2.4 Aleksia liikelaitoksen palvelutuotantokortti.....	41
2.5 Nurmijärven vesi liikelaitoksen palvelutuotantokortti.....	42
3. Talousarviokehys 2024	45
3.1 Talousarvion valmisteluprosessi ja aikataulutus	45
3.2 Talouskatsaus	46
3.3 Talousarvion 2024 valmistelun lähtökohdat Nurmijärvellä	46
3.4 Talousarviokehys 2024	48
4. Liitteet.....	58
Talousarvion- ja suunnitelman 2024-2026 laadintaohje.....	58

PALVELUIDEN JÄRJESTÄMISEN LÄHTÖKOHDAT
NURMIJÄRVEN KUNNASSA

1. Palveluiden järjestämisen lähtökohdat Nurmijärven kunnassa

1.1 Johdanto palveluiden järjestämissuunnitelmaan ja rullaavaan palvelutuotannon kehittämiseen

Nurmijärven kunnan palvelutuotannon järjestämistä ohjaavat kuntastrategia sekä sitä toteuttavat ohjelmat. Vuosittain vahvistettavan talousarvion tehtävänä on taas osoittaa, miten kuntastrategian mukainen toiminta aiotaan järjestää ja rahoittaa.

Kunnalliset palvelut jakautuvat laaja-alaisesti eri osa-alueille varhaiskasvatuksesta ja kulttuuri-toiminnasta rakennusvalvontaan ja yleisiin yhteiskunnallisiin demokratiatehtäviin. Kunnallisten tehtävien moniulotteisuuden lisäksi kunnan toimintaympäristössä muutokset sekä palvelutarpeissa että palveluiden tuotantotavoissa vaihtelevat nykypäivänä nopeasti. Myös taloudellisten resurssien rajallisuus ohjaa voimakkaasti palveluiden järjestämistä. Palveluiden järjestämisessä kuvaavaa onkin jatkuva tasapainon tavoittelu tuotettavien palveluiden ja käytettävissä olevien resurssien välillä.

Tehokkaalla palvelutuotannolla on merkittävä rooli kunnan kasvun kestävyden turvaamisessa. Erityisesti merkittävät ikärakenteen muutokset, yleinen väestönkasvu sekä kunnan maankäytön ja kaavoituksen kehittyminen edellyttävät palvelutuotannon tarkoituksenmukaisuuden säännöllistä arvioimista. Palvelutuotannon voidaan ajatella olevan tarkoituksenmukaista silloin, kun se täyttää tehokkaasti, riittävällä tavalla nykyiset palvelutarpeet ja skaalautuu tarvittaessa muuttuviin tarpeisiin ilman merkittäviä saneeraustoimia.

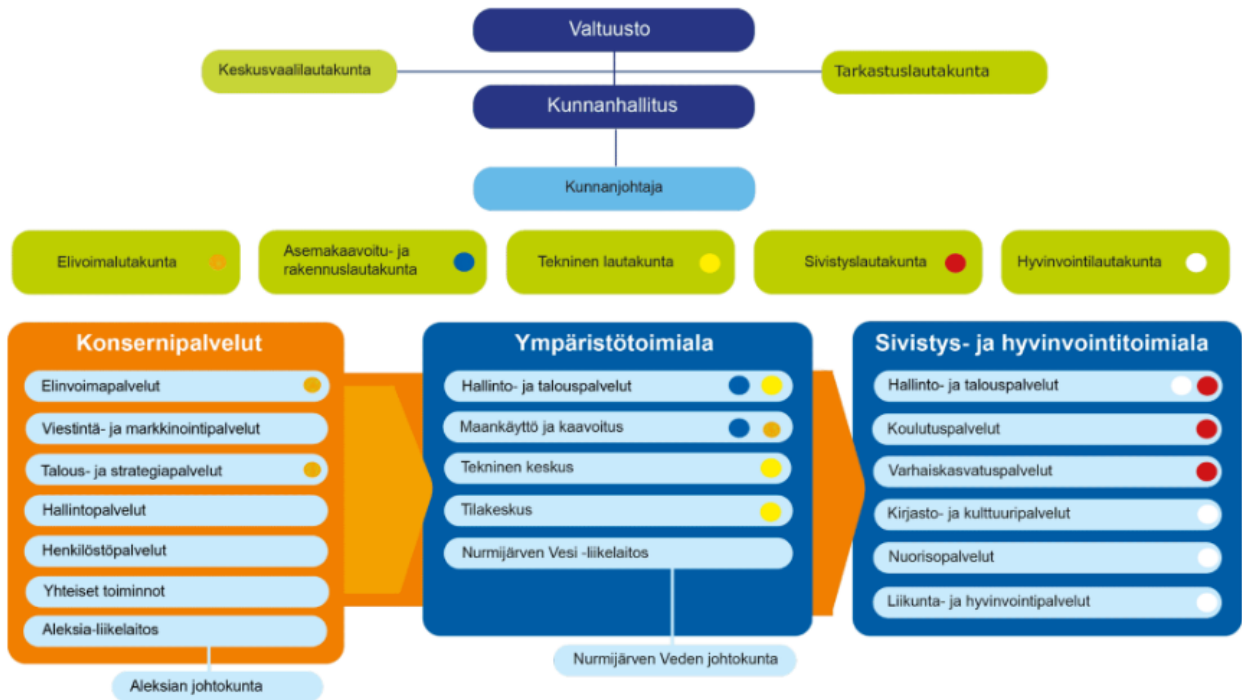
Palvelutuotannon tehokkuuteen vaikuttaa merkittävästi palveluverkko, joka kuvaa palveluiden fyysistä sijoittumista kunnassa. Tarkoituksenmukaisessa palveluverkossa tuotannon mitoitus on oikealla tasolla ja palvelujen käytännön järjestäminen ja ylläpito pystytään toteuttamaan kustannustehokkaasti. Käytännön työssä tämä tarkoittaa muun muassa henkilöstöresurssien tehokasta käyttöä ja toimitilojen ylläpitokulujen minimointia.

Kunta hyödyntää tuotannollisten joustojen aikaansaamiseksi myös alihankintasopimuksia tai niihin rinnastettavia sopimusjärjestelyjä. Tällaisia sopimuksen varaisia toimintoja ovat esimerkiksi koulukuljetukset, varhaiskasvatuksen palvelustelijärjestelmä tai kaavoitukseen liittyvät asiantuntijapalvelujen ostot.

Palveluiden järjestämissuunnitelmassa tehdään vuosittain yleistarkastelu kunnan palvelutuotannosta. Tarkastelulla tuotetaan tietoa kunnassa tuotettavista palveluista, palvelutuotannon toimivuudesta sekä palvelukysynnän ja tuotantotapojen muutoksista. Tulevaisuudessa palvelutuotannon tarkastelua syvennetään palvelujen tuotteistuksen sekä toimitilojen ominaisuusluokittelun tuottaman tiedon pohjalta. Tässä vaiheessa palveluiden järjestämissuunnitelma kuvaa tuotantoa yleispiirteisesti samalla pohjustaen talousarviokehityksen taloudellisten resurssien jakamista.

Palvelutuotannon säännöllisen tarkastelun toimintaideaa voidaan kuvata rullaavana palvelutuotannon kehittämisenä. Tällöin palvelutuotannon tarkastelu kytketään osaksi kunnan vuosittaista käyttötalouden ja investointien suunnittelutyötä. Tällä pyritään lyhentämään oleellisesti reagointiaikaa palvelutuotannon mukauttamistarpeisiin sekä lisäämään yleistä tietoisuutta kunnan palvelutuotannon kustannuksista ja vaikuttavuudesta. Käytännössä rullaavassa palvelutuotannon kehittämisessä tarkastelun kohteena on muun muassa toimitilojen kapasiteetti, käyttöasteet, ylläpitokulut, korjausvelka, käyttäjäturvallisuus, tilojen laadullinen palvelevuus ja varsinaisen palvelutuotannon yksikkökustannukset. Palvelutuotannon tarkastelua pyritään syventämään jatkossa vuosittain, kun organisaation kypsyytaso työskentelymalliin kasvaa.

1.2 Kunnan organisaatorakenne 2023 ja palveluiden järjestämisen ohjaus

Kunnan organisaatio voidaan jakaa poliittiseen organisaatioon ja ammatilliseen organisaatioon. Poliittinen organisaatio rakentuu toimielimistä, joista ylintä päätösvaltaa kunnassa käyttää valtuusto. Valtuuston toimivalta palveluiden järjestämisessä on strateginen, jota konkretisoi erityisesti valtuustossa vahvistettu kuntastrategia sekä vuosittain kuntastrategian toimeenpanoa heijastava talousarvio ja –suunnitelma. Valtuuston päättää myös merkittävistä kuntatason ohjelmista, joiden tehtävänä on konkretisoida kuntastrategian toteuttamista. Tällaisia ohjelmia ovat muun muassa Nurmijärven kestävä kasvu –ohjelma sekä maankäytön tavoiteohjelma MATA.

Kunnanhallitus, lautakunnat ja liikelaitosten johtokunnat toimivat toimeenpaneovina toimieliminä. Kukaan lautakunta sekä liikelaitosten johtokunnat vastaavat alaisensa toimialan/liikelaitoksen palvelutuotannon järjestämisestä valtuuston määrittelemien periaatteiden mukaisesti. Lautakunnat asettavat tarvittaessa alaiselleen palvelutoiminnalle omia periaatelinjauksia, mutta kuitenkin niin, että ne ovat yhdensuuntaisia valtuuston päättämien kuntatason linjausten kanssa. Kunnanhallituksella on erityinen rooli toimielimenä valtuustoasioiden valmistelijana samalla vastaten yleisesti kunnan hallinnosta ja taloudesta.

Kunnan ammatillinen organisaatio jakautuu konsernipalveluiden toimialaan, ympäristötoimialaan ja sivistys- ja hyvinvointitoimialaan. Toimialat jakaantuvat edelleen tulosalueisiin, jotka on kuvattu yllä olevassa organisaatiokaaviossa. Toimialojen tehtävät kunnan palveluiden järjestämisessä on kuvattu luvun kaksi palvelutuotantokorteissa.

1.3 Kuntastrategia palveluiden järjestämisen taustalla

Kuntalain 37 §:n mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Valtuusto on kokouksessaan 23.3.2022 (KV 30/2022) hyväksynyt uuden kuntastrategian vuosille 2022-2030.

Nurmijärven kuntastrategia määrittää toiminnan painopisteet ja strategian vuositavoitteilla ohjataan tekemistä haluttuun suuntaan. Talouden pitkän aikavälin tavoitteet on sisällytetty kuntastrategiaa toteuttavaan NUUKA-ohjelmaan ja niitä seurataan vuosittain strategian toteutumisen yhteydessä. Kuntalain 110 §:n mukaan vuosittain vahvistettava talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Siten talousarvio on aivan keskeinen valtuuston toiminnan ohjauksen väline palveluiden järjestämisessä

1.4 Nurmijärven kestävä kasvu –ohjelma NUUKA 2020-2026 ja NUUKA 2.0

Nurmijärven kunnanvaltuusto on vahvistanut kokouksessaan 23.3.2022 uuden kuntastrategian vuosille 2022-2030. Aiempi kuntastrategia on vahvistettu 28.2.2018 ja siihen on sisältänyt terve talous ja linjakas päätöksenteko osa-alue, johon oli sisällytettynä kunnan talouden kestävyden turvaamista koskevat tavoitteet:

- Varmistamme, että taloutemme on myös pitkällä aikavälillä kestävällä pohjalla, jotta voimme huolehtia kuntalaistemme hyvinvoinnista. Kehitämme talouden ja toiminnan ohjauksjärjestelmäämme tukemaan tiedolla johtamista.
- Käyttötalouden kustannuskehitys ei ylitä verotulojen kasvuprosenttia. Sopeutamme asteittain kunnan investointien tason vastaamaan kunnan talouden kantokykyä.

Valtuusto on edellisessä kuntastrategiassa esitettyjen linjausten pohjalta vahvistanut 12.6.2019 kokouksessaan Nurmijärven kestävä kasvu –ohjelman (NUUKA-ohjelma) vuosille 2020-2026 ja sitä toteuttavan tarkemman NUUKA-toimenpidesuunnitelman 27.01.2021 kokouksessaan. Uuden kuntastrategian toimintaperiaatteita toteutetaan erillisillä ohjelmilla, joista kestävä kasvun ohjelma tähtää kunnan talouden tasapainoon saattamiseen pitkällä aikavälillä. Kuntastrategian uudistamisen ja muuttuneen toimintaympäristön myötä kestävä kasvun ohjelman päivittäminen aloitettiin vuoden 2022 aikana ja se on parhaillaan päätöksenteossa. Päätöksenteossa oleva ohjelma kattaa vuodet 2024-2026, mutta taloudellisia vaikutuksia tarkastellaan mallinnuksen kautta vuosikymmenen loppuun asti. Ohjelman tavoitteena on saavuttaa 9 milj. euron pysyväisluonteiset säästöt.

Ohjelman tavoitteena on päivityksen myötä huolehtia kunnan talouden kestävydestä hillitsemällä toimintakatteen kasvua ja vahvistamalla tulorahoitusta, joka puolestaan hillitsee lainakan- nan kehitystä. Ohjelmassa esitetään merkittäviä muutoksia kunnan palveluverkkoon koulujen ja päiväkotien osalta. Velkaantumiskehityksen katkaiseminen tarkoituksena on välttää kunnan ajautumista perinteiseen, palveluiden laaja-alaista karsimista korostavaan talouden tasapainot- tamiseen, ehkäistä tarvetta verotusasteen merkittävälle kiristämiselle sekä turvata pitkällä ai- kavälillä kunnan riittävä taloudellinen kantokyky kasvua tukevien investointien toteuttamiseksi ja palvelutoiminnan laadun varmistamiseksi.

Käytännön toiminnassa ohjelma ohjaa kunnan käyttötalouden resursointia, investointien aset- tamista sekä tulosrahoitusohjelman vahvistamiseen liittyviä toimia vuosittaisessa talousarvioval- mistelussa. Talousarvio laaditaan siten, että yksittäiset talousarviovuodet niin määrärahojen

jaon, kuin myös toiminnallisten tavoitteiden osalta ovat linjassa ohjelmassa asetettujen tavoitteiden kanssa.

Investointikehitys eli investointien enimmäismäärä määritellään vuosittain ja samanaikaisesti investointien tulorahoitus pyritään maksimoimaan käyttötalouden menokasvua hillitsemällä kohdennetuilla toimenpiteillä. Myös tulorahoituspohjan vahvistamisen mahdollisuuksia tarkastellaan säännöllisesti talousarviovalmistelun yhteydessä investointien riittävän tulorahoituksen varmistamiseksi lyhyellä ja pitkällä aikajänteellä.

Toimenpiteitä tullaan siis kohdistamaan ohjelman voimassaolon aikana sekä palvelutuotannon tuottavuuden edistämiseen ja verorahoituksen vahvistamiseen, että investointitason samanaikaiseen laskemiseen. Investointitason laskeminen edellyttää priorisoimista ja arvovalintojen tekemistä risteävien investointitarpeiden välillä. Erityisesti yhteisen näkemyksen muodostaminen toimitilojen käytön tehostamisesta ja infrarakentamisen fokuosoinnista edesauttavat investointien saattamista kestäväälle tasolle.

Kunnan talouden vahvistumista seurataan NUUKA-ohjelman toimenpiteiden toteutumisen lisäksi strategian mittareiden mukaisesti seuraavien tunnuslukujen kehityksen kautta:

Tunnusluku	Lähtötaso (TP2021)	Tavoitetaso	Ajoitus
Lainakanta	217,3 milj. euroa	< 400 milj. euroa	2030 mennessä
Toimintakatteen muutos	-3,26 %	< 3 %	
Toiminnan ja investointien rahavirran 5 vuoden kertymä	-59,8 milj. euroa	ko. rahavirta >0 euroa	2030 mennessä
Vuosikate/poistot %	188,3 %	keskimäärin >100%	2020-2030
Omavaraisuusaste	35,5 %	>50%	2030 mennessä
Suhteellinen velkaantuneisuus	90,9 %	<60%	2030 mennessä

1.5 Nurmijärven kunnan palveluverkon kehittämisen tavoitteet

Palveluverkon kehittämisen tavoitteet ovat pitkän aikavälin yleisiä linjauksia, jotka ohjaavat kunnan palveluiden järjestämistä ja tuottamista. Asetettuja tavoitteita noudatetaan kunnan palveluiden järjestämisen suunnittelussa ja palvelutuotannon yleisessä kehittämisessä. Valtuusto on kokouksessaan 27.1.2021 § 5 osana palveluverkkosuunnitelmaa vahvistanut kunnan palveluverkon kehittämiseksi alla olevat tavoitteet. Palveluverkkosuunnitelmassa on yleisten tavoitteiden lisäksi asetettu eri alueille kehittämisen pääkohteet.

1. Palveluverkon tiivistäminen, tilatehokkuuden parantaminen, toimintakustannusten alentaminen ja investointien rajoittaminen.
2. Varhaiskasvatus-, perusopetus- ja mahdollisesti lukiopalvelut sekä kirjasto-, nuoriso- ja vapaa-ajan palveluita ohjataan taajamissa kampuksille.
3. Päiväkodit ja koulut suuremmiksi yksiköiksi joko keskittämällä toiminnot yhteen paikkaan tai hallinnollisen yhdistämisen kautta.
4. Päiväkotiverkkoon pyritään saamaan suurempia yksiköitä (10-ryhmäinen) hyvien kulkuyhteyksien varteen, lähipäiväkodit vähintään 3-5 -ryhmäisiä.
5. Koulujen kehittäminen yhtenäiskoulujen suuntaan, alakoulut pyritään säilyttämään lähikouluina. Koulun minimikoko 60 oppilasta.
6. Keskittämisen yhteydessä toimitilojen kokonaispinta-alan tulee pienentyä.
7. Huonokuntoisista ja tarkoitustaan huonosti palvelevista yksiköistä/toimitiloista luovutaan.
8. Ilman käyttöä jääneistä toimitiloista luovutaan (myydään tai puretaan) tai ne muokataan palveluverkon kannalta tarkoituksenmukaiseen käyttöön.
9. Peruskorjattavien kiinteistöjen kohdalla arvioidaan toimipisteen tarvetta tulevaisuudessa ja verrataan peruskorjauksen kustannusta uuden rakentamiseen.
11. Investointipäätöksiä yhteydessä selvitetään eri toteutusvaihtoehtojen taloudelliset ja toiminnalliset vaikutukset (vaikutusten ennakoarviointi).
12. Uusien ja peruskorjattavien kohteiden monikäyttöisyysvaatimus: tilojen tulee palvella monipuolisesti erilaisia toimintoja.
13. Alkuluokkatoimintaa laajennetaan koko kuntaa koskevaksi.
14. Avoimen varhaiskasvatuksen toimintaa keskitetään alueellisesti ja siten, että avoin varhaiskasvatus (kerhot ja avoimet päiväkodit) toimivat saman katon alla (tai samalla kampuksella) kuin päiväkodit.

Edellä kuvattujen tavoitteiden lisäksi valtuusto on kokouksessaan 12.6.2019 § 50 osana NUUKA-ohjelmaan vahvistanut muita palveluiden järjestämistä ja omaisuuden hallintaa ohjaavia periaatelinjauksia. Alla esitetyt linjaukset täydentävät palveluverkon kehittämisen tavoitteita:

1. Omaisuuden myynti, hankinta ja kiinteistöjen jalostus

Strategisesti merkitykseltään vähäisestä ja/tai heikosti tuottavasta omaisuudesta luovutaan:

- Tarpeettomista/tyhjiä kiinteistöistä ja rakennuksista luovutaan välittömästi.
- Yleishyödyllisestä toimintaa varten kunta luovuttaa tiloja palvelutuotannon käytössä olevista tiloista, esim. koulut, päiväkodit, hallintorakennukset tms. Yksin vastikkeetta tai vähäistä vuokraa vasten luovutetuista kohteista luovutaan.
- Kunnan toimitilat salkutetaan ja maaomaisuus luokitellaan. Selvitetään jokaisen kehitettävän kiinteistön osalta kiinteistöjen jalostamisen mahdollisuudet (esimerkiksi: puretaan rakennukset ja myydään tontti, myydään kohde sellaisenaan, puretaan kohde ja rakennetaan tontille kunnan palveluverkon kannalta optimi uudiskohde jne.)

Kunnan omaisuuden hankkimisen tulee perustua kuntastrategiaan ja vuotuisen talousarvioon. Toimitilojen hankinta tulee perustella taloudellisesti. Kunta liittyy osakkaaksi yhtiöihin tai perustaa yhtiöitä ainoastaan silloin, kun se on taloudellisesti järkevää, ei sisällä merkittäviä riskejä ja edistää kuntastrategian toteuttamista. Irtaimiston hankkimisen tulee perustua olemassa oleviin hankintasopimuksiin. Leasing-rahoituksen käyttäminen irtaimen omaisuuden hankkimisessa tulee ennen tilauksen tekemistä ilmoittaa talouspalveluille.

2. Maapolitiikka ja kaavoitus

Kunta pyrkii turvaamaan tonttutuotannon ja omien tarpeidensa mukaisen toiminnan omistamalla riittävän ja oikein kohdentuvan maaomaisuusreservin. Riittävällä maanomistuksella voidaan ohjata asemakaavoitusta sekä asemakaavan oikea-aikaista toteutumista ja saada maan arvonnousu kunnan omaan käyttöön.

Maan hankkiminen on maapolitiikan keskeisiä tehtäviä ja maanhankintaan tulee varata riittävästi resursseja sekä toteuttaa hankintaa suunnitelmallisesti riittävän pitkällä aikajänteellä yleiskaavoihin ja maankäytön toteuttamisohjelmaan pohjautuen sekä riittävän pitkällä aikajänteellä. Maanhankinta tulee tarvittaessa turvata käyttäen kaikkia lainsäädännön mahdollistamia maanhankintatapoja, objektiivisia ja ennustettavia menettelyitä ja periaatteita käyttäen.

Kunnan alueelliselle kehittämiselle tulee valita selkeä painopiste siten, että resursseja ei liiaksi hajauteta.

3. Palveluverkon kehittäminen

Merkittävin osa kunnan palvelutuotannon säästö-/tuottavuuspotentiaalista nojautuu kunnan palveluverkon kehittämiskäytäntöihin. Historiassa tapahtuneen nopean väestön kasvun aikaan palveluverkkoa on jouduttu laajentamaan nopeasti, toimitilojen ja tuotannon välisten tuottavuustekijöidenkin kustannuksella. Nykypalveluverkon muodostumiseen on esimerkiksi kouluverkon osalta vaikuttanut oleellisesti myös kuntaan aikoinaan rakennettu kansakouluverkko.

On tyypillistä, että eri ajanjaksoilla kuntalaisten palvelutarpeet ja kunnan elinvoimaa koskevat kehittämisintressit vaihtelevat. Tästä johtuen säännöllinen palveluverkkotyö nousee korostuneeksi ja erityisesti silloin, kun palveluiden tuottamiseen osoitettu resurssipohjan osoittautuu tarpeisiin ja odotuksiin nähden liian heikoksi. Kunnassa käynnistetyn palveluverkkoselvityksen tavoitteena on tuottaa riittävä tieto tarvittavien palveluverkkopäätösten tekemiseksi.

Palveluverkon kehittäminen on pitkäjänteistä toimintaa ja investointien jaksottamisen myötä palveluverkon rakentaminen suunniteltuun muotoonsa kestää vuosia.

Palveluverkon kehittämisessä noudatetaan seuraavia periaatteita:

- Tiivistetään nykyistä palveluverkkoa (päiväkodit ja koulut suuremmiksi kokonaisuuksiksi, samalla huomioiden yhtenäiskouluajattelu ja alkuluokkatoiminta, luovutaan epäkelvoista tiloista, karsitaan puisto- ja urheilualueiden määrää, jne.).
- Tehostetaan koko kuntatasolla tilojen käyttöä tilatehokkuutta lisäämällä ja käyttöastetta parantamalla. Esimerkiksi mahdollisissa keskittämispäätöksissä kunnan kaikkien toimitilojen yhteenlaskettu pinta-ala tulee laskea ja tilojen määrän vähentyä. Tuotannon siirtymisen

perusteella tyhjentyneistä kohteista luovutaan tai kohde jalostetaan palveluverkon kannalta tarkoituksenmukaiseen käyttöön, esim. palvelutarpeiden kasvun edellyttämän kapasiteetin kasvattamiseksi.

- Uudiskohteiden ja laajojen peruskorjaus-/perusparannuskohteiden tulee lähtökohtaisesti palvella monipuolisesti erilaisia toimintoja (tilojen monikäyttöisyysvaatimus).
- Investointipäätöksissä selvitetään eri toteutusvaihtoehtojen taloudelliset ja toiminnalliset vaikutukset.

4. Henkilöstölinjaukset

Kunnan palvelutuotanto on vahvasti henkilöstövaltaista tulevaisuudessakin, vaikka esimerkiksi digitalisaation eteneminen tehostaa monin tavoin tiedon käsittelyä ja toimintatapoja. Henkilöstömenot muodostavat 47 % kunnan käyttötalouden toimintamenoista (v. 2023). Henkilöstömenojen hallinnan keinoja on tarkasteltava osana kestävästä talouden kehityksestä. Tavoitteena on, että henkilöstö osallistuu, luottaa ja sitoutuu kestävään talouden hallintaan.

Nuuka –ohjelman henkilöstövaikutukset

Kestävän kasvun (Nuuka) ohjelman mukaisilla talouden tasapainottamisen toimenpiteillä on henkilöstövaikutuksia. Keinovalikoimaan ei sisälly henkilöstön lomautuksia. Henkilöstövaikutukset:

- Palvelujen tuottamis- ja toteuttamistapojen muutokset vaikuttavat tehtäväkuviin ja työjärjestelyihin
- Työtehtävien suorituspaikka voi muuttua
- Työtä ohjaavaa ohjeistusta päivitetään
- Palvelujen lakkauttamisesta johtuva henkilöstömäärän vähentyminen ensisijaisesti eläköitymisen kautta.

Henkilöstösuunnittelussa huomioitavat asiat

Henkilöstösuunnittelussa tavoitteena on kattaa palvelutarpeet henkilöstömäärää kasvattamatta. Johdon ja esihenkilöiden tulee tehdä aktiivista ja jatkuvaa henkilöstösuunnittelua resursien tehokkaan ja tarkoituksenmukaisen käytön varmistamiseksi. Henkilöstösuunnittelun tarkoituksena on varmistaa, että henkilöstön määrä ja rakenne on kohdentunut palvelutuotannon tarpeiden ja toimintaympäristön muutosten suuntaisesti ja kustannukset ovat ennakoitavissa.

Henkilöstösuunnitteluun sisältyy esimerkiksi henkilöstön määrään ja rakenteeseen, vaihtuvuuteen, työn tavoitteisiin, tehtäväkuviin, työn hintaan, työaikaan, suorituksen johtamiseen, palkitsemiseen ja osaamisen kehittämiseen liittyvät prosessit ja suunnitelmat. Toiminnan ja palvelujen muutostilanteissa henkilöstövaikutusten huolellinen arviointi ja ennakointi ehkäisee henkilöstömenojen kasvua. Henkilöstöraportointi eli tiedolla johtamisen prosessit toimialoilla, tulosalueella ja kuntatasoisesti vahvistaa henkilöstöresurssien käytön suunnitelmallisuutta.

Talousarvioesitykseen sisältyvään henkilöstösuunnitelmaan kootaan esitykset perustettavista uusista perustettavista viroista ja työsuhteisista tehtävistä sekä alustavana suunnitelmana taloussuunnitelmavuosille. Esityksiä tehdään vain silloin, jos tehtävä- tai vakanssimuutoksilla ei voida tuottaa riittävää resurssia palvelun tuottamiseen.

Tavoitteena on, että kunnan omilla päätöksillä ei lisätä sijaisuus- ja tehtävämuutostarpeita tuotavia poissaoloja työstä, virka- ja työehtosopimukseen ja lainsäädäntöön perustuvien poissaolojen lisäksi.

Johto ja esimiehet vastaavat siitä, että työpaikalla työn tavoitteet ja työnjako on selkeästi määriteltä. Suorituksen johtamisen prosesseja kehitetään selkeämmiksi.

Työkykyjohtamisessa tavoitteena on vähentää edelleen työkyvyttömyydestä johtuvia poissaoloja sekä nopeuttaa työntekijän paluuta sairauslomalta takaisin työhön aktiivisen työkyvyn tuen keinoja käyttäen.

Kestävän kasvun (Nuuka) ohjelman mukaisina talouden tasapainotustoimenpiteinä vuosina 2024–2026 vähennetään seuraavia henkilöstömenoja:

- lyhytaikaisten sijaisten (1–12 pvää) ja määräaikaisen henkilöstön käyttö
- matkakustannukset ja lisä- ja ylityökorvaukset
- säästövapaiksi siirrettyjä vuosilomapäiviä osana lomapalkkavelkaa
- työterveyshuollon kustannukset
- sairauspoissaolojen kustannukset

Rekrytointi

Rekrytointilupamenettelyn tarkoituksena on vahvistaa henkilöstöressurssien suunnitelmallista ja taloudellista käyttämistä. Lupa tarvitaan kaikkien vakituisten virkojen ja tehtävien sekä yli 12 kk kestävien sijaisuuksien täyttämiseen, lukuun ottamatta valtuuston talousarviossa hyväksymiä ja henkilöstösuunnitelmaan sisältyviä virkoja ja tehtäviä.

Ennen rekrytointiluvan hakemista rekrytoiva esihenkilö selvittää lisätyön tarjoamismahdollisuudet vastaavassa osa-aikatyössä oleville sekä työnjaon muuttamisen, muiden tehtäväjärjestelyjen, sisäisen työkierron ja osatyökykyisten uudelleensijoittumisen mahdollisuudet. Rekrytointilupahakemukseen kirjataan taloudelliset ja toiminnalliset perusteet tehtävän täyttämiseksi. Valtuuston tai kunnanhallituksen valinnan piiriin kuuluvien virkojen ja tehtävien rekrytointiluvista päättää kunnanhallitus päättäessään niiden haettavaksi julistamisesta ja muut rekrytointiluvat myöntää toimialajohtaja.

5. Harkinnanvaraisten palvelujen tarkistaminen

Kunnassa tuotettavat palvelut voidaan jakaa lakisääteisiin palveluihin sekä harkinnanvaraisiin palveluihin. Lakisääteisiä palveluja ovat esimerkiksi perusopetuslaissa, varhaiskasvatuslaissa ja maankäyttö- ja rakennuslaissa kunnalle säädetyt palvelutehtävät. Harkinnanvaraisia palveluja ja avustuksia ovat esimerkiksi liikunta- ja puistoalueiden ylläpitoon liittyvät tukitoimet tai yhdistystoiminnan tukemiseen liittyvät avustukset. Joskus rajapinnat lakisääteisten palvelujen ja harkinnanvaraisten palvelujen välillä voivat hämärtyä, sillä usein näitä palveluja tuotetaan rinnakkain osana yhtenäistä palveluprosessia tai sitten kunta on voinut omaehtoisesti nostaa tuotettavan palvelun laatutasoa lain edellyttämien sisältö- ja laatuvaatimusten ylitse.

Kunnan tulee ensisijaisesti turvata laista nousevat peruspalvelut. Mikäli kunnan taloudellinen tilanne on heikko, tulee mahdollisia sopeuttamistoimia kohdistaa harkinnanvaraisiin palvelui-

hin. Kunnan harkinnanvaraiset palvelut on kartoitettu toimialoittain NUUKA-ohjelman päivityksen yhteydessä. Jatkossa näiden palvelujen resurssointia suhteessa lakisääteisiin palveluihin tulee arvioida vuosittain osana talousarviovalmistelua ja palvelujen järjestämistä.

1.6 Ostopalveluiden ohjaus

Nurmijärven kunta hyödyntää palveluiden järjestämisessä markkinoita sekä alueellisia yhteistyömuotoja. Hankintasopimuksiin perustuvissa ostopalveluissa, kuten koulukuljetuksissa ja katujen kunnossapidossa, toiminnanohjausta toteutetaan hankintasopimuksen kautta. Hankintasopimuksissa on määritelty muun muassa tuotteet ja palvelut, niiden ostohinnat, laatuvaatimukset sekä toimitusehdot. Ostotarve määritellään toimialalla ja ostojen mitoitusta tulee sovittaa valtuuston vahvistamaan talousarvioon.

Alueellisen yhteistyön muotoja ovat muun muassa kuntayhtymämuotoinen toiminta, joista Nurmijärven kunnalle merkittävämpiä ovat sote-uudistuksen jälkeen Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä (Keuda) ja Uudenmaan Liitto kuntayhtymä sekä osakeyhtiömuotoinen yhteistoiminta, kuten jätehuollon palveluita tuottava Kiertokapula Oy sekä elinkeinoelämän kehittämis- ja tukitoimintoja tuottava Keski-Uudenmaan Kehittämiskeskus Oy.

Kuntayhtymä- ja osakeyhtiömuotoisessa toiminnassa yhteistyö perustuu varsinaista ostotoimintaa ohjaavan sopimuksen lisäksi myös kunnan osakkuuteen yhteisössä. Tämän perusteella ostopalveluiden ohjausta tehdään myös kunnan omistukseen perustuvan omistajaohjauksen kautta.

Kunnan omistajaohjausta yhteisöissä toteutetaan käytännössä siten, että sekä luottamushenkilöitä että virkaorganisaation edustajia on nimetty yhteisöjen toimielimiin ja yhteistyöryhmiin. Tällaisia toimielimiä ovat esimerkiksi yhtymähallitus, yhtymävaltuusto ja osakeyhtiön hallitus. Lisäksi on erikseen nimetty eri yhteisöihin yhtiökokousedustat, joiden tehtävänä on osaltaan edustaa kuntaa yhtiökokouksissa.

Ostopalveluiden ohjauksen kannalta on oleellista arvioida säännöllisesti yhteistyön kannattavuutta kunnalle, jota voidaan mitata sekä laadullisesti että taloudellisesti. Hankintasopimuksen varaiseen yhteistyöhön voidaan vaikuttaa erityisesti aktiivisen sopimuseurannan ja laadukkaan kilpailutustyön kautta. Silloin kun yhteistyö perustuu hankintasopimuksen lisäksi kunnan omistukseen, on ostopalveluiden tarkoituksenmukaisuutta arvioitava myös omistajapoliittisena kysymyksenä.

1.7 Muutokset väestössä ja palvelutarpeissa

Nurmijärvi on 2020-luvulla yli 44 000 asukkaan koti. Kasvu on ollut melkoista ja Nurmijärven väestö on kaksinkertaistunut neljässäkymmenessä vuodessa (1970-luvun lopulta tähän päivään). Kunnan kasvuvauhti on ollut KUUMA-seudun nopeimpia ja myös koko maan tasolla merkittävää. Väestönkasvun vauhti on kuitenkin vaihdellut voimakkaasti vuosien varrella – Nurmijärvi muiden KUUMA-kuntien tavoin sykkii pääkaupunkiseudun pulssin mukana. Kuitenkin riippumatta talouden suhdannevaihteluista, alueiden kiihtyvistä eriytymiskehityksestä, syntyvyyden merkittävästä laskusta, väestön ikääntymisestä tai muuttoliikevirtojen muutoksista, on Nurmijärvi ollut sekä määrällinen että laadullinen kasvukunta. Nurmijärvelle ja myös muihin Helsingin seudun kehyskuntiin muuttaa osaajia, nuoria aikuisia ja lapsiperheitä, mutta samalla väestö myös ikääntyy.

Nurmijärvi profiloituu edelleen 2020-luvulla lapsiperheiden kotipaikkana, mutta samaan aikaan syntyvyys Nurmijärvellä on merkittävästi pienentynyt vuodesta 2006 alkaen ja kunnassa asuvien lasten (0–14-vuotiaat) määrä on myös merkittävästi vähentynyt. Syntyneiden määrä on laskeutunut siitäkin huolimatta, että Nurmijärven suurin kasvu on kertynyt potentiaalisten perheellistyneiden ikäluokkiin (25–34-vuotiaat). Samaan aikaan ikäryhmien suhde on myös painottumassa ikääntyviin. Myös asuntokuntien lukumäärä on ollut kasvussa ja asuntokuntien keskipakko laskussa läpi 2000- ja 2010-lukujen.

2020- ja 2030-luvuilla Nurmijärvellä on rakentumassa pientalovaltaisia asuinalueita ja näiden oletetaan houkuttelevan lapsiperheitä. Rakentamisen painotuksista huolimatta Nurmijärven väestö ikääntyy väestön luonnollisen ikääntymisen myötä. Väestörakenteessa tapahtuvat pitkän aikavälin muutokset tuovat mukanaan tarpeen tarkastella kunnan palvelujärjestelmää uudelleen. Keskeistä on kuitenkin tunnistaa kasvukunnan kolmoishaaste: samaan aikaan Nurmijärvellä asuu ja palveluita käyttävät lapset ja nuoret sekä lapsiperheet, lapsettamat nuoret aikuiset ja ikääntyvät. Ikärakenteessa tapahtuvat muutokset haastavat vanhat toimintatavat, sillä kehyskuntien palvelurakenne, toimintatavat ja painotukset on lähtökohtaisesti luotu toisenlaisia olosuhteita varten.

Palvelutarpeiden muutoksia arvioitaessa tulee väestön ikärakenteen määrällisten muutosten ohella arvioida myös laadullisia palvelutarpeiden muutoksia. Esimerkiksi paikallisen päivähoitokapasiteetin riittävyyden arvioinnissa tulee huomioida lasten määrän absoluuttisen kehityksen lisäksi muutokset eri ikäisten päivähoitoasteessa sekä muutokset erityisen tuen tarpeen määrässä. Kokonaisuus vaikuttaa palvelujen kysynnän painotuksiin, talouden liikkumavaraan ja edelleen henkilöstötarpeiden muutoksiin.

PALVELUTUOTANTOKORTIT 2023

2. Palvelutuotantokortit

2.1 Konsernipalveluiden palvelutuotantokortit

Konsernipalveluiden toimialan perustehtävänä on tukea muiden toimialojen ja konserniyhteisöjen toimintaa.

Konsernipalvelujen hoitamia tehtäviä ovat elinkeino- ja työllisyyspalvelut, viestintä- ja markkinointi, kunnan kokonaistalouden hoito, strategian ja tiedonhallinnan koordinointi, tietohallinto ja tietotekniikan järjestäminen, hankintapalvelut, kunnan yleishallinnon hoitaminen, juridinen konsultaatio, asianhallinta ja arkistointi, keskitetty asiakaspalvelu sekä henkilöstöhallinnon tehtävät. Konsernipalvelut vastaa Aleksia -liikelaitoksen (siivous- ja ruokapalvelut) ohjauksesta.

ARVIO KONSERNIPALVELUIDEN TOIMINNAN KEHITTÄMISESTÄ 2024-2026

Keskeisin tavoite kunnan tuleville vuosille on kunnan talouden tasapainottaminen. NUUKA-ohjelmasta on tarkoitus päättää kesäkuussa 2023, jonka jälkeen käynnistyy ohjelman toimeenpano. Konsernipalvelujen osalta on edelleen tarpeen tehostaa sekä sisäistä toimintaa että toiminnan prosesseja yli toimialojen kustannustehokkuuden lisäämiseksi.

TE-palvelut siirtyvät 1.1.2025 alkaen kuntien vastuulle. Nurmijärvi valmistelelee työllisyysalueen perustamista yhdessä Keusote-kuntien kanssa ja tavoitteena on, että kuuden kunnan muodostama työllisyysalue ottaa vastuun palveluiden tuottamisesta 1.1.2025 alkaen. Työllisyysalueen valmistelu ja kunnan työllisyystoimintojen kehittäminen on keskeinen tavoite vuodelle 2024.

Merkittävänä järjestelmä uudistuksina kunnassa toteutetaan talous- ja henkilöstöhallinnon järjestelmien uudistaminen vuosien 2023–2025 aikana. Nuuka-ohjelman linjausten mukaisesti talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut on tarkoitus keskittää kuntatasoisesti. Keskittämällä tavoitellaan tukipalveluiden tehostamista, yhtenäisiä prosesseja sekä henkilöstöriskien pienentämistä.

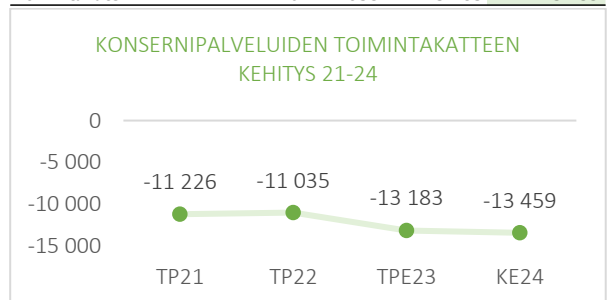
Strategian keskeisistä tavoitteista rullaavan palveluverkon toimintamallia on edelleen tarkoitus kehittää ja vakiinnuttaa pysyväksi toimintamalliksi. Matkailun kehittämistä toteutetaan kesäkuussa 2023 hyväksytyn matkailuohjelman mukaisesti.

Kunnan ruoka- ja siivouspalvelujen (Aleksia) tuotantotavan tarkastelu on tarkoitus aloittaa syksyllä 2023. Tarkastelun pohjalta tehdään päätökset Aleksian palvelujen tuotantotavasta tulevaisuudessa.

YHTENVETO PALVELUTUOTANNON KESKEISISTÄ MUUTOKSISTA

- TE-palvelujen uudistus 2025
- Talous- ja henkilöstöhallinnon järjestelmien uudistaminen
- Talous- ja henkilöstöhallinnon keskittäminen kuntatasolla
- Aleksia -liikelaitoksen tuotantotavan selvittäminen

Tuloslaskelma 1000 €	TP 2021	TP2022	TPE 2023	KEHYS 2024
Toimintatuotot				
Myyntituotot	1 968	2 091	1 982	2 237
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	621	265	308	363
Muut toimintatuotot	93	227	158	180
Toimintatuotot yhteensä	2 681	2 582	2 447	2 780
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-4 367	-4 459	-6 517	-6 993
Palvelujen ostot	-4 767	-4 692	-4 817	-4 910
Aineet, tarv. ja tavarat	-76	-47	-103	-96
Avustukset	-4 057	-3 663	-3 371	-3 289
Muut toimintakulut	-640	-745	-825	-897
Toimintakulut yhteensä	-13 907	-13 617	-15 631	-16 240
Toimintakate	-11 226	-11 035	-13 183	-13 459

TOIMIALAN INVESTOINNIT 2023-2025

Investointikohde	TPE23	KEHYS24	TS25
Tietotekniikka	60 000		
Sähköinen arkistointi	60 000	30 000	20 000
Taloushallintojärjestelmien uudistus	10 000	250 000	70 000
Henkilöstöhallinnon järjestelmät		250 000	

HALLINTOPALVELUT

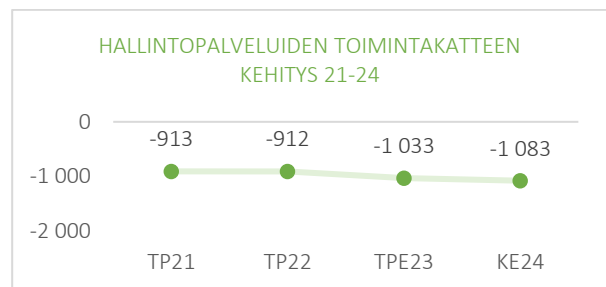
Hallintopalvelujen tulosalue vastaa valtuuston ja kunnanhallituksen valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä, varautumisen ja turvallisuuden suunnittelusta sekä valmiussuunnitelmien päivittämisestä, muista tukitehtävistä ja kokoussihteeriydestä. Lisäksi tulosalue vastaa hallinnon yleisistä tukipalveluista, kunnanviraston keskitetystä asiakas- ja palautepalvelusta sekä kirjaamo- ja arkistopalveluista. Lisäksi tulosalueen vastuulla on vaa-leihin liittyvät viranomaistehtävät sekä niiden käytännön järjestelyt. Tulosalue vastaa myös kunnan henkilöstön ja päätöksenteon juridisesta tuesta ja konsultoinnista, tietosuojavastaavan tehtävistä sekä turvallisuus- ja valmiustehtävistä.

ARVIO HALLINTOPALVELUIDEN TOIMINNAN KEHITYKSESTÄ 2024-2026 JA SUOSITUKSET PALVELU-TUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

Hallintopalveluihin sisältyvät juridiset tukipalvelut kunnan eri toimialoille. Painopisteenä on edelleen kehittää juridisen tiedottamisen ja ohjeistusten antamista toimialoille. Hallintopalvelujen tehtäviä on järjestelty uudelleen ja yhdistelty viimeisien vuosien aikana ja tehtäväjärjestelyjä tulosalueella jatketaan edelleen. Hallintopalvelujen rooli on organisaatio- ja henkilömuutosten myötä siirtynyt yhä enemmän asiantuntijaorganisaatioksi.

Kunnanviraston asiakaspalvelun toiminnan kehittämistä jatketaan. Asianhallinta ja arkistointi -yksikön toimintaa tulee tulevina vuosina kehittää voimakkaasti kohti digitalisaatiota mm. sähköisen arkistoinnin ja tiedonhallinnan osalta. Kehitystyö vaatii edelleen resursseja niin henkilöstön kuin eurojenkin osalta ja näiden molempien käyttöä on suunniteltava ennalta useamman vuoden eteenpäin. Kunnan turvallisuus- ja valmiusasiat ovat osa tulosalueen asiantuntijaorganisaatiota, ja turvallisuuteen kunnan eri alueilla on panostettu entistä enemmän.

Tuloslaskelma 1000 €	TP 2021	TP2022	TPE 2023	KEHYS 2024
Toimintatuotot				
Myyntituotot	55	80	83	80
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	30	19	24	24
Muut toimintatuotot	9	4	2	5
Toimintatuotot yhteensä	94	104	106	109
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-728	-690	-756	-744
Palvelujen ostot	-105	-162	-228	-199
Aineet, tarv. ja tavarat	-21	-11	-40	-32
Avustukset	0	0	-3	-3
Muut toimintakulut	-152	-153	-174	-214
Toimintakulut yhteensä	-1 007	-1 016	-1 138	-1 192
Toimintakate	-913	-912	-1 033	-1 083

PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA			
Tunnusluku	TP2022	TPE2023	KEHYS2024
Henkilöstömäärä (HTV1)	12	11	14
Tehdyt henkilökortit	318	700	400
Välitetyt puhelut	13 801	12 500	12 500
Kirjattavat asiat	1 796	1800	1800

HENKILÖSTÖPALVELUT

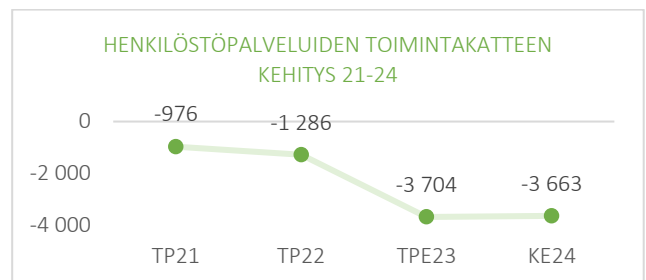
Henkilöstöpalvelujen tehtävänä on tukea ja kehittää henkilöstöjohtamista sekä henkilöstön hyvinvointia. Tulosalue tarjoaa henkilöstölle sähköisiä itsepalveluja, lähitukea ja erityispalveluja seuraavilla osa-alueilla: henkilöstön kehittäminen, henkilöstöraportointi, palkkaus- ja palkitsemisjärjestelmät, palvelussuhdeasioiden neuvonta ja ohjaus, yhteistoiminta, rekrytointipalvelut, työhyvinvointi ja työsuojelu. Tulosalue muodostuu kolmesta tulosyksiköstä: HR-palvelut, rekrytointipalvelut sekä työhyvinvointi ja työsuojelu.

ARVIO HENKILÖSTÖPALVELUIDEN TOIMINNAN KEHITTÄMISESTÄ 2024-2026 JA SUOSITUKSET PALVELUTUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

Henkilöstöpalveluja johdetaan ja kehitetään kuntastrategian ja henkilöstöohjelman strategisten tavoitteiden sekä organisaation HR-palvelutarpeiden suuntaisesti. HR-tukea henkilöstölle, esimiehille ja johdolle organisoidaan ja palvelujen keskittämistä sekä tehtäväjärjestelyjä valmistellaan yhteistyössä toimialojen ja liikelaitosten kanssa.

Palkanmaksupalvelut on tuotettu Sarastia oy:n toimesta lokakuusta 2022 alkaen ja palkka- ja palvelussuhdeasioiden prosesseja kehitetään edelleen sujuvammiksi. Rekrytointipalvelujen osalta käynnistetään sijaisvälityksen tuotantotavan selvitys, koska varhaiskasvatuspalveluissa ja koulutuspalveluissa keskitetty sijaisvälitys ei vastaa merkittävästi kasvanutta sijaistarvetta. Henkilöstötyön prosesseja päivitetään ja muutetaan tarvittavilta osin, kun HR-tietojärjestelmäkokonaisuuden uudistaminen toteutetaan yhteistyössä Sarastian kanssa. Järjestelmien käyttöönottoaminen palvelussuhdetietojen siirtoon on vaativa kokonaisuus. Tavoitteena on kustannustehokkaamman kokonaisjärjestelmän käyttöönotto keväällä 2024.

Tuloslaskelma 1000 €	TP 2021	TP2022	TPE 2023	KEHYS 2024
Toimintatuotot				
Myyntituotot	205	233	203	233
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	66	0	30	30
Toimintatuotot yhteensä	271	233	233	263
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-856	-868	-2 909	-2 937
Palvelujen ostot	-334	-515	-887	-842
Aineet, tarv. ja tavarat	-5	-5	-9	-9
Avustukset	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-52	-133	-132	-138
Toimintakulut yhteensä	-1 247	-1 520	-3 937	-3 926
Toimintakate	-976	-1 286	-3 704	-3 663

PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA

Tunnusluku	TP2022	TPE2023	KEHYS2024
Henkilöstömäärä (HTV1)	13,7	11,5	11,3
Toimintakulut/HTV1	110 936 €	342 346 €	347 475 €

TALOUS- JA STRATEGIAPALVELUT

Talous- ja strategiapalvelujen tulosalue vastaa kuntakonsernin talouden ohjauksesta, kuntastrategian valmistelusta sekä kunnan sisäisten hankintapalveluiden ja tietotekniikkapalveluiden tuottamisesta. Tulosalue koostuu neljästä tulosyksiköstä: talouspalvelut, strategiapalvelut, hankintapalvelut ja tietotekniikkapalvelut.

Talouspalvelujen keskeisenä tehtävänä on vastata kuntakonsernin taloussuunnittelusta ja -raportoinnista, maksuvalmiuden ja rahoitustoimintojen ylläpidosta sekä yleisesti kuntakonsernin talouden ohjauksen kehittämisestä. Hankintapalveluiden tulosyksikkö vastaa kunnan keskitettyjen palvelu- ja tavarahankintojen kilpailuttamisesta, hankintasopimusten valmisteluun ja niiden jälkihoitoon liittyvästä koordinaatiosta sekä kilpailutus- ja sopimusjärjestelmän ylläpidosta.

Tietotekniikkapalvelujen tulosyksikön tehtävänä on vastata kunnan tietojärjestelmien ja työasemapalveluiden toimivuudesta, saatavuudesta ja kehittämisestä sekä tietohallinnosta. Strategiapalvelut vastaavat strategia-työn valmistelusta ja strategisen ohjauksen kehittämisestä, väestö- ja palvelutarveanalyysistä osana tiedolla johtamista sekä asumisen viranomaistehtävistä.

ARVIO TALOUSPALVELUIDEN TOIMINNAN KEHITYKSESTÄ 2024-2026 JA SUOSITUKSET PALVELU- TUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

Talouspalvelut -tulosyksikön toiminnan keskeisinä painopisteinä tulevat seuraavien vuosien aikana olemaan kestävä kasvun ohjelman toimeenpanon tukeminen ja talouden pitkän aikavälin mallintaminen, taloushallinnon järjestelmäkokonaisuuden uudistaminen, taloushallinnon kuntatasoisen organisoitumisen selkiyttäminen ja uusien toimintatapojen vakiinnuttaminen sekä rahoitusriskien hallinnassa. Järjestelmäkokonaisuuden uudistaminen ajoittuu vuosille 2023–2025 ja tulee sitomaan paljon yksikön resursseja projektinhallintavastuun kautta. Taloushallinnon organisoitumisen selkiyttämällä pyritään edistämään työntekijöiden pitovoimaa ja ennaltaehkäisemään henkilöriskejä.

Tietohallinto- ja tekniikkapalveluissa on tapahtunut isoja muutoksia viimeisen vuoden aikana. Yksikön toimenkuva on selkiytetty ja painopistettä pyritään siirtämään kohti strategisempaa kumppanimallia, jossa kaikkea palvelua ei tarvitse tuottaa itse vaan kunnan kokonaisuutta pyritään turvaamaan tarkoituksenmukaisilla ratkaisulla ja kumppaneita hyödyntämällä. Yksikön henkilöstömäärä on pienentynyt kahdella hengellä muutosten myötä. Yksikkö huolehtii kunnan tietoteknisen ympäristön tietoturvallisuudesta ja käyttövarmuudesta. Uusia

teknologisia ratkaisuja sekä palvelumalleja hyödyntämällä resursseja pyritään ohjaamaan rutiininomaisista ylläpito- ja tukitehtävistä kunnan digitalisaatiokehityksen vahvempaan tukemiseen. Kunnan järjestelmähankkeiden onnistumisen ja vaikuttavuuden varmistamiseksi yksikkö tiivistää yhteistyötään kunnan eri toimialojen kanssa ja hyödyntää kuntasektorin verkostoja entistä enemmän.

Hankintapalvelujen rooli on muuttunut vuonna 2021 kun kunnan hallintosääntöä päivitettiin. Suurin osa hankintapalveluiden kilpailuttamista hankinnoista siirtyi uudistuksen myötä toimialojen kilpailutettavaksi. Hankintapalvelujen rooli keskittyi tämän myötä hankintatoimen strategiseen ohjaukseen ja toimialojen tukemiseen ja konsultointiin toteutettaviin hankintoihin liittyen. Uudistus ei ole kaikilta osin selkiyttänyt toimintatapoja ja -valtuuksia. Tästä johtuen hankintatoimen organisoitumisesta teetetään erillinen nykytila-analyysi, jonka perusteella tehdään suositukset hankintatoimen tulevaisuuden organisoitumisesta. Kunnan tulee jatkossa panostaa hankintojen vaikuttavuuteen ja hankintaosaamisen varmistamiseen eri organisaatioitasoilla.

Tuloslaskelma 1000 €	TP 2021	TP2022	TPE 2023	2024
Toimintatuotot				
Myyntituotot	1 608	1 674	1 593	1 821
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	493	11	0	0
Muut toimintatuotot	16	149	126	145
Toimintatuotot yhteensä	2 117	1 834	1 719	1 966
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-1 057	-1 163	-1 051	-1 151
Palvelujen ostot	-2 045	-1 675	-1 615	-1 820
Aineet, tarv. ja tavarat	-18	-20	-37	-40
Avustukset	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-116	-147	-155	-171
Toimintakulut yhteensä	-3 235	-3 006	-2 858	-3 182
Toimintakate	-1 118	-1 172	-1 139	-1 217

PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA

Tunnusluku	TP2022	TPE2023	KEHYS2024
Henkilöstömäärä (HTV1)	21	18,3	18
Sarastian palvelut: * Kiinteät kustannukset	203 066 €	104 000 €	104 000 €
Työkustannukset	200 436 €	323 000 €	315 000 €
Hallinnoitavien sopimusten määrä	Tieto ei ole saatavilla	366	366
Uudet liittymiset yhteishankintayksiköiden sopimuksiin	11	10	10
Tietotekniikan hoidossa olevien työasemien määrä	1 937	1 930	1 930

* Sarastian hinnoittelumalli muuttunut

VIESTINTÄ- JA MARKKINOINTIPALVELUT

Viestintä- ja markkinointipalvelut edistää kuntastrategian toimintaperiaatetta aktiivisesta ja ennakoivasta vuorovaikutuksesta ja viestinnästä sekä osallistamisesta. Tätä toteutetaan Nurmijärven kunnan viestintäohjelmassa esitettyjen tavoitteiden mukaisesti. Tulosalue tukee viestinnällisesti kunnan toimialoja ja muita tulosalueita näiden omassa toiminnassa. Viestintä- ja markkinointipalveluiden vuoden 2024 toiminnassa huomioidaan paremman arjen ilmiö -viestinnän ja työnantajamielikuvan kehittäminen, kunnan juhluvuoden 2025 valmistelu sekä kunnan toimialojen viestinnän ja kotisivujen kehittäminen. Matkailua kehitetään kesäkuussa 2023 hyväksytyyn matkailuohjelman mukaisesti.

ARVIO VIESTINTÄ- JA MARKKINOINTIPALVELUIDEN TOIMINNAN KEHITTÄMISESTÄ 2024-2026 JA SUOSITUKSET PALVELUTUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

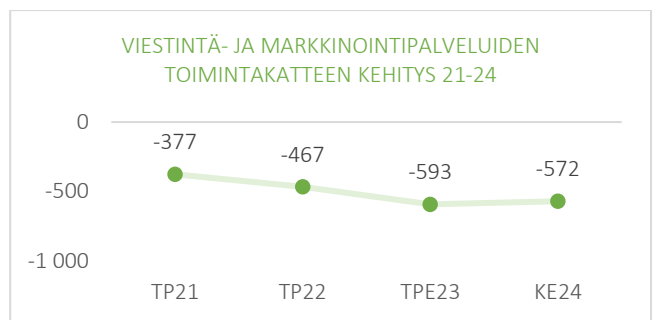
Viestinnän painopisteenä on edelleen positiivisen kuntakuvan luominen sisäisessä ja ulkoisessa viestinnässä. Tähän pyritään avoimella ja ennakoivalla vuorovaikutuksella sekä suunnitelmallisella ja rohkealla viestinnällä, joka noudattaa loppuvuodesta 2022 hyväksyttyä viestintäohjelmaa.

Tulosalue tukee viestinnällisesti kunnan toimialoja ja muita tulosalueita näiden omassa toiminnassa. Vuonna 2024 kunnan viestintä- ja markkinointipalvelut lisäävät sisäistä koulutusta, millä tähdätään kunnan viestinnän viestintäohjelman mukaiseen kehittymiseen kokonaisuudessa. Tulosalueen viestintäasiantuntijat kehittävät tulosalueiden toimintaan ja lautakuntien päätöksiin liittyvää viestintää suunnitelmallisemmaksi ja ennakoivammaksi.

Viestintä- ja markkinointipalvelut toteuttaa suunnitelmakaudella vetovoima- ja työnantajamielikuvakampanjoita, jotka tukevat viestintäohjelman tavoitteiden toteutumista. Viestinnässä panostetaan erityisesti työnantajamielikuvaviestintään, tonttimarkkinointiin, matkailuun sekä kunnan historiateosprojektiin, joka liittyy Nurmijärven kunnan 250-vuotisjuhliin vuonna 2025.

Kuntalaisviestinnän osalta kunnan viestinnässä panostetaan erityisesti kotisivujen kehittämiseen tiedon löydettävyyden ja sivujen käytettävyyden osalta sekä videoviestinnän lisäämiseksi.

Tuloslaskelma 1000 €	TP 2021	TP2022	TPE 2023	KEHYS 2024
Toimintatuotot				
Myyntituotot	44	40	40	40
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintatuotot yhteensä	44	40	40	40
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-255	-235	-371	-362
Palvelujen ostot	-121	-221	-209	-197
Aineet, tarv. ja tavarat	-1	-2	-3	-2
Avustukset	-28	-33	-33	-27
Muut toimintakulut	-15	-16	-18	-24
Toimintakulut yhteensä	-421	-507	-633	-612
Toimintakate	-377	-467	-593	-572

PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA

Tunnusluku	TP2022	TPE2023	KEHYS2024
Henkilöstömäärä (HTV1)	4	5,6	6

ELINVOIMAPALVELUT

Elinvoimapalvelut –tulosalue muodostuu elinkeino- ja työllisyyspalveluista sekä maaseututoimesta, joka toteutuu ostopalveluna Mäntsälän kunnalta.

Elinkeinotoimi vastaa kunnan elinkeinopalveluista. Näistä keskeisenä on kuntaan sijoittuvien yritysten tukeminen ja kunnan yritystonttien myyminen sekä kunnassa jo olevien yritysten tukeminen ml. vuoropuhelun edistäminen kunnan ja elinkeinoelämän välillä. Olemassa olevien yritysten tukeminen pitää sisällään mm. tapahtumien järjestämistä, yritysneuvonnan koordinoitua, kunnan asioista viestintää yrityksille sekä kehityshankkeita.

Työllisyyspalveluilla on kaksi keskeistä tehtävää. Lakisäänteisenä toimenpiteenä on veloitetyöllistämisenä vastaaminen. Toinen on kunnan osuuden minimointi KELA:n työmarkkinamaksuista. Tämä toteutetaan neuvomalla henkilökohtaisesti ihmisiä, joiden työttömyys on pitkittynyt yli 300 työmarkkinatukipäivään tai jotka ovat lähellä tätä rajaa. Palvelua tarjotaan kaikille, joilla on haasteita työllistymisessä. Asiakkuuksien hankinta painottuu kuitenkin vain niihin, joiden työttömyys on pitkittynyt. Näiden ydintehtävien lisäksi työllisyyspalvelut konsultoivat muuta kuntaa mm. työllistämisen tukiin ja hakemisiin liittyviä asioista, auttavat sijaisten rekrytoinnista ja etsivät yrityksille työntekijöitä avoimiin tehtäviin.

ARVIO ELINVOIMAPALVELUIDEN TOIMINNAN KEHITTÄMISESTÄ 2022-2024 JA SUOSITUKSET PALVELUTUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

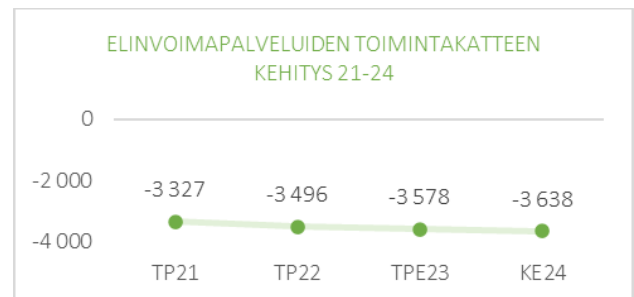
Elinvoimapalveluiden osalta on huomioitava, että tulosalueen ainoa lakisäänteinen tehtävä on veloitetyöllistettävien työllistäminen. Kustannuksena tämä näkyy ennen kaikkea työllistämismäärärahoissa. Tämän lisäksi tulosalueen talousarvion kautta maksetaan kunnan osuus KELA:n työmarkkinamaksuista. Näin ollen työllistämismäärärahojen minimitarve ja osuus KELA:n työmarkkinamaksuista määräytyy ulkopuolelta. Muilta osin kustannusrakenteeseen voidaan vaikuttaa suoraan päätöksillä ja keskeinen kustannusten nousua ajava tekijä on normaali palkkatason nousu.

Työllisyyspalvelujen tulevaisuus riippuu tulevasta TE2025 uudistuksesta, jolla valtion hoitamat te-palvelut siirretään kuntien vastuulle. Nurmijärvi valmistelelee uudistusta yhdessä Hyvinkään, Järvenpään, Mäntsälän, Pornaisten ja Tuusulan kanssa. Valmistelun tavoitteena on, että em. kuuden kunnan muodostama työllisyysalue ottaa vastuun palveluiden tuottamisesta. Palveluiden tuotantotapa on tässä vaiheessa vielä avoin. Samoin se,

missä määrin alue tulee tekemään sopimuksellista yhteistyötä muiden työllisyysalueiden kanssa. Valmistelun väliaikatieta saadaan lokakuussa 2023, jonka jälkeen työllisyysalueiden muodostuminen lyödään lukkoon kansallisesti.

Elinkeinojen osalta yritystonttivaranto on vähissä. Muun toiminnan vaikuttavuutta voidaan parantaa mm. syventämällä yhteistyötä KUUMA:n ja pk-seudun kaupunkien kanssa mm. sijoittumispalveluissa ja alueen elinkeinomarkkinoinnissa.

Tuloslaskelma 1000 €	TP 2021	TP2022	TPE 2023	2024
Toimintatuotot				
Myyntituotot	0	0	6	0
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	50	123	81	90
Muut toimintatuotot	2	2	0	0
Toimintatuotot yhteensä	52	124	87	90
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-377	-483	-685	-764
Palvelujen ostot	-359	-406	-490	-475
Aineet, tarv. ja tavarat	-1	-3	-2	-2
Avustukset	-2 559	-2 654	-2 430	-2 430
Muut toimintakulut	-82	-74	-58	-58
Toimintakulut yhteensä	-3 378	-3 620	-3 665	-3 728
Toimintakate	-3 327	-3 496	-3 578	-3 638

PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA

Tunnusluku	TP2022	TPE2023	KEHYS2024
Henkilöstömäärä (HTV1)	4	4	4
Kunnan osuus KELA:n työmarkkinamaksuista	2 641 991	2 400 000	2 400 000
Luovutetut yritystontit	9	4	1

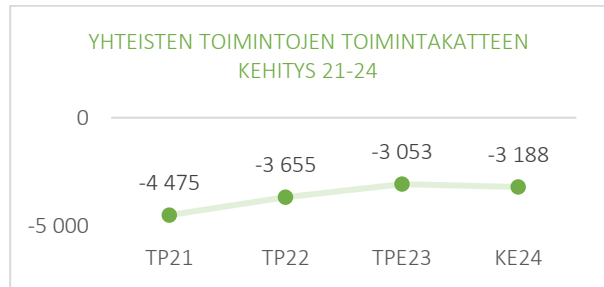
YHTEISET TOIMINNOT

Yhteisten toimintojen tulosalue sisältää kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen toiminnot, vaalit, eri yhteisöiden kunnan jäsenmaksut ja yhteistoimintaosuudet, verotuskustannukset, edustuksen sekä avustukset.

ARVIO YHTEISTEN TOIMINTOJEN TOIMINNAN KEHITTÄMISESTÄ 2024-2026 JA SUOSITUKSET PALVELUTUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

Vuonna 2024 järjestetään presidentinvaalit sekä eurovaalit. Nurmijärven kunta viettää 250 v. -juhlavuotta vuonna 2025. Vuoden 2024 aikana valmistellaan sekä kunnan historiikin 4. osaa että muuta juhlavuoden ohjelmistoa.

Tuloslaskelma 1000 €	TP 2021	TP2022	TPE 2023	2024
Toimintatuotot				
Myyntituotot	52	61	58	61
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	47	91	70	140
Muut toimintatuotot	0	72	0	0
Toimintatuotot yhteensä	99	224	128	201
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-1 082	-1 008	-728	-1 035
Palvelujen ostot	-1 770	-1 668	-1 250	-1 224
Aineet, tarv. ja tavarat	-30	-5	-10	-9
Avustukset	-1 469	-975	-905	-829
Muut toimintakulut	-223	-222	-288	-291
Toimintakulut yhteensä	-4 574	-3 878	-3 181	-3 389
Toimintakate	-4 475	-3 655	-3 053	-3 188

Tunnusluku	TP2022	TPE2023	KEHYS2024
Henkilöstömäärä (HTV1)	2	2	2
Kunnanhallituksen kokoukset	28	23	23
valtuuston kokoukset	11	9	9

2.2 Sivistys- ja hyvinvointitoimialan palvelutuotantokortit

SIVISTYS- JA HYVINVOINTITOIMIALA

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala tuottaa kuntalaisten hyvinvointia edistäviä ja monipuolisia varhaiskasvatus-, koulutus-, nuoriso-, liikunta-, kirjasto- ja kulttuuripalveluja sekä kotoutumisen palveluja. Toimialan palvelut tuotetaan siellä missä eri-ikäiset kuntalaiset ovat. Sivistys- ja hyvinvointitoimiala mahdollistaa kuntalaisille elinikäisen oppimisen, sivistymisen, harrastamisen ja elinikäisen kasvun. Lisäksi nuorille ja nuorille aikuisille mahdollistetaan ensimmäiset työkokeilut, neuvonta ja ohjaus sekä mielekäs vapaa-ajantoiminta. Sivistys- ja hyvinvointitoimialan tehtävänä on myös kuntatasoisen hyvinvointityön koordinointi.

ARVIO SIVISTYS- JA HYVINVOINTIPALVELUIDEN TOIMINNAN KEHITTÄMISESTÄ 2024-2026

Kunnan tehtävänä on kunnan asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. Toimintaa tulee suunnata entistä enemmän hyvinvointia lisääviin ja ennalta ehkäiseviin palveluihin. Laadukkaat sivistys- ja hyvinvointipalvelut tulee säilyttää kaiken ikäisille. Lapsille ja nuorille tulee mahdollistaa tarvitsemansa tuen saanti sinne, missä lapset ja nuoret ovat. Lasten ja nuorten psyykkisen ja fyysisen turvallisuuden vahvistamiseen kiinnitetään erityistä huomiota.

Kuntastrategian pohjalta on laadittu sivistys- ja hyvinvointipalvelujen kehittämissuunnitelma vuosille 2022–2030. Lähivuosina kehittämissuunnitelmasta nousee tavoitteena seuraavat asiat: arvostava kohtaaminen, ylisukupolvinen yhteisöllisyys, toimiva yhteistyö eri palvelujen järjestäjien ja hyvinvointialueen kanssa, nuorten ja aikuistuvien nuorten palvelujen kehittäminen, ikäihmisten aktiivinen arki ja henkilöstön pysyvyys.

Palveluverkon kehittäminen tulee tehdä rullaavasti huomioiden muutokset, mitä tapahtuu lasten ja nuorten määrissä eri puolilla kuntaa. Uusien kaava-alueiden käyttöön ottamisessa tulee huomioida palvelujen riittävyys ja niiden sijoittuminen. Uudet kiinteistöt tulee sijoittaa hyvien kulkuyhteyksien varteen. Mahdollisuuksien mukaan uusissa hankkeissa toteutetaan useimpia eri palveluja samaan kampukseen. Uudet tilat tulee suunnitella ja rakentaa monikäyttöisiksi. Uusissa koulu- ja päiväkotirakennuksissa tulee huomioida opetus- ja varhaiskasvatussuunnitelmien pedagogiset linjaukset sekä muut toimijat.

Varhaiskasvatuksen osalta huomioidaan varhaiskasvatukseen osallistumisen lisääntyminen sekä kasvanut alle

3-vuotiaiden määrä. Varhaiskasvatuspaikkoja joudutaan lisäämään tarpeen mukaan. Uudet päiväkodit toteutetaan Nuuka-toimenpideohjelman palveluverkkolinjauksen mukaisesti. Enintään 40 %:a alle viisivuotiaista lapsista on yksityisissä varhaiskasvatussyksiköissä. Lapsiperheille kehitetään edelleen kohtaamispaikkatoimintaa osana hyvinvointialueen perhekeskustoimintaa sekä avointa varhaiskasvatustoimintaa. Kohtaamispaikkatoiminta laajennetaan Klaukkalan lisäksi muihin taajamiin.

Vapaa-ajan palvelujen kehittämisessä tulee huomioida lisääntynyt vapaa-aika sekä muutokset ihmisten vapaa-aikatottumuksissa. Lasten ja nuorten kohdalla vakiinnutetaan Nurmijärvi harrastaa -toimintamalli pysyväksi toiminnaksi. Harrastustoiminta yhdistetään koulupäivän yhteyteen entistä enemmän. Samoin pyritään vahvistamaan harrastustoimintaa siten, että jokaiselle lapselle ja nuorelle saataisiin vähintään yksi harrastus.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelujen toimintaa kehitetään kulttuuri-, matkailu- ja tapahtumatuotanto-ohjelman suuntaisesti.

Kirjastotilojen uudistaminen mahdollistaa palvelutuotannon nykyaikaistamisen, ja käyttötarkoituksen mukaiset tilat vastaavat eri-ikäisten palvelutarpeeseen ja antavat mahdollisuuden kohtaamiin. Tapahtumatuotannon mahdollisuuksia kehitetään sekä Taaborinvuorella että Monikossa. Kulttuuripalveluissa luovutaan asteittain kaupallisista tapahtumista.

Nuorille suunnattuja palveluja viedään sinne, missä nuoret ovat. Samoin on tärkeää luoda toimivia verkostoja ja syventää yhteistyötä, jotta nuoria saadaan ohjattua palveluihin. Nuorille aikuisille suunnattuja palveluita kehitetään sekä vapaa-ajalle että tukemaan nuorten elämän hallintaa. Nuorisotyön merkittävä tehtävä on tukea nuorten hyvinvointia ja estää segregaatiokehitystä.

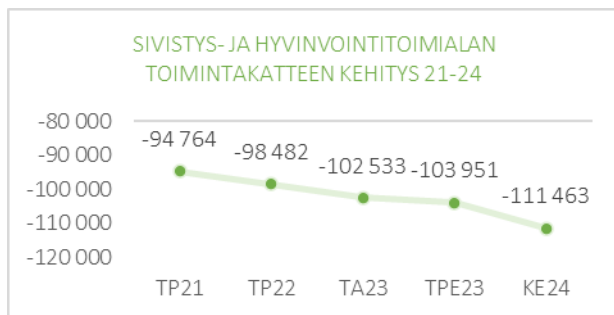
Ikäihmisten määrä kasvaa Nurmijärvellä. Heille suunnattuja hyvinvointia tukevia palveluja tulee kehittää terveyden ja toimintakyvyn säilymiseksi. Ikäihmisten kohtaamispaikkatoimintaa kehitetään yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa.

Järjestettäessä palveluja eri ikäisille kuntalaisille huomioidaan palvelujen järjestämisessä vammaiset ja maahanmuuttajataustainen väestö.

Hyvinvointialueen kanssa kehitetään yhdyspintatyötä ja prosesseja sujuvien palvelujen varmistamiseksi kuntalaisille. Arjen työntekijöiden yhteistyötä vahvistetaan.

Digitaalisten palvelujen kehittämistä viedään eteenpäin uusien järjestelmien avulla. Varhaiskasvatuksessa otetaan käyttöön uusi toiminnanohjausjärjestelmä vuonna 2024. HR-järjestelmän vaihto sujuvoittaa henkilöstöasioiden hoitoa. Toimialalle vuosille 2022–2025 laaditun digisuunnitelma tavoitteita, digitaalisen ympäristön ja toimintakulttuurin kehittäminen, henkilökunnan kouluttaminen sekä digitaaliseen ympäristöön liittyvät hankinnat, viedään eteenpäin suunnitelman mukaisesti.

Tuloslaskelma 1000€	TP 2021	TP2022	TPE 2023	KEHYS 2024
Toimintatuotot				
Myyntituotot	1 233	1 770	1 713	1 981
Maksutuotot	2 867	2 642	2 162	2 126
Tuet ja avustukset	1 962	2 604	2 803	1 916
Muut toimintatuotot	236	391	295	403
Toimintatuotot yhteensä	6 299	7 408	6 972	6 426
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-58 155	-60 624	-62 031	-63 305
Palvelujen ostot	-19 502	-21 631	-23 188	-24 941
Aineet, tarv. ja tavarat	-2 629	-2 701	-2 774	-2 896
Avustukset	-4 227	-4 106	-4 283	-4 181
Muut toimintakulut	-16 817	-17 299	-19 117	-22 671
Toimintakulut yhteensä	-101 330	-106 360	-111 393	-117 994
Toimintakate	-95 032	-98 952	-104 421	-111 568

Henkilöstön saatavuuden pulmiin haetaan ratkaisua kehittämällä rekrytointia ja lisäämällä koulutusmahdollisuuksien monipuolisuutta henkilöstön pitovoimatekijänä. Henkilöstön saatavuudessa on erityisesti haasteita varhaiskasvatuksessa, koulutuspalveluissa erityisopetuksessa sekä kirjastoissa.

Lainsäädännössä tapahtuvat muutokset vaikuttavat tulevaisuudessa toiminnan kehittämiseen. Lainsäädännön muutokset vaikuttavat muun muassa nuorten työpajojen toimintaan sekä nuorten työllistämiseen ja koulutuspolkuihin. Oppivelvollisuuden laajeneminen on tuonut lisätehtäviä kuntiin. Samoin useat muutokset varhaiskasvatuslaissa vaikuttavat toimintaan varhaiskasvatuksessa. TE2025 -uudistus vaikuttaa nuorten työllisyyspalveluihin sekä kotoutumispalveluihin.

YHTEENVETO PALVELUTUOTANNON KESKEISISTÄ MUUTOKSISTA

- Kolmitasoisen tuen toteuttaminen varhaiskasvatuksessa
- Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen muutokset sekä mahdollinen palvelun maksuttomuus
- Yksityisten päiväkotien määrän lisääntyminen
- Avoimen varhaiskasvatustoiminnan väheneminen
- Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun jälkeen mahdollisesti toteutuva laajamittainen käyttöönotto
- Esi- ja alkuopetuksen järjestämisen sekä yhteistyön uudelleen organisointi
- Erityistä tukea tarvitsevien lasten palvelutarpeen lisääntyminen
- Kouluvalmentajatoiminnan ja koulunuorisotyöntekijöiden vakinaistaminen tukemaan oppilaiden sitoutumista koulu yhteisöön
- Erikseen tilattavien koulukuljetusten nelivuotinen sopimuskausi päättyy 31.7.2024. Kuljetusten kilpailutus valmistuu siten, että uudet sopimukset astuvat voimaan 1.8.2024.
- Lasten ja nuorten vapaa-ajan toimintojen kehittäminen yhteistyössä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa, Harrastamisen Suomen mallin vakinaistaminen
- Kohtaamispaikkatoiminnan edelleen kehittäminen lapsiperheille ja ikäihmisille huomioiden kunnan eri taajamat
- Kohdennetun nuorisotyön tarpeen lisääntyminen (kynnyksettömät palvelut, nuorten tavoittaminen)
- Segregaation ehkäiseminen mm. demokratiasvatuksen, monilukutaidon ja kaikille avoimen ja maksuttoman harrastustoiminnan kautta.
- Koulussa tehtävän nuorisotyön mallintaminen
- Nuorten aikuisten palvelujen kehittäminen
- Ihmisten vapaa-ajan tottumukset ovat muuttoksessa. Kirjasto- ja kulttuuripalvelujen sekä liikuntapalvelujen kuntalaisille tuottamien palvelujen tulee vastata tähän muutokseen.
- Monikon toiminnan selvittäminen ja mahdollinen uudelleen organisointi
- Ikäihmisten määrän lisääntyminen luo tarpeita lisätä kunnan tuottamia ennaltaehkäiseviä palveluja liikunta- sekä kirjasto- ja kulttuuripalveluissa.

- Kunnan talouden tiukentuessa joudutaan priorisoimaan, mitä palveluja tuotetaan ja kenelle.
- Lainsäädännössä lähiaikoina tapahtuvat ja tapahtuneet muutokset: oppivelvollisuuden laajeneminen, muutokset varhaiskasvatuslaissa, nuorisolain muutokset, perhevapaa uudistus.
- Muutokset lasten ja nuorten määrissä, vaikutukset palveluverkkoon
- Uusien asuinalueiden vaikutukset palveluverkkoon
- Koulujen huonon kunnon vuoksi joudutaan siirtämään oppilaita väistötiloihin
- Ympäristönäkökulman huomioiminen toimialan toiminnassa entistä vahvemmin

TOIMIALAN INVESTOINNIT 2022-2024, kalusteet

Investointi-kohte	TP2022	TPE2023	TA2024
Klaukkalan kirjaston tilauudistus (II)	19 084	20 000	
Pääkirjasto	607 680		
Lepsämän koulu	67 084	200 000	
Röykän koulu	174 581	140 000	
NYK	313 383		

HALLINTO- JA TALOUSPALVELUT

Sivistys- ja hyvinvointitoimialan hallinto- ja talouspalvelut tuottaa tukipalveluja toimialan muille tulosalueille. Tulosalueen asiantuntijat tarjoavat tukipalveluja sivistys- ja hyvinvointitoimialalle. Tulosalueen tehtäviä ovat erilaiset toimialan koordinoititehtävät: investoinnit, hankinnat ja henkilöstöasiat, talousarviovalmistelu ja talousraportointi, hankkeet sekä tieto- ja viestintäteknologia. Kunnan strategian toimeenpanoon ja toteutumiseen seurantaan liittyvä koordinointi sivistys- ja hyvinvointitoimialan osalta hoidetaan hallinto- ja talouspalvelujen tulosalueella. Tehtävälueeseen kuuluvat myös koulukuljetukset, oppilashallintojärjestelmän ylläpito ja koordinointi sekä johdon tukitehtävät kaikille tulosalueille.

Hallinto- ja talouspalvelut vastaa myös toimialan kahden lautakunnan, sivistyslautakunnan ja hyvinvointilautakunnan, hallinnollisista valmistelu-, toimeenpano- ja sihteeritehtävistä.

Vuoden 2023 alusta alkaen hallinto- ja talouspalvelujen tulosalueelle siirtyi hyvinvointipalvelujen tulosalueelta kotoutumispalvelujen yksikkö, kun hyvinvointipalvelujen tulosalue poistuu organisaatorakenteesta. Kotoutumispalvelut tarjoaa ohjaus- ja neuvontapalvelua kunnan kaikille maahanmuuttajille tuloperusteesta riippumatta Koto-infon neuvontapisteessä. Lisäksi kansainvälistä suojelua saaville ja heidän perheenjäsenilleen muodostuu asiakkuus kotoutumispalveluun kotoutumisajalle.

ARVIO HALLINTO- JA TALOUSPALVELUIDEN TOIMINNAN KEHITTÄMISESTÄ 2024-2026 JA SUOSITUKSET PALVELUTUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

Kunnan strategian toimeenpanon ja toteutumisen seurannan sekä toimialan kehittämistoiminnan ja hanketoiminnan prosesseja on lähdetty selkeyttämään toimialalla vuonna 2023. Tätä varten on rekrytoitu kehittämisasiantuntija hallinto- ja talouspalveluiden tulosalueelle.

Kotoutumispalvelut

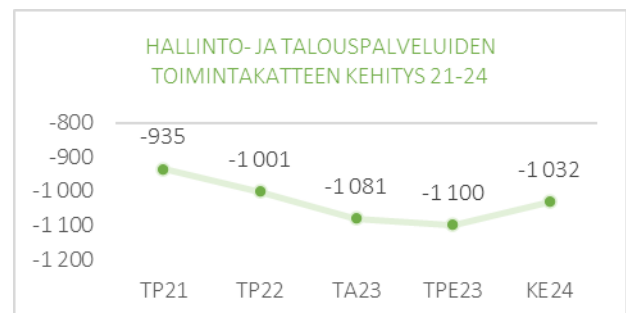
Kotoutumislaki on uudistumassa ja uuden lain on tarkoitus astua voimaan vuoden 2025 alusta. Uuden lain myötä kotoutumisaika on lyhenemässä ja kunnan vastuu kotouttavassa työssä lisääntyy. Kunta on mukana lain valmistelutyössä. Tämä prosessi liittyy läheisesti myös TE25-työllisyyslain kokonaisuudistukseen. Nurmijärvi valmistautuu näihin muutoksiin yhdessä muiden Keski-Uudenmaan kuntien kanssa.

Kunta vastaanottaa 10–15 kiintiöpakolaista joka toinen vuosi ja 2023 on vastaanottovuosi. Lisäksi kunta voi myöntää vuonna 2023 20–25 lisäkuntapaikkaa kansainvälistä suojelua tai tilapäistä suojelua saaville henkilöille. Laskennallisten kuntakorvausten piirissä olevien henkilöiden määrä on lisääntynyt keväällä 2023. Tätä selittää osin kiintiöpakolaisten vastaanotto vuonna 2022, yksittäiset itsenäisesti kuntaan muuttavat henkilöt ja perheet, sekä ukrainalaiset, jotka ovat hakeneet kotikuntamerkintää Nurmijärveltä. Kotoutumispalveluun on rekrytoitu lisää työntekijöitä, jotta lisääntyneeseen palvelutarpeeseen voidaan vastata.

Vieraskielisille suunnattua ohjaus- ja neuvontapalvelua tarjotaan edelleen matalalla kynnyksellä. Työtä tehdään kotoutumislain mukaisesti monialaisena verkostotyönä. Kunta on mukana Työ- ja elinkeinoministeriön rahoittamassa maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalvelujen seudullisessa kehittämishankkeessa ja jatkorahoitusta on haettu vuosille 2023–2024.

Tuloslaskelma 1000€	TP 2021	TP2022	TPE 2023	KEHYS 2024
Toimintatuotot				
Myyntituotot	84	91	92	241
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	33	47	33	47
Muut toimintatuotot	2	1	2	1
Toimintatuotot yhteensä	118	139	126	289
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-857	-926	-979	-1 046
Palvelujen ostot	-124	-122	-160	-156
Aineet, tarv. ja tavarat	-6	-3	-7	-4
Avustukset	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-66	-89	-79	-114
Toimintakulut yhteensä	-1 054	-1 140	-1 226	-1 320
Toimintakate	-935	-1 001	-1 100	-1 032

Luvut päivitetty vastaamaan muuttunutta organisaatorakennetta

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja	TP2022	TPE2023	TA2024
Hallinto- ja talouspalvelut			
Hallinto- ja talouspalvelut			
Henkilöstö	11,3	12	12
Kotoutumispalvelut			
Henkilöstö	4	5	4
Ely-keskuksen korvauksen piirissä olevien henkilöiden määrä keskimäärin/kk	39	83	121
Asiakaskontaktien määrä	1 302	1 450	1 500

KOULUTUSPALVELUT

Koulutuspalvelut vastaa perusopetuksen ja lukiokoulutuksen järjestämisestä ja kehittämisestä. Lisäksi tulosalue tukee taiteen perusopetusta ja vapaata sivistystyötä järjestäviä oppilaitoksia myöntämällä avustuksia niitä ylläpitäville yhdistyksille.

Suomenkielistä perusopetusta järjestetään 23 koulussa, joista kaksi on erityiskouluja. Lisäksi kunnassa toimii pieni ruotsinkielinen alakoulu. Koulutuspalvelut järjestää perusopetuksen yhteydessä erityisopetusta, joustavaa perusopetusta, maahanmuuttajataustaisille oppilaille tarkoitettua valmistavaa opetusta sekä vammaisopetuksen oppilaille tarkoitettua aamu- ja iltapäivähoitoa. Painotettua liikunnan opetusta tarjotaan Urheilupuiston koulussa ja painotettua matemaattis-luonnontieteellistä opetusta Seitsemän veljeksien koulussa. Lukiokoulutusta järjestetään Nurmijärven lukiossa, jolla on toimipisteet Kirkonkylässä ja Rajamäellä.

ARVIO KOULUTUSPALVELUIDEN TOIMINNAN KEHITTÄMISESTÄ 2024-2026 JA SUOSITUKSET PALVELUTUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

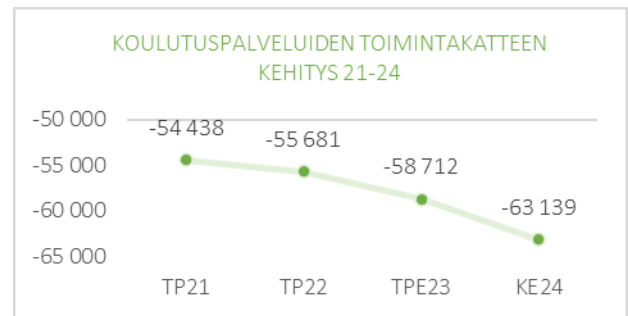
Koulutuspalveluiden palveluverkkoon on tulevana vuosina tulossa suuria investointeja. Sekä Seitsemän veljeksien koulun että Urheilupuiston koulun nykyiset rakennukset korvataan uudisrakennuksilla. Suurin osa investoinneista tulee painottumaan Klaukkalan alueelle, sillä myös Klaukkalan ja Syrjälän koulujen kunto on niin huono, että on syytä arvioida näiden rakennusten korvaamista uudisrakentamisella peruskorjauksen sijaan. Uusi lukiorakennus on päätetty rakentaa Nurmijärven Yhteiskoulun rakennuksen yhteyteen.

Erityistä tukea tarvitsevien lasten ja nuorten määrä kasvaa koko ajan. Lisäksi tuen tarve on aikaisempaa monimuotoisempaa, mikä haastaa luokan- ja aineenopettajien osaamista. Koulutuspalveluissa on toiminut hanke- rahoituksella vuodesta 2019 alkaen konsultoiva erityisopettaja, jolla on työparinaan koulunkäynnin ohjaaja. Työpari jalkautuu kouluille ohjaamaan opettajia ja koulunkäynnin ohjaajia vahvaa tukea tarvitsevien tai haasteellisesti käyttäytyvien oppilaiden kanssa toimimisessa. Konsultoivan erityisopettajan tehtävää esitetään vakinaistettavaksi 1.8.2024 alkaen.

Koronapandemia lisäsi psyykkistä oireilua ja eri syistä aiheutuva pahoinvointi lisääntyy koko ajan. Koulupoissaolot ja kouluun sitoutumattomuus ovat kasvaneet huolestuttavassa määrin. Ongelman ratkaisuksi on kehitetty sitouttavan koulu yhteistyön mallia. Mallin kehittämiseen jaetulla hankerahoituksella kolmeen yläkouluun on

palkattu kouluvalmentajat, joiden tehtävänä on mm. tukea oppilaita kouluun tulemisessa ja koulupäivän aikana erilaisissa tilanteissa, toimia opiskeluhuollon työntekijöiden työparina ja linkkinä eri toimijoiden välillä. Opetukseen sitomattomalle henkilökunnalle on kouluissa selkeä tarve ja kouluvalmentajien työstä on saatu hyviä kokemuksia. Tehtäviä esitetään vakinaistettavaksi 1.8.2024 alkaen. Myös kahdessa muussa yläkoulussa toimiville koulunuorisotyöntekijöille on edelleen tarvetta.

Tuloslaskelma 1000€	TP 2021	TP2022	TPE 2023	KEHYS 2024
Toimintatuotot				
Myyntituotot	922	1 428	1 396	1 528
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	137	199	137	199
Muut toimintatuotot	33	137	33	137
Toimintatuotot yhteensä	1 093	1 765	1 567	1 865
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-31 093	-32 136	-33 196	-34 490
Palvelujen ostot	-11 036	-11 568	-12 075	-12 336
Aineet, tarv. ja tavarat	-1 761	-1 844	-1 918	-1 944
Avustukset	-446	-447	-446	-423
Muut toimintakulut	-11 196	-11 451	-12 645	-15 811
Toimintakulut yhteensä	-55 531	-57 446	-60 278	-65 004
Toimintakate	-54 438	-55 681	-58 712	-63 139

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja	TP2022	TPE2023	TA2024
Koulutuspalvelut			
Peruskoulujen määrä	23	23	23
Perusopetuksen oppilasmäärä	5 684	5 655	5 655
Lukiokoulutuksen opiskelijamäärä	405	360	360
Henkilöstömäärä/HTV1	637	628	645
Oppilaskuljetusten menot*	2 743 535	2 911 620	3 543 535

*luvut sisältävät myös varhaiskasvatukseen kirjatut esiopetuksen kuljetuskulut

VARHAISKASVATUSPALVELUT

Varhaiskasvatuspalveluiden tehtävänä on varhaiskasvatustilain mukaisen varhaiskasvatuksen järjestäminen ja perusopetuslain mukaisen esiopetuksen toteuttaminen yhteistyössä koulutuspalveluiden kanssa. Varhaiskasvatusta järjestetään 27 kunnallisessa sekä yhdeksässä yksityisessä päiväkodissa sekä kunnallisessa ja yksityisessä perhepäivähoidossa. Kunnan on järjestettävä varhaiskasvatusta säädettyä varhaiskasvatusta siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa esiintyvän tarve edellyttää.

Varhaiskasvatustilain, laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta sekä perusopetuslaki esiopetuksen osalta määrittävät palveluiden keskeiset tehtävät. Laki varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista säätelee kunnallisesta varhaiskasvatuksesta perittävistä asiakasmaksuista. Nurmijärvellä lakia varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista toteutetaan lisäksi palvelusetelin avulla varhaiskasvatusta järjestävien yksityisten päiväkotien asiakasmaksujen määrittelyssä. Toimintaa ohjaavat sivistyslautakunnan vahvistama varhaiskasvatussuunnitelma, esiopetuksen opetussuunnitelma sekä kunnan omat asiakirjat ja linjaukset.

Lapsen huoltajalle voidaan maksaa kotihoidon tukea, jos alle 3-vuotiaalla lapsella ei ole kunnallista varhaiskasvatuspaikkaa. Kotihoidon tukea myönnetään aikaisintaan sen jälkeen, kun vanhempainraha on päättynyt. Lisäksi Nurmijärvellä maksetaan kotihoidon tuen kuntalisää tietyn ehdoin alle 2-vuotiaan lapsen osalta, mikäli huoltajat hoitavat tai järjestävät lapsensa hoidon itse.

Avoin varhaiskasvatus toiminta, jolla Nurmijärvellä tarkoitetaan kerhotoimintaa, avointa päiväkotitoimintaa sekä leikkikenttätöimintää, mahdollistavat perheiden tarpeiden mukaisesti vaihtoehdon päiväkotijärjestelyille sekä perheiden verkottumisen keskenään. Lisäksi perheiden vertaistukea ja vanhemmuutta tuetaan 1.11.2022 avautuneen kohtaamispaikkatoiminnan voimin, jossa yhteistyössä Keusoten, seurakunnan sekä muiden yhteistyötahojen kanssa mahdollistuu laaja-alaisesti toteutettu perheiden ennaltaehkäisevän tuki.

Nurmijärvellä yksityisen varhaiskasvatuksen osuutta on viime vuosina lisätty niin, että Rajamäelle 1.8.2023 avautuvan Peikkometsän liikuntapäiväkodin sekä kirkonkylän alueelle 1.1.2024 avautuvan Touhulan Laidunalueen laajennuksen myötä alle 5 – vuotiaiden lasten osuus yksityisessä varhaiskasvatuksessa on noin 35 %.

ARVIO VARHAISKASVATUSPALVELUIDEN TOIMINNAN KEHITTÄMISESTÄ 2024-2026 JA SUOSITUKSET PALVELUTUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

Varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten määrä Nurmijärvellä on vuosittaisten tilastojen perusteella kasvanut vuodesta 2020 muutaman prosentin verran. Varhaiskasvatuksen järjestämiseen haastetta on tuonut alle 3 – vuotiaiden lasten merkittävä osallistumisen asteen nousu vuosina 2022 ja 2023. Alle 3 – vuotiaiden lasten varhaiskasvatuksen järjestäminen toteutetaan lakisääteisesti pienemmissä ryhmissä, jonka vuoksi tilojen ja henkilöstön tarve on lisääntynyt. Arvion mukaan alle 3 – vuotiaiden lasten osallistuminen varhaiskasvatukseen tulee myös seuraavina vuosina lisääntymään mm. perhevapaaudistuksen myötä. Lisäksi Nurmijärvellä suuntautuva muuttoliike, tonttien myynti sekä uusien asuntojen valmistuminen vaikuttavat varhaiskasvatuksen järjestämisen tarpeeseen.

Varhaiskasvatuspalveluiden palveluverkkoon on tulevina vuosina tarve merkittäville investoinneilla. Nykyisten päiväkotien rakennusten kunto on monilta osin välttävä tai peruskorjattava, eikä kaikki nykyiset tilat vastaa varhaiskasvatuksen järjestämiselle edellytettäviä oppimisympäristö- ja tilaratkaisuja. Erityisesti Klaukkalan ja Rajamäen alueelle tarvitaan uusia päiväkotitiloja nykyisten tilalle. Myös Kirkonkylän alueen päiväkotitilojen tarve tulee seuraavina vuosina tarkastella huolellisesti nykyisten kunnallisten tilojen kunnan ja riittävyden vuoksi.

Yksityisen varhaiskasvatuksen enimmäisosuus palvelujen järjestämisessä määritellään vuodesta 2024 alkaen niin, että alle 5 – vuotiaiden lasten varhaiskasvatuksen järjestämisestä enintään 40 % toteutetaan yksityisen palveluntuottajan järjestämänä. Yksityisen varhaiskasvatuksen osuuden rajaaminen on välttämätöntä, sillä huoltajilla ei ole velvoitetta vastaanottaa varhaiskasvatuspaikkaa yksityiseltä palvelun järjestäjältä, jolloin kunnan tulee tarvittaessa osoittaa lapselle kunnallinen varhaiskasvatuspaikka. Em. haaste on tähän mennessä ollut näkyvillä varsinkin Kirkonkylän alueella.

Kaksivuotinen esiopetuskokeilu jatkuu vuoteen 2024 saakka. Kokeilutoimipaikat ovat Yltilantien ja Nukarin päiväkodit, muut yksiköt toimivat verrokkiryhminä.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen osalta toteutui 1.3.2023 alkaen muutos, jonka myötä yhä useamman lapsen varhaiskasvatus on perheelle maksutonta (noin 50 %). Varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuotot tulevat vähenemään aiemmista vuosista. Vuodelle 2024 tuotot

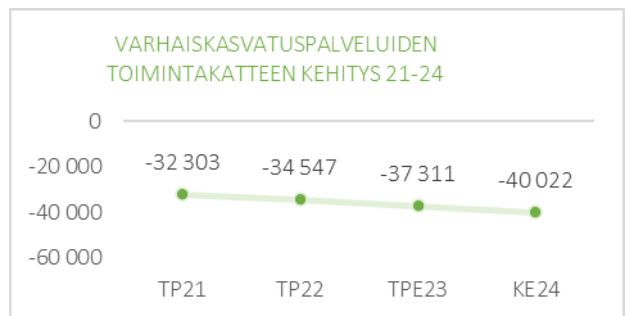
pienenevät arvion mukaan 510 000 euroa vuoteen 2022 verrattuna.

Laadukkaan varhaiskasvatuksen järjestämiseen vaikuttaa merkittävästi rekrytoinnin haasteet kelpoisten työntekijöiden saamiseksi. Varhaiskasvatuksen rekrytointihaasteiden ennustetaan edelleen vaikeutuvan seuraavina vuosina, jonka vuoksi Nurmijärven varhaiskasvatuksen positiivista näkyvyyttä sekä henkilöstön pito- ja vetovoimatekijöitä on jatkossa suunnitelmallisesti vahvistettava. Erityisesti tulee kehittää henkilöstön työolosuhteita, johon liittyen tärkeässä osassa on vuoden 2023 aikana käynnistetty johtamisen ja pedagogisen asiantuntijuuden kehittäminen ensin apulaisjohtajakokeilun ja sitten toiminnan vakinaistamisen avulla elokuusta 2024 alkaen.

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja			
	TP2022	TPE2023	TA2024
Varhaiskasvatuspalvelut			
Henkilöstömäärä/HTV1 kunnallinen varhaiskasvatus	554	567	559
Kunnalliseen varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten lukumäärä	1 667	1 790	1 750
Palvelusetelillä järjestettyyn varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten lukumäärä	494	590	620
Yksityisen hoidon tuella varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten lukumäärä	57*	60	60
Kunnallisten päiväkotiyksiköiden lukumäärä	26	27	26
Yksityisten päiväkotien lukumäärä	9	10	9

*Uusi tunnusluku, tozeuma 2022

Tuloslaskelma 1000€	TP 2021	TP2022	TPE 2023	KEHYS 2024
Toimintatuotot				
Myyntituotot	60	46	60	46
Maksutuotot	2 657	2 403	1 900	1 869
Tuet ja avustukset	129	188	129	141
Muut toimintatuotot	0	2	0	2
Toimintatuotot yhteensä	2 847	2 639	2 090	2 059
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-20 430	-20 877	-21 613	-22 474
Palvelujen ostot	-7 414	-8 957	-10 074	-11 638
Aineet, tarv. ja tavarat	-277	-291	-317	-366
Avustukset	-3 196	-3 041	-3 196	-3 178
Muut toimintakulut	-3 834	-4 021	-4 201	-4 424
Toimintakulut yhteensä	-35 150	-37 186	-39 400	-42 080
Toimintakate	-32 303	-34 547	-37 311	-40 022

KIRJASTO- JA KULTTUURIPALVELUT

Kirjasto- ja kulttuuripalvelujen tulosalue koostuu kolmesta yksiköstä: kirjastosta, kulttuuripalveluista ja museosta.

Kirjaston tehtävänä on kirjasto- ja tietopalvelujen järjestäminen. Kirjasto tukee elinikäistä oppimista ja kunta-laisten yhtäläisiä mahdollisuuksia tietojen ja taitojen kehittämiseen tarjoamalla asiakkaille monipuoliset ja uudistuvat kokoelmat. Kirjasto järjestää kirjastonkäytön ja tiedonhaun opetusta sekä tukee osallisuutta järjestämällä maksutonta toimintaa ja tapahtumia.

Kulttuuripalvelut edistää, tukee ja järjestää kulttuuritoimintaa kunnassa tuottamalla tapahtumia ja taidenäyttelyitä, koordinoimalla kulttuuriavustusten jakamista. Lisäksi yksikkö hallinnoi kunnan taidekokoelmaa ja Taaborinvuoren tapahtuma-aluetta, sekä välittää tietoa kunnassa tarjolla olevista kulttuuritapahtumista ja –harrastuksista.

Museon tehtävänä on kerätä, tallentaa, tutkia ja pitää näytteillä Nurmijärven historiaan liittyvää materiaalia. Museo toimii kunnassa asiantuntijana kulttuuriperintöalaan liittyvissä kysymyksissä ja tehtävissä. Museo antaa myös kulttuuriperintöopetusta, jonka tavoitteena on vahvistaa asukkaiden lähiympäristön ja paikallishistorian tuntemusta.

ARVIO KIRJASTO- JA KULTTUURIPALVELUIDEN TOIMINNAN KEHITYKSESTÄ 2024-2026 JA SUOSITUKSET PALVELUTUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

Toimintaympäristön suurimpia muutoksia ovat ihmisten muuttuvat vapaa-ajanviettotottumukset ja jatkuvasti lisääntyvä digitaalisten palvelujen kysyntä ja tarjonta. Asiakkaiden tarpeet ovat entistä yksilöllisempiä ja palveluilta odotetaan suurempaa valinnanvapautta. Yleisön ja esiintyjien vaatimustaso tapahtumien toteutuksen ja palveluiden suhteen on noussut. Tarvitaan kohdennettuja sisältöjä eri käyttäjäryhmille. Kehittämällä yhteistyömalleja asiakaslähtöisesti eri toimijoiden kanssa pystytään tarjoamaan sisällöllisesti ja alueellisesti laajempia palveluita.

Kulttuuriohjelman tavoitteita lähdetään suunnitelmallisesti viemään eteenpäin.

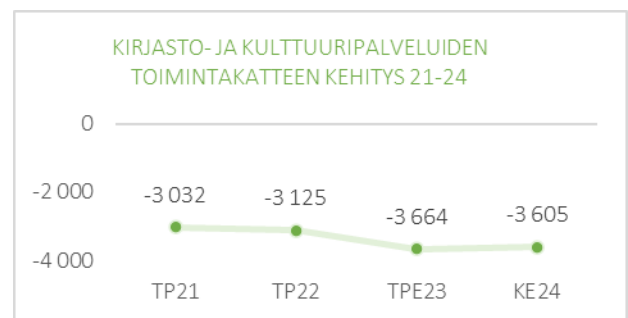
Uudistetut tilat mahdollistavat palvelutuotannon monipuolisemman kehittämisen. Taaborinvuoren tapahtuma-alueen tapahtumatoimintaa kehitetään ja museonäyttelyt uudistetaan. Tavoitteena on tehdä Taaborinvuoresta laajemmin tunnettu tapahtumapaikka.

Yhteiskunnassa tarvitaan entistä enemmän digiosamista ja medialukutaitoja. Kulttuurikasvatukseen panostetaan vahvistamalla eri ikäryhmille suunnattua pedagogista toimintaa. Kulttuuriperintötiedon esille tuomisella vahvistetaan omaan asuinpaikkaan kuulumisen tunnetta, mikä lisää yhteisöllisyyttä ja ehkäisee syrjäytymistä.

Nuuka-ohjelma leikkaa kulttuuriavustummäärärahoja ja kulttuuritapahtumien järjestämiseen varattua budjettia. Kulttuuripalvelut keskittyy jatkossa vahvemmin tuottamaan ei-kaupallisia tapahtumia ja toimimaan ulkopuolisten tapahtumajärjestäjien tuotantojen mahdollistajana.

Omatoimikirjaston käyttöönottomahdollisuutta selvitetään Klaukkalassa ja Rajamäessä. Omatoimikirjasto mahdollistaa aukioloaikojen lisäämisen. Rajamäellä kirjaston tilatarve huomioidaan investointiohjelmassa.

Tuloslaskelma 1000€	TP 2021	TP2022	TPE 2023	KEHYS 2024
Toimintatuotot				
Myyntituotot	7	17	9	13
Maksutuotot	60	78	108	84
Tuet ja avustukset	32	45	10	6
Muut toimintatuotot	64	69	101	81
Toimintatuotot yhteensä	163	209	228	184
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-1 777	-1 821	-1 887	-1 948
Palvelujen ostot	-475	-471	-506	-439
Aineet, tarv. ja tavarat	-297	-338	-324	-338
Avustukset	-69	-75	-76	-67
Muut toimintakulut	-576	-630	-1 100	-999
Toimintakulut yhteensä	-3 195	-3 334	-3 892	-3 790
Toimintakate	-3 032	-3 125	-3 664	-3 605

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja	TP2022	TPE2023	TA2024
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut			
Kirjastojen kävijämäärä	213 988*	240 000	260 000
Kävijät kulttuuripalveluiden tapahtumissa ja näyttelyissä	10 074*	11 000	8 500
Kävijät museon näyttelyissä ja tapahtumissa	11 462*	11 500	12 000
Pedagogiseen toimintaan osallistuneet	8 791	9 000	9 000
Kirjastojen lainaus	546 593	605 000	625 000
Kulttuuriavustuskohteet	23*	28	23
Museon digitoidun aineiston määrä	29 169*	29 800	30 500

*Uusi tunnusluku, toteuma 2022

NUORISOPALVELUT

Nuorisolain mukaan nuorisolaki määrittelee palvelut alle 29-vuotiaille lapsille ja nuorille. Työn pääkohderyhmiä ovat käytännössä varhaisnuoret (1–3 luokkalaiset), yläasteikäiset nuoret ja alle 25-vuotiaat nuoret aikuiset. Nuorisopalvelut koostuu 1.8.2023 alkaen kahdesta tulosyksiköstä: alueellisesta nuorisotyöstä, kohdennetusta nuorisotyöstä ja Nurmijärven monitoimitalo Monikosta.

Nuorisopalveluiden perustehtävänä on edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa. Toiminnalla tuetaan nuorten kasvua, itsenäistymistä, yhteisöllisyyttä sekä niihin liittyvien tietojen ja taitojen oppimista. Nuorisotyö tukee nuorten harrastamista ja toimintaa kansalaisyhteiskunnassa sekä edistää nuorten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä oikeuksien toteutumista ja parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja. Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat yhteisvastuu, kulttuurien moninaisuus, kansainvälisyys, kestävä kehitys, terveet elämäntavat, ympäristön ja elämän kunnioittaminen sekä monialainen yhteistyö.

Nuorisopalveluiden toiminta käsittää varhaisnuorille suunnatun iltapäivätoiminnan, nuorten harrastustoiminnan, koulunuorisotyön, avoimen nuorisotilatoiminnan, nuorten työpajan ja alle 25-vuotiaiden nuorten työllistämisen edistämisen muun muassa kesätyöllistämisen kautta, Ohjaamo-toiminnan, etsivän nuorisotyö, ehkäisevän päihdetyön, nuorisovaltuuston, leiri- ja retkitoiminnan, monialaisen yhteistyön sekä omana tulosyksikkönään Nurmijärven monitoimitalo Monikon.

ARVIO NUORISOPALVELUIDEN TOIMINNAN KEHITYKSESTÄ 2024-2026 JA SUOSITUKSET PALVELU- TUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

Nuoria ja nuoria aikuisia kohdataan eri toimintaympäristöissä niin nuorten työpajalla, verkossa, kouluissa kuin nuorisotiloillakin sekä muissa puolijulkisissa tiloissa. Jalkautuvaa työtä tehdään tarpeen mukaan jalkautumalla nuorten suosimiin paikkoihin esimerkiksi juhlapyhinä muiden toimijoiden kanssa. Kunnan rakenteesta johtuen jalkautuvaa työtä tulee kohdentaa oikeaan paikkaan oikea-aikaisesti. Olennaista on säilyttää monipuoliset tilat ympäri kuntaa, jotka ovat myös kuntalaisten käytössä sekä nuorisotyön vahvistaminen kouluissa ja oppilaitoksissa.

Keskeistä on edelleen luoda toimivat verkostot, jotta nuoria saadaan ohjattua ja saatettua palveluihin. Tällä hetkellä haasteena on erityisesti yhdyspintatyön kehittäminen hyvinvointialueen kanssa. Lainsäädännön muutokset ovat vaikuttaneet muun muassa kohdennetun nuorisotyön (etsivä nuorisotyö ja nuorten työpaja) palveluihin. Nuorten aikuisten toimintaa tuleekin tarjota sekä myös vapaa-ajalla. Tulevaisuudessa myös TE-uudistus haastaa palveluiden saatavuutta ja nuorten näkökulmasta palvelua tulee olla saatavilla sekä lähellä että myös etävaihtoehtona. Oppivelvollisten seuranta- ja valvonta työllistää jatkossa yhä enemmän ja yhteistyö oppilaitosten kanssa on keskeisessä asemassa.

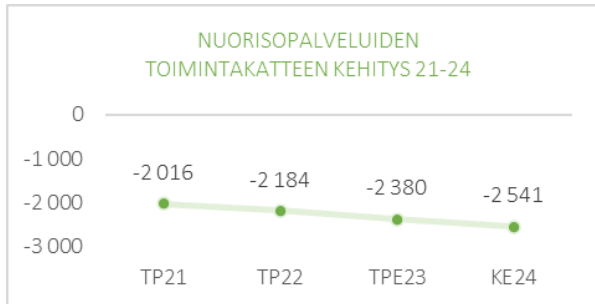
Nuorille tärkeitä asioita ovat edelleen ilmastomuutos ja luonnon säilyttäminen, nuorten syrjäytymisen ehkäisy, maailmanpoliittinen tilanne ja tasa-arvo ja yhdenvertaisuus. Näihin sekä muun muassa talousosaamiseen lisäämiseen tulee jatkossa kiinnittää enemmän huomiota. Meillä on myös nuoria, jotka kamppailevat arjenhallinnan tai mielenterveyshaasteiden kanssa.

Toimintaa tuotetaan jatkossakin omana tuotantona ja yhdessä palveluntuottajien ja 3. ja 4. sektorin kanssa. Nuoria halutaan entistä enemmän toteuttamaan toimintaa, ja kannustaa nuoria vaikuttamaan. Jatkossakin tarvitaan Täyttä Klaukkalaa-hankkeen tapaista toimintaa. Iltapäivätoiminnan palveluntuotantoa on jatkossa tarkasteltava tarkemmin muun muassa alueellisesti ja tarvelähtöisesti sekä kehitettävä rinnakkaista kerhotoimintaa.

Talouden näkökulmasta keskeisinä asioina tulevat olemaan Monikon kiinteistön ja kahvilatoiminnan tulevaisuus. Nämä vaikuttavat laajasti siihen, miten Monikon toiminta jatkossa rakentuu. Märkiön leirikeskus on myytävien listalla ja sen seurauksena tulee tarkastella myös leiritoiminnan järjestämistä tulevaisuudessa. Järjestöjä on tuettava entistä enemmän muun muassa viestinnässä ja osaamisen kehittämisessä avustusten leikkautuessa.

Talouden näkökulmasta keskeisinä asioina tulevat olemaan Monikon kiinteistön ja kahvilatoiminnan tulevaisuus. Nämä vaikuttavat laajasti siihen, miten Monikon toiminta jatkossa rakentuu. Märkiön leirikeskus on myytävien listalla ja sen seurauksena tulee tarkastella myös leiritoiminnan järjestämistä tulevaisuudessa. Järjestöjä on tuettava entistä enemmän muun muassa viestinnässä ja osaamisen kehittämisessä avustusten leikkautuessa.

Tuloslaskelma 1000€	TP 2021	TP2022	TPE 2023	KEHYS 2024
Toimintatuotot				
Myyntituotot	156	152	156	152
Maksutuotot	118	112	118	112
Tuet ja avustukset	203	213	203	213
Muut toimintatuotot	89	114	98	114
Toimintatuotot yhteensä	566	591	575	591
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-1 200	-1 292	-1 374	-1 451
Palvelujen ostot	-114	-126	-155	-166
Aineet, tarv. ja tavarat	-150	-164	-182	-194
Avustukset	-244	-273	-294	-270
Muut toimintakulut	-874	-920	-950	-1 051
Toimintakulut yhteensä	-2 582	-2 775	-2 954	-3 132
Toimintakate	-2 016	-2 184	-2 380	-2 541

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja			
	TP2022	TPE2023	TA2024
Nuorisopalvelut			
Iltapäivätoiminta/asiakkaiden lkm, kunnan oma toiminta	121	135	140
Iltapäivätoiminta per käynti/e	6,8	7,2	7,2
Iltapäivätoiminta/avustukset e	186 660*	178 350	186 660
Iltapäivätoiminta/avustukset per lapsi e	702	668	700
Etsivän nuorisotyön asiakkaat	256	230	240
Monikkosali:			
Tilaisuuksien määrä	190	160	200
Kävijöiden määrä	18 882	25 000	30 000
Nuorten työllistäminen:			
Työllistettyjen määrä (palkkatuki/harjoittelijat)	11/89*	15/80	15/80

*Uusi tunnusluku, toteuma 2022

LIIKUNTA- JA HYVINVOINTIPALVELUT

Liikuntapalvelujen tulosalueen nimi muutettiin 1.1.2023 liikunta- ja hyvinvointipalvelujen tulosalueeksi, joka muodostuu kahdesta tulosalueesta; liikuntapalveluista ja hyvinvoinnin edistämisestä. Liikunta- ja hyvinvointipalvelujen tulosaluepäällikkönä ja henkilöstön esimiehenä toimii liikunta- ja hyvinvointipäällikkö.

Liikuntapalveluiden tehtävänä on tarjota kuntalaisille hyvinvointia ja terveyttä edistäviä, ennaltaehkäiseviä, matalankynnyksen liikuntapalveluita, tapahtumia ja tempauksia, joita toteutetaan kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspinnalla. Liikuntapalvelut myös avustavat paikallisia urheiluseuroja sekä vastaavat koulujen liikuntasalivuorojen jakamisesta ja hallinnoinnista arkisin kello 16.00 jälkeen ja viikonloppuisin.

Liikuntapalveluiden ohjaustoiminnassa keskitytään ennaltaehkäisevään ja toimintakykyä ylläpitävään tai lisäävään palvelun tuottamiseen. Toiminta on ensisijaisesti suunniteltu terveytensä kannalta liian vähän liikkuville tai liikuntaa aloittaville kuntalaisille. Liikuntapalveluiden ohjattu toiminta täydentää järjestöjen, yksityisen sektorin ja Nurmijärven Opiston toimintaa. Liikuntapalvelut kutsuvat koolle seuraparlamentin, kehittävät yhdistysverkostoa sekä toteuttavat ja organisoivat mm. yhdistyksille kohdennettua koulutustoimintaa.

Hyvinvoinnin edistämisen palveluissa koordinoidaan, kehitetään ja toteutetaan kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä edistävää hyvinvointityötä yhteistyössä kunnan eri palveluiden ja muiden toimijoiden kanssa. Ennaltaehkäisevän hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen keskiössä on kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspinnan vahvistaminen.

Yhdistyskentän toiminnan edellytyksiä edistetään hyvinvointia ja terveyttä edistävillä avustuksilla, jotka kohdentuvat kunnassa toimiville eläkeläis- ja kansanterveyttä edistävillä yhdistyksille.

Liikunta- ja hyvinvointipäällikkö toimii sihteerinä sekä vanhus- ja vammaisneuvoston kokouksissa. Lisäksi neuvostoissa on mukana yksi kunnan edustaja.

Kunta tukee kunnassa tehtävää hyvinvointityötä kustantamalla 50 % kunnan ja seurakunnan yhteisen vapaaehtoistyön koordinaattorin palkasta ja koulutuskustannuksista. Vapaaehtoistyöllä on merkittävä rooli mm. ikäihmisen hyvinvoinnin edistämisessä.

ARVIO LIIKUNTA- JA HYVINVOINTIPALVELUIDEN TOIMINNAN KEHITTÄMISESTÄ 2024-2026 JA SUOSITUKSET PALVELUTUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

Liikuntapalvelujen toiminta tulee painottumaan kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspinnalla tehtävään matalan kynnyksen kurssimuotoiseen toimintaan ja kohdennettuun elintapa-/liikuntaneuvontaan. Toiminnan suunnittelussa tulee huomioida muiden toimijoiden kunnassa toteuttama liikuntatarjonta, jotta päällekkäiseltä toiminnalta vältytään.

Ikäihmisten määrän lisääntyessä heille järjestettävälle ennaltaehkäisevälle, toimintakykyä tukevalle ja vapaa-aikaa aktivoivalle toiminnalle tulee olemaan lisääntyvää tarvetta. Erityisen tuen tarpeessa olevat kuntalaiset tulee myös huomioida liikuntapalveluiden tarjonnassa.

Lasten ja nuorten aktivoinnissa, mielekkään vapaa-ajan edistämisessä ja hyvinvoinnin sekä terveyden edistämässä Nurmijärven harrastamisen mallin toteuttaminen ja kehittäminen, laaja-alaisessa yhteistyössä, tulee olemaan merkittävässä roolissa. Lisäksi kehitetään ja edistetään perheliikuntaa, jonka keinoin myös tuetaan vanhemmuutta, perheen yhdessä tekemistä ja liikkujaksi kasvamista. Työkäisille kohdennetut liikuntapalvelut keskittyvät työkykyä ylläpitävän toiminnan tuottamiseen.

Yhdistysyhteistyön edistäminen on tulevaisuudessa tärkeässä roolissa kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspinnalla tehtävässä ennaltaehkäisevässä työssä, jossa toteutetaan matalankynnyksen toimintaa ja edistetään kuntalaisten osallisuutta ja vaikuttamisen mahdollisuuksia. Ikäinstituutin kolmivuotinen kehittämishanke päättyi vuoden 2023. Hankkeen keinoin toteutetut hyvät, yhdistysten kanssa yhteistyössä kehitetyt, toimintamallit kuten säännöllinen koulutuskalenteri, yhteiset tapahtumat ja yhteistyöverkosto, tulee turvata esimerkiksi säännöllisillä workshoppeilla ja koulutustapahtumilla. Liikuntapalveluiden tehtävänä on myös omalta osaltaan edistää myös kilpa- ja huippu-urheilua ja vaikuttaa kunnan imagoon liikuntamyönteisenä kuntana. Tulevaisuudessa liikuntaseurojen ja hyvinvointia edistävien yhdistysten avustamisen periaatteita tulee tarkistella, sillä myös hyvinvointialue tukee mm. kansanterveyttä edistäviä yhdistyksiä, sekä pohtia jaettavaa avustuspäärahakokonaista.

Koulujen liikuntatilat ovat kovassa käytössä kolmessa suurimmassa taajamassa. Samoista liikuntatiloista ja -salivuoroista kilpailevat niin urheiluseurat, Nurmijärvi opisto, yksityiset toimijat ja liikuntapalvelut. Riittävien,

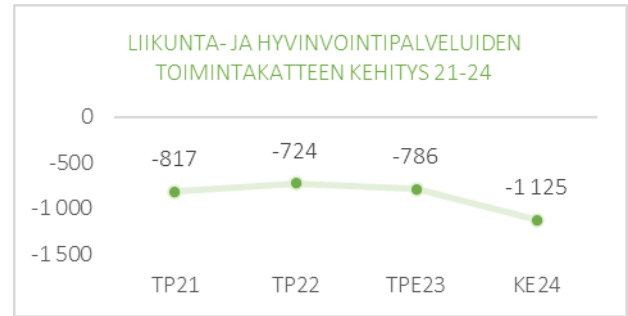
laadukkaiden ja monipuolisten liikuntatilojen olemassa-olo tulee huomioida pitkäntähtäimen suunnittelulla.

Yhteistyö Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen, kunnan muiden toimijoiden, järjestöjen, yksityisen sektorin sekä Nurmijärven Opiston kanssa tulee korostumaan ja sitä tulee myös kehittää vastaamaan monipuolisesti kuntalaisten tarpeisiin. Yhteistyötä kehitetään vahvistamalla eri toimijoiden välistä palveluketjua ja yhteistyötahojen määrän lisäämisellä.

Hyvinvoinnin edistämässä tulee huomioida seuraavina vuosina koronan aiheuttamat sekä tutkimustiedon kautta esille nousseet hyvinvointihaasteet, kuten yksinäisyys, liikkumattomuus, koulukiusaaminen, ja perheiden hyvinvointi. Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen vaatii hyvää paikallista yhteistyötä kunnan eri toimialojen ja palveluiden välillä sekä alueellista yhteistyötä hyvinvointialueen kuntien kanssa. Lisäksi tulee kiinnittää erityistä huomiota sujuviin palveluketjuihin kunnan ja hyvinvointialueen välillä.

Tuloslaskelma 1000€	TP 2021	TP2022	TPE 2023	KEHYS 2024
Toimintatuotot				
Myyntituotot	0	0	0	0
Maksutuotot	30	47	35	62
Tuet ja avustukset	1	9	1	9
Muut toimintatuotot	46	68	62	68
Toimintatuotot yhteensä	77	124	97	139
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-294	-331	-337	-396
Palvelujen ostot	-87	-79	-126	-76
Aineet, tarv. ja tavarat	-8	-13	-9	-20
Avustukset	-272	-271	-272	-244
Muut toimintakulut	-233	-154	-139	-253
Toimintakulut yhteensä	-894	-848	-883	-988
Toimintakate	-817	-724	-786	-849

Luvut päivitetty vastaamaan muuttunutta organisaatiorakennetta

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja

	TP2022	TPE2023	TA2024
Liikunta- ja hyvinvointipalvelut			
Ohjaustuntikertoja vuodessa	968	1 050	1 050
Ohjattujen ryhmien määrä	120	123	123
Myönnettyjä vuoroja liikuntasaleissa (tunnit)	20 735	20 202	20 202
Avustettavien liikuntaseurojen lukumäärä	35*	32	32
Avustettavien hyte-yhdistysten lukumäärä	28*	27	28

*Uusi tunnusluku, toteuma 2022

2.3 Ympäristötoimialan palvelutuotantokortit

YMPÄRISTÖTOIMIALA

Ympäristötoimialan tehtävänä on luoda kuntalaisille hyvää elinympäristöä ja yrityksille hyvää toimintaympäristöä.

Toimiala vastaa siitä, että kunnan omistama rakennettu ympäristö on toimivaa, viihtyisää, monipuolista, turvallista ja siistiä. Kehitämme kunnan elinvoimaa maapolitiikan ja maankäytön suunnittelun keinoin. Yhdyskuntasuunnittelussa pyrimme tasapainoon kuntakehityksen, kuntalaisten toiveiden, yritysten toimintaedellytysten, kulttuurihistoriallisten arvojen ja luonnon arvojen kanssa.

Toimitilojen omistajana vastaamme siitä, että kunnan kiinteistöomaisuus on tarkoituksenmukaista, sen arvo säilyy, tilankäyttö on tehokasta ja tilat ovat turvallisia ja käyttötarkoitukseensa soveltuvia.

ARVIO YMPÄRISTÖTOIMIALAN TOIMINNAN KEHITYMISESTÄ 2024-2026

Kunnan talouden tasapainottaminen ja NUUKA-ohjelman toteuttaminen edellyttää toimialalla kustannustehokkuuden edelleen parantamista. Toimialan toiminnan kustannuksiin ja tuottoihin vaikuttavat merkittävästi talouden suhdanteet. Tämä näkyy etenkin omaisuuden luovutuksista saatavissa tuotoissa. Suunnitelmakaudella kiinnitetään erityistä huomiota tontintuotantoprosessin toimivuuteen ja resursointiin. Palvelutuotannon kannalta tarpeettoman tilaomaisuuden realisointi on yksi keino kasvattaa tuottoja sekä vähentää pitkällä tähtäyksellä käyttökuluja. Keskeisenä muutoksena menneeseen tulee olemaan sote-kiinteistöjen hallittu luopuminen suunnittelukaudella. Kunnan kasvua tukevien elinvoimainvestointien sekä kiinteistö- ja infraomaisuuden korjausvelkaa vähentävien peruskorjaus- tai uudisinvestointien oikea-aikainen toteuttaminen nykyisessä taloustilanteessa on haasteellista. Talorakentamisen osalta lähivuosia tulee erityisesti työllistämään koulu- ja päiväkotihankkeet, joita rakentuu Klaukkalaan, Kirkonkylälle ja Rajamäelle. Kuntatalouden kiristyminen aiheuttaa tiukkenevia kustannushaasteita myös kiinteistöpidolle sekä ja katu- ja yleisten alueiden kunnossapidolle.

Ympäristötoimiala kehittää toimintaansa ja tavoitteena on olla toiminnallisesti ja taloudellisesti kilpailukykyinen. Toimialan vastuulla olevien tehtävien volyymit kasvavat mutta silti tavoitteena on vähentää uuden henkilökunnan rekrytointitarvetta. Teknisen sektorin asiantuntija- ja ammattityöntekijöiden saatavuus jatkuu todennäköisesti vaikeana, ennen uuden rekrytoinnin aloittamista

selvitetään aina mahdolliset tehtävien uudelleen järjestelyt.

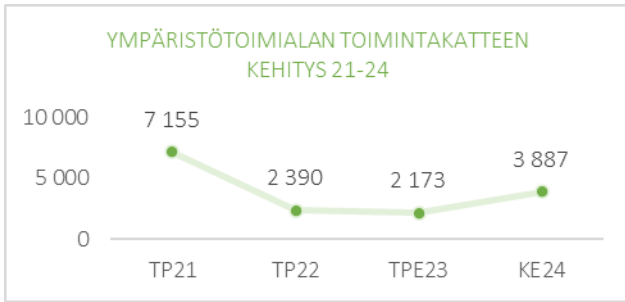
Toimiala on kehittänyt organisaatiotaan siten, että sen tulosalueiden yhteistoiminta kunnan kokonaisedun mukaisesti on saumatonta ja tehokasta. Toimialan vastuulla olevien tehtävien valmistelu, päätöksenteko ja toimeenpano tehdään kunnan kokonaisedun mukaisesti saumatomasti ja tehokkaasti. Toimielinrakenteen ja toimintaorganisaation yhteensopivuutta arvioidaan uudelleen, sekä tehdään tarvittavat muutokset, jotta ne ovat yhteensopivat ja mahdollistavat tehokkaan ja kunnan kokonaisedun mukaisen toiminnan.

Kunnallistekniikan investointimäärärahoja priorisoidaan elinvoimaa tukeviin, nykyiset palvelut ylläpitäviin ja kustannustehokkaihin hankkeisiin, joilla turvataan kunnan kehittyminen strategian mukaisesti.

Kunnan kiinteistökantaa kehitetään NUUKA-päätösten, palveluverkkosuunnitelman ja toimitilaohjelman mukaisesti. Palveluverkon ja toimitilaohjelman keskeisten periaatteen mukaisesti toimitiloja omistetaan ja ylläpidetään vain kunnan ydintoimintoja varten ja luovumme epätarkoituksenmukaisista tiloista sekä tiloista, jotka eivät palvele kunnan ydintoimintaa.

Toimitilojen osalta menopaineita tuo sisäilmaongelmien jatkuminen ja niistä aiheutuvat laajenevat väistötilarpeet. Väistötilatarpeita ennakoidaan asianmukaisin kuntotutkimuksin, jotta tieto rakennusten ajantasainen tieto on tilahallinnossa tiedossa päätöksenteon tueksi. Toimitilojen sisäilmaa heikentäviä tekijöitä poistetaan tutkimustuloksia hyödyntäen, sekä ottaen huomioon tulevien kohteiden peruskorjaushankkeet ja investoinnit. Hyvinvointialueen kiinteistöjen osalta ovat neuvottelut alkaneet pitkien vuokrasopimusten laadinnaksi, sekä kiinteistöistä luopumisen osalta. Riskinä on, että hyvinvointialue luopuu joistakin tiloista ja sote-toimintoja palvelevia toimitiloja jää tyhjilleen. Sosiaali- ja terveystoimen käytössä olevat tilat eivät ole muuntojoustavia.

Tuloslaskelma 1000 €	TP 2021	TP2022	TPE 2023	KEHYS 2024
Toimintatuotot				
Myyntituotot	2 144	2 447	2 277	2 447
Maksutuotot	5 612	1 836	1 270	1 370
Tuet ja avustukset	224	116	243	243
Muut toimintatuotot	32 471	32 320	30 571	34 395
Toimintatuotot yhteensä	40 450	36 719	34 361	38 455
Valmistus omaan käyttöön	0	1 861	650	650
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-7 025	-7 201	-7 504	-7 872
Palvelujen ostot	-14 774	-16 718	-13 618	-13 828
Aineet, tarv. ja tavarat	-5 680	-6 811	-6 049	-7 286
Avustukset	-350	-418	-500	-480
Muut toimintakulut	-5 466	-5 042	-5 167	-5 752
Toimintakulut yhteensä	-33 295	-36 190	-32 838	-35 218
Toimintatulos	7 155	2 390	2 173	3 887

YHTEENVETO PALVELUTUOTANNON KESKEISISTÄ MUUTOKSISTA

- Kunnan talouden tiukentuessa joudutaan priorisoimaan investointeja sekä palvelujen tuottamista ja palvelujen kohderyhmiä.
- Rullaavaan palveluverkkosuunnittelun käyttöönotto.
- Erityyppisten investointien tarkoituksenmukaisimpien toteutus- ja rahoitusmuotojen käyttäminen.
- Väestönkasvun mahdollistaminen uusien asuntoalueita avaamalla huomioiden palveluverkon kestävyys, kunnan talouden viitekehys ja NUUKA-päätökset.
- Sote-kiinteistöistä, sekä muista kunnan ydintönnän ulkopuolisista kiinteistöistä luopuminen

TOIMIALAN INVESTOINNIT 2024-2026

Investointi-kohde	KEHYS24	TS2025	TS2026
Talonrakennushankkeet	15 200	27 280	29 350
Kunnallistekniikan rakentaminen	14 075	13 325	12 850
Kalusto	435	410	410

OMAISUUDEN TUOTOT JA HALLINTA

Kunnan maapolitiikan hoitaminen ja vastuu kunnan maanhankinnasta ja tonttien luovuttamisesta sekä maapoliittisen ohjelman ajantasaisuudesta. Maanhankintaa ja tonttien luovutusta tehdään maankäytön tavoiteohjelman mukaisesti sekä toteuttaen talousarviossa asetettuja tavoitteita.

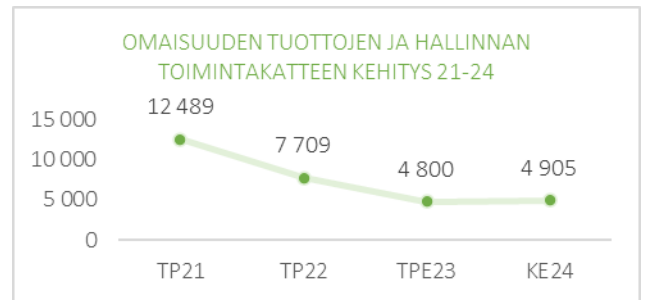
ARVIO OMAISUUDEN TUOTTOJEN JA HALLINNAN TOIMINNAN KEHITYMISESTÄ 2024-2026 JA SUOSITUKSET PALVELUTUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

Maanhankintaa ja tonttien luovutusta harjoitetaan ennistä aktiivisemmin pyrkien ylläpitämään suunnittelu- ja vuosi- ja vuosittainen taso korkealla. Suunnitelmakaudella kiinnitetään erityistä huomiota tontintuotantoprosessin toimivuuteen ja resursointiin.

Tontin luovutustuotot arvioidaan talousarvion yhteydessä. Tontin myynnin määrä on vahvasti sidoksissa talouden suhdanteisiin ja tonttien kysyntään. Tontteja pyritään luovuttamaan monipuolisesti eri taajamista kunnan tonttivarannon ja talouden raamien puitteissa.

Kunta päättää omistamiensa luovutettavien tonttien sijainnit, määrät ja ajankohdat. Näin ollen se voi samalla ennakoita palvelutarpeen lisääntymisen. Kunnan omistuksessa olevien alueiden kunnallistekniikan investoinnit voidaan parhaiten toteuttaa oikea-aikaisesti suhteessa tontinmyyntiin. Alueet, joille on jo rakennettu kunnallistekniikka, pyritään myymään mahdollisimman nopeasti, jotta saadaan pääomaa seuraavien alueiden toteutukseen ja maanhankintaan sekä verotuloja.

Tuloslaskelma 1000 €	TP 2021	TP2022	TPE 2023	KEHYS 2024
Toimintatuotot				
Myyntituotot	5	181	0	0
Maksutuotot	4 736	741	450	300
Tuet ja avustukset	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	8 095	6 855	4 500	4 740
Toimintatuotot yhteensä	12 836	7 777	4 950	5 040
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-65	-21	-150	-120
Aineet, tarv. ja tavarat	0	-1	0	0
Avustukset	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-282	-46	0	-15
Toimintakulut yhteensä	-347	-68	-150	-135
Toimintakate	12 489	7 709	4 800	4 905

Tunnusluku	TP2022	TPE2023	KEHYS2024
Luovutetut omakotitontit, kpl	73	30-40	35-40
Luovutetut yhtiömuotoiset tontit, kpl	4	2-5	3-5

TEKNINEN KESKUS

Tekninen keskus vastaa kunnallistekniikan suunnittelusta ja toteutuksesta kunnallistekniikan rakentamisohjelman mukaisesti. Keskus ylläpitää ja hallinnoi kunnan taajamien katu-, viher- ja liikuntapaikka-alueita ja muita kunnan yleisiä alueita sekä hoitaa keskukselle kuuluvat viranomais- ja tukipalvelut. Lisäksi keskus vastaa kunnan vastuulla olevasta joukkoliikenteen järjestämisestä, kunnan yksityistieosakkuuksien koordinoinnista, kunnan ilmastotyön koordinoitavista, öljyvahinkojen jälkihoidon tehtävistä, haja-asutusalueen vesihuollon tukitehtävistä, jätehuollon omistajaohjauksen tukitehtävistä sekä maankaatopaikkatoiminnasta. Lisäksi keskus edistää kunnan keskeisten yleisten alueiden siisteyttä (Siistiksi-projekti).

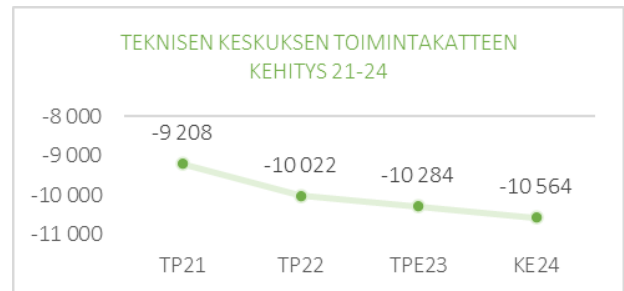
ARVIO TEKNISEN KESKUKSEN TOIMINNAN KEHITYMISESTÄ 2024-2026 JA SUOSITUKSET PALVELU- TUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

Teknisen keskuksen kehittämisessä panostetaan mm. kunnallistekniikan ict-järjestelmien uudistamiseen (mm. rakennuttaminen, kunnossapito, hallinnointi, omaisuus-tieto, luvat, valvonta). Hankinnat, koulutus ja käyttöönotto tapahtuvat vaiheittain ja määrärahojen puitteissa. Toiminta ja organisointi pyritään toteuttamaan mahdollisimman tehokkaasti huomioiden henkilökunnan resurssit ja toimivat markkinat. Rekrytointien sujuminen ja uuden henkilökunnan onnistunut perehdyttäminen on tärkeässä roolissa tulosalueen palvelutoimintojen ylläpidossa ja kehittämisessä.

Lisäksi viestinnän kehittäminen on tärkeä ja jatkuva painopistealueiden suunnittelussa, rakentamisessa, ylläpidossa ja hallinnoinnissa. Kunnallistekniikan suunnittelussa kehittämisen painopistealueita ovat mm. toteuttaa liikenneturvallisuussuunnitelman kohteita vaiheittain ja yhteistyössä Ely-keskuksen kanssa, yleisten alueiden esteettömyyskartoitusten toteuttaminen, kevyenliikenteen verkoston ja ulkoilureitistöjen sekä liikuntapaikkojen yleissuunnitelman päivittäminen sekä kokonaisvaltaisten puistoselvitysten laatiminen (mm. seniori-, perhe- ja leikki- ja taajamapuistot, lähiliikuntapaikat).

Muita merkittäviä painopistealueita toiminnassa suunnittelukauden aikana ovat mm. toimialan hulevesiasioiden toimintamallin uudelleenjärjestäminen, ilmasto- ja ympäristöasioiden koordinointi ja kehittäminen (ml. Hii-lineutraali Uusimaa 2035).

Tuloslaskelma 1000 €	TP 2021	TP2022	TPE 2023	KEHYS 2024
Toimintatuotot				
Myyntituotot	1 754	1 816	1 888	2 058
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	190	86	200	200
Muut toimintatuotot	301	244	231	231
Toimintatuotot yhteensä	2 245	2 147	2 318	2 488
Valmistus omaan käyttöön	0	1 861	650	650
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-2 581	-2 620	-2 693	-2 750
Palvelujen ostot	-6 349	-8 622	-7 778	-7 811
Aineet, tarv. ja tavarat	-1 078	-1 340	-1 190	-1 500
Avustukset	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-1 445	-1 448	-1 592	-1 641
Toimintakulut yhteensä	-11 453	-14 029	-13 253	-13 702
Toimintakate	-9 208	-10 022	-10 284	-10 564

PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA

Tunnusluku	TP2022	TPE2023	KEHYS2024
Henkilömäärä, HTV	56,9	60	67
Kadut ja kevytliikenne km	373	384	386
€ (kulut)	2 204 820		
€/km	5 911		
€/asukas	48		
Puistot ha (hoidetut)	59,5	61	61,5
€ (kulut)	351 369		
€/ha	5 905		
€/asukas	8		

TILAKESKUS

Tilakeskus vastaa kunnan kiinteistöjen omistajatehtävistä, toimitilahallinnosta ja kiinteistöjohtamisesta. Tehtäviin kuuluvat toimitilojen rakennuttaminen, ylläpito ja kehittäminen sekä tiloista luopumisen hallittu toteuttaminen.

Tulosalue vastaa toimitilahallinnon prosessien kehittämisestä ja investointien valmistelusta. Tulosalue on jaettu kolmeen tulosityksikköön: hallinto-, ylläpito- ja rakennuttamisyksikkö.

Tilakeskuksen hallinnassa oleva tilakanta on yhteensä noin 193 943 huoneistoalaa.

ARVIO TILAKESKUKSEN TOIMINNAN KEHITYKSESTÄ 2024-2026 JA SUOSITUKSET PALVELUTUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

Tilakeskuksen pääasiakkaita ovat sivistys- ja hyvinvointitoimiala sekä vuokralaisista Hyvinvointialue. Kuntatalouden kiristyminen aiheuttaa tiukkenevia kustannusraameja myös kiinteistönpidolle. Uusia talonrakennusinvestointeja on harkittava entistä tarkemmin. Säästöjen saaminen kiinteistönpidossa edellyttää toimintojen yhdistämistä, synergiahyötyjen etsimistä ja tilankäytön tehostamista. Energia kallistuu tasaisesti ajoittaisista hintatason laskuista huolimatta.

Uusissa rakennushankkeissa tulee suosia laajoja kokonaisuuksia, isoa oppilas- tai lapsimäärää. Eri toimintoja tulee yhdistää esim. kampusajattelulla, jossa voidaan ottaa mukaan esim. nuoriso-, kirjasto-, koulu- ja liikuntatilat. Tilat tulee rakentaa pelkästään toiminnallisuuskulmasta; toimiva käyttötarkoitukseensa, helppo huoltaa, helppo laajentaa tai pienentää sekä helppo korjata. Investointien suunnittelussa tulisi siirtyä rullaavaan palveluverkkosuunnitteluun.

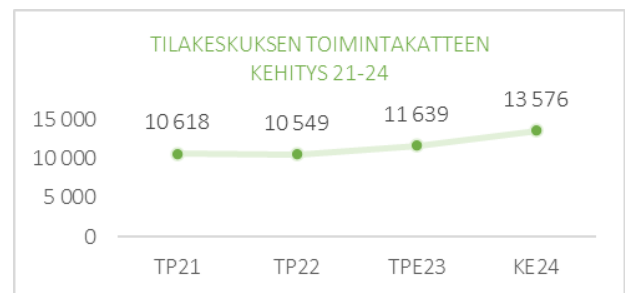
Nykyajan valittava trendi on tuhotyöt ja ilkkivalta. Palveluverkon rakennuksien tulee kestää ilkkivaltaa ja vahingontekoa mahdollisimman hyvin. Rakennuksissa tulee olla ajanmukaiset valvontajärjestelmät.

Palveluverkon keskeinen periaate tulisi olla, että rakennuksia on vain kunnan ydintoimintoja varten; hallinto, varhaiskasvatus- ja opetustoiminta.

Sisäilmaongelmat ovat vakava haitta ja riski kiinteistöaloudelle. Sisäilmaongelmien ehkäisyssä oikeiden rakennustapojen lisäksi avainasemassa on riittävät resurssit ylläpitotoimintaan käyttäjän omien toimien lisäksi. Väistötilat ovat usein vaikeasti ennakoitavissa oleva menoerä. Väistötilatarvetta pitää tulevaisuudessa pystyä hallitsemaan paremmin.

Muutoksiin tilatarpeissa auttaa mm. riittävä tonttivaranto tiloille, toisin sanoen jokaisessa taajamassa tulisi olla tyhjä tontti päiväkodille ja koululle, johon voidaan sijoittaa tilaelementtirakennus tukemaan tilatarpeiden muutoksia. Oikeaan käyttötarkoitukseen kaavoitettu vapaa tontti mahdollistaa laajan pelivaran vuokrasopimusten säätelyssä, joka alentaa kiinteistönpidon kustannuksia ja auttaa optimoimaan kustannuksia.

Tuloslaskelma 1000 €	TP 2021	TP2022	TPE 2023	KEHYS 2024
Toimintatuotot				
Myyntituotot	37	54	45	45
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	23 959	25 149	25 767	29 351
Toimintatuotot yhteensä	23 995	25 203	25 812	29 396
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-1 842	-1 926	-1 980	-2 086
Palvelujen ostot	-3 457	-4 006	-4 071	-4 235
Aineet, tarv. ja tavarat	-4 556	-5 437	-4 827	-5 754
Avustukset	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-3 522	-3 286	-3 295	-3 745
Toimintakulut yhteensä	-13 377	-14 654	-14 174	-15 820
Toimintakate	10 618	10 549	11 639	13 576

PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA			
Tunnusluku	TP2022	TPE2023	KEHYS2024
Henkilöstömäärä, htv	40,3	40	41
Kulut e/hum2/v	75,5	76	85,5

HALLINTO- JA TALOUSPALVELUT

Hallinto- ja talouspalveluiden tehtävänä on järjestää toimialan yhteisesti hoidettavat hallinnon, henkilöstöhallinnon, taloushallinnon ja asiakaspalvelun tehtävät sekä maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuvat rakennusvalvonnan tehtävät.

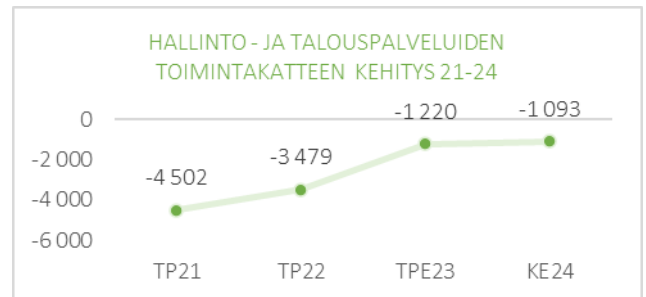
Tulosalueen tehtäviä ovat: rakennusvalvontaviranomaistehtävien lisäksi toimialan lautakuntien ja johtokunnan hallinnolliset valmistelu-, toimeenpano- ja sihteeritehtävät; sopimushallinta, asiakirjahallinta ja arkistotehtävät; henkilöstöasioiden koordinointi; talousarvion laadinta, määrärahojen seuranta ja raportointi; osiolaskujen käsittely; myyntilaskutus, teknisen toimen asiakaspalvelu.

Tulosalueelle sisältyy myös Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen maksuosuudet.

ARVIO HALLINTO- JA TALOUSPALVELUIDEN TOIMINNAN KEHITTÄMISESTÄ 2024-2026 JA SUOSITUKSET PALVELUTUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

Toiminta pysyy pääsääntöisesti ennallaan. Sähköisten palvelujen lisäämiseen ja asiakaspalvelun kehittämiseen koko toimialalla pyritään panostamaan.

Tuloslaskelma 1000 €	TP 2021	TP2022	TPE 2023	KEHYS 2024
Toimintatuotot				
Myyntituotot	165	165	167	167
Maksutuotot	776	970	717	967
Tuet ja avustukset	34	30	43	43
Muut toimintatuotot	12	13	13	13
Toimintatuotot yhteensä	987	1 178	939	1 189
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-895	-877	-943	-960
Palvelujen ostot	-4 468	-3 646	-1 088	-1 173
Aineet, tarv. ja tavarat	-8	-7	-7	-7
Avustukset	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-119	-126	-122	-143
Toimintakulut yhteensä	-5 489	-4 656	-2 159	-2 282
Toimintakate	-4 502	-3 479	-1 220	-1 093

PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA

Tunnusluku	TP2022	TPE2023	KEHYS2024
Henkilöstömäärä, HTV	16,2	16,5	17
Rakennusluvut, kpl	327	300	280
Tarkastukset, kpl	2 110	1 600	1 500

MAANKÄYTTÖ JA KAAVOITUS

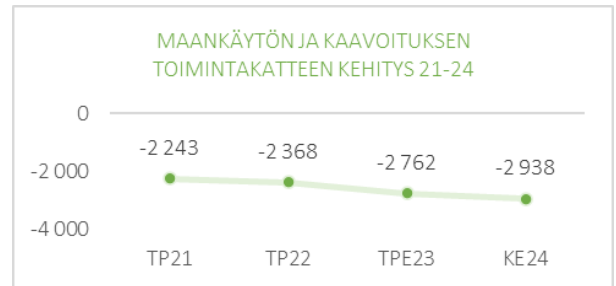
Tulosalueen perustehtävänä on kunnan elinvoiman kehittäminen maapolitiikan ja maankäytön suunnittelun keinoin. Lisäksi tulosalueen tehtävänä on omalla toiminnallaan luoda toimivaa, turvallista ja viihtyisää asuin- ja ympäristöä. Tulosalue koostuu neljästä yksiköstä: maankäyttö, yleiskaavoitus, asemakaavoitus sekä kiinteistö- ja mittausyksikkö. Kunnan paikkatieto ja maastomittaus on järjestetty kiinteistö- ja mittausyksikössä.

Tehtävää toteutetaan ohjaamalla kunnan yhdyskuntarakenteen kehitystä ja huolehtimalla kunnan edunvalvonnasta seudun kuntien, maakunnan ja valtion välisessä yhteistyössä maankäytön suunnittelun ja maapolitiikan osalta. Toimivan, turvallisen ja viihtyisän asuin- ja elinympäristön muodostamiselle luodaan edellytyksiä yleis- ja asemakaavoituksella, joiden palvelut ovat asema- ja yleiskaava, suunnittelutarveratkaisut, poikkeamispäätökset ja maisematyöluvat. Maapolitiikan osalta tehtävää toteutetaan aktiivisen maanhankinnan ja tontinluovutuksen kautta. Kiinteistö- ja mittausyksikkö toimii osana tonttituotantoprosessia ja tuottaa kiinteistönmuodostus-, kuntarekisteri- ja paikkatietopalveluja.

ARVIO MAANKÄYTÖN JA KAAVOITUKSEN TOIMINNAN KEHITYKSESTÄ 2024-2026 JA SUOSITUKSET PALVELUTUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

Tulosalueen toiminnan volyymiin vaikuttavat merkittävästi talouden suhdanteet. Tämä näkyy etenkin tontin luovutuksissa ja sen myötä muussa tulosalueen toiminnassa. Lakisääteiset nykyiset tehtävät säilyvät ja uusien lakien myötä lisääntyvät. Uusien lakisääteisten tehtävien ja volyymin kasvun myötä tulee esiin resurssien lisästarpeet.

Tuloslaskelma 1000 €	TP 2021	TP2022	TPE 2023	KEHYS 2024
Toimintatuotot				
Myyntituotot	184	231	177	177
Maksutuotot	100	125	103	103
Tuet ja avustukset	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	103	59	61	61
Toimintatuotot yhteensä	387	414	341	341
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-1 708	-1 778	-1 888	-2 076
Palvelujen ostot	-436	-423	-532	-489
Aineet, tarv. ja tavarat	-37	-26	-25	-25
Avustukset	-350	-418	-500	-480
Muut toimintakulut	-98	-137	-158	-209
Toimintakulut yhteensä	-2 629	-2 782	-3 103	-3 279
Toimintakate	-2 243	-2 368	-2 762	-2 938

PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA

Tunnusluku	TP2022	TPE2023	KEHYS2024
Henkilöstömäärä, HTV	30	32,9	35
Asemakaavoitus kulut e/asukas	455 168 10,2	550 847 12,2	617 223 13,5
Kiinteistö ja mittaus kulut e/asukas	1 488 625 33,5	1 543 203 34,1	1 640 968 35,9
Maankäyttö kulut e/asukas	365 701 8,2	373 842 8,3	391 805 8,6
Yleiskaavoitus kulut e/asukas	362 770 8,2	501 284 11,1	481 943 10,6

2.4 Aleksia liikelaitoksen palvelutuotantokortti

Aleksia on Nurmijärven kunnan sisäinen liikelaitos, joka tarjoaa ruoka- ja siivouspalveluja pääasiassa Nurmijärven kunnan toimialoille. Aleksialaisia työskentelee noin 80 toimipisteessä.

Liikelaitoksen perustehtävänä on tuottaa ruoka- ja siivouspalvelut asiakaslähtöisesti, kilpailukykyisesti ja taloudellisesti kannattavasti.

ARVIO ALEKSIAN TOIMINNAN KEHITTÄMISESTÄ 2024-2026

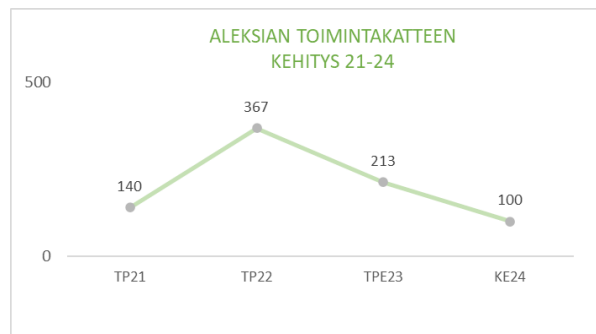
Aleksian pääasiallisena asiakkaana ovat kunnan toimialat, joista sivistys- ja hyvinvointitoimiala on suurin asiakas kouluineen ja päiväkotineen. Ympäristötoimialalle myydään siivouspalveluja.

Palveluja myydään vähäisessä määrin ulkoiselle asiakkaalle. Palveluja voidaan myydä ulkoisille asiakkaille korkeintaan sen verran, ettei synny kuntalain mukaista yhtiöttämisvelvollisuutta.

Palvelua kehitetään erityisesti koulujen ja päiväkotien asiakkaille. Kehittäminen tapahtuu vuorovaikutuksessa asiakkaiden kanssa. Koulujen oppilastoimikuntien vaikutusmahdollisuuksia kouluruokailuun lisätään syksystä 2023 alkaen. Hävikin minimoimiseksi yhteistyötä tiivistetään koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa. Siivouspalvelun laatutaso säilyy ennallaan.

Kunnanvaltuusto päätti marraskuussa 2022 käynnistää taloudentasapainottamisohjelman Nuukan. Nuuka-ohjelman ohjausryhmä esittää, että Aleksia -liikelaitoksen ruoka- ja siivouspalvelujen tuotantotapaa tarkastellaan. Mikäli tarkastelun perusteella todetaan, että markkinaehtoinen tapa tuottaa palvelua on tuotannollisesti ja taloudellisesti edullisempi, palvelut voidaan ulkoistaa tai tehdä yhteistyössä muiden julkisten toimijoiden kanssa. Valtuusto päättää mahdollisesta ulkoistamisesta valmiiden selvitysten perusteella, aikaisintaan loppuvuodesta 2023.

Tuloslaskelma 1000€	TP21	TP22	TPE23	KE24
Toimintatuotot				
Myyntituotot	10 221	9 974	9 799	9 482
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	421	133	45	50
Muut toimintatuotot	113	129	22	29
Toimintatuotot yhteensä	10 755	10 236	9 866	9 561
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-5 955	-5 437	-5 132	-5 152
Palvelujen ostot	-1 028	-1 101	-1 049	-1 006
Aineet, tarv. ja tavarat	-2 708	-2 290	-2 545	-2 249
Avustukset	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-924	-1 041	-927	-1 054
Toimintakulut yhteensä	-10 615	-9 869	-9 653	-9 461
Toimintakate	140	367	213	100

YHTENEVETO PALVELUTUOTANNON KESKEISISTÄ MUUTOKSISTA

- palveluja myydään pääosin kunnalle
- kunta omistajan tarkastelee ruoka- ja siivouspalvelujen tuotantotapaa ja selvityksen perusteella omistaja päättää mahdollisesta ulkoistamisesta aikaisintaan loppuvuodesta 2023

LIIKELAITOKSEN PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA

Tunnusluku	TP2022	TPE2023	KEHYS2024
Henkilömäärä (HTV1)	159,5	158	156
siivottava pinta-ala (m ²)	101 698	92 750	91 569
ruokapalvelun suoritteet	2 296 350	2 165 074	2 155 854

2.5 Nurmijärven Vesi liikelaitoksen palvelutuotantokortti

Nurmijärven Vesi –liikelaitos vastaa toiminta-alueellaan talousveden hankinnasta ja jakelusta sekä jätevesien poisjohtamisesta ja puhdistamisesta.

ARVIO NURMIJÄRVEN VEDEEN TOIMINNAN KEHITYKSESTÄ 2024-2026

Veden käytön ennustetaan kasvavan vuosittain noin 0,5 %.

Teilinummen tekopohjavesilaitoksen rakentaminen aloitettiin vuonna 2022 ja laitos saadaan tuotantokäyttöön kevään 2024 aikana. Teilinummen tekopohjavesilaitoksella turvataan riittävä laadukkaan talousveden saanti pitkälle tulevaisuuteen. Lisäksi vedentuotanto jatkuu normaalisti nykyisillä pohjavesilaitoksilla.

Jätevedenkäsittely jatkuu nykyisillä jätevedenpuhdistamoilla.

Kirkonkylän jätevedenpuhdistamon korvaamisen esisuunnitelma valmistui vuonna 2019. Esisuunnitelmassa tarkasteltiin toteutusvaihtoehtoina uuden puhdistamon rakentaminen samalle paikalle ja jätevesien siirto puhdistettavaksi Klaukkalan jätevedenpuhdistamolle tai HSY:n Blominmäen jätevedenpuhdistamolle. Nurmijärven kunnan valtuusto päätti 27.01.2021 hyväksyä Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen johtokunnan ja Nurmijärven kunnanhallituksen esityksen mukaisesti, että Kirkonkylän puhdistamo korvataan ensisijaisesti vaihtoehtolla, jossa Kirkonkylän puhdistamon jätevedet siirretään siirtoviemärillä Klaukkalan jätevedenpuhdistamolle ja Klaukkalan puhdistamo laajennetaan. Toissijaisena vaihtoehtona on jätevesien siirto puhdistettavaksi HSY:n Blominmäen jätevedenpuhdistamolle tai uuden jätevedenpuhdistamon rakentaminen nykyisen Kirkonkylän jätevedenpuhdistamon paikalle. Jätevesien johtaminen Klaukkalan puhdistamolle ja sen laajentaminen edellyttävät Klaukkalan puhdistamon ympäristöluvan muutoksen. Molempien jätevedenpuhdistamoiden ympäristölupahakemukset ovat käsittelyssä Etelä-Suomen aluehallintovirastossa ja päätöstä Kirkonkylän puhdistamon lupahakemukseen odotetaan kesällä 2023 ja Klaukkalan puhdistamolle viimeistään keväällä 2024. Valitun vaihtoehdon suunnittelua on mahdollista aloittaa vasta ympäristöluvan saamisen jälkeen. Kirkonkylä – Klaukkalan mahdollisen siirtoviemärilinjan ja samassa yhteydessä rakennettavan Kirkonkylä-Klaukkala välisen päävesijohdon yleis- ja rakennussuunnittelua tehdään vuosien 2023-2024 aikana ja rakentaminen on aikataulutettu vuosille 2025–2027.

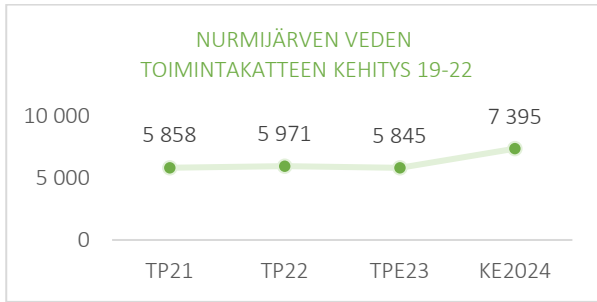
Uusien verkostojen rakentamista ja verkostosaneerauksia sekä tuotantolaitosten uudisrakentamista ja perusparannuksia tehdään rakentamishojelman mukaisesti. Verkoston ja laitosten kunnossapitoa tehostetaan. Asiakaspalvelu jatkuu nykyisellä toimintatavalla. Asiakastytyväisyys tutkimus tehdään vuosittain.

Anora oy:n (Altia oyj) ja Nurmijärven Veden nykyinen teollisuusjätevesisopimus irtisanottiin päätyväksi 30.6.2021 ja kolmen vuoden mittainen irtisanomisaika on käynnistynyt, jolloin vanha sopimus päättyi 30.6.2024. Uuden teollisuusjätevesisopimuksen neuvottelut ovat edenneet ja uusi sopimus pyritään saamaan valmiiksi vuoden 2023 aikana.

Maankäyttö- ja rakennuslain sekä vesihuoltolain hulevesiä koskevat säännökset muuttuivat 1.9.2014. Lainsäädännön uudistuksen myötä hulevesien hallinta ei enää sisälly vesihuoltoon, vaan hulevesien vastuasiat on kirjattu maankäyttö- ja rakennuslain puolelle. Muutosten myötä kokonaisvastuu hulevesien hallinnan järjestämisestä on kunnalla.

Nurmijärvellä suunnitelmassa on reagoida lainsäädännön muutokseen siirtämällä hulevesiverkosto vesihuoltolaitokselta kunnalle mahdollisesti 1.1.2024 alkaen, jolloin kunta vastaisi kokonaisuudessaan hulevesien hallinnasta ja siihen liittyvistä järjestelmistä. Jatkossa Nurmijärven Vesi -liikelaitos avustaisi kuntaa tässä työssä tarvittavin osin palvelusopimuksen mukaisesti.

Tuloslaskelma 1000 €	TP 2021	TP 2022	TPE 2023	kehys 2024
Toimintatuotot				
Myyntituotot	10 298	10 739	10 687	12 832
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	352	483	323	148
Toimintatuotot yhteensä	10 650	11 223	11 009	12 979
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-1 339	-1 463	-1 485	-1 555
Palvelujen ostot	-1 971	-2 004	-2 108	-2 259
Aineet, tarv. ja tavarat	-1 210	-1 535	-1 404	-1 603
Avustukset	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-272	-250	-168	-168
Toimintakulut yhteensä	-4 792	-5 251	-5 165	-5 584
Toimintakate	5 858	5 971	5 845	7 395

YHTEENVETO PALVELUTUOTANNON KESKEISISTÄ MUUTOKSISTA

- Kirkonkylän jätevedenpuhdistamon korvaaminen
- Teilinummen tekopohjavesilaitoksen rakentaminen
- Hulevesiverkoston siirtyminen kunnalle

PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA

Tunnusluku	TP2022	TPE2023	KEHYS2024
Henkilöstömäärä, HTV	23,7	22,3	22,5
Veden myynti, 1 000 m ³	1 764	1 773	1 782
Laskutettu jätevesi,	2 063	2 073	2 084

LIIKELAITOKSEN INVESTOINNIT 2024-2026

Investointi-kohde	KEHYS24	KEHYS25	KEHYS26
Vesilaitoksen inves-	5 700	11 045	18 205

TALOUSARVIOKEHYS 2024

3. Talousarviokehys 2024

3.1 Talousarvion valmisteluprosessi ja aikataulutus

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi).

Vuosittaisen talousarviovalmistelun käynnistämiseksi kunnanhallitus hyväksyy kunnan hallintosäännön 64 §:n mukaisesti talousarvion suunnittelukehykset ja talousarvion laadintaohjeet, joiden perusteella toimielimet laativat talousarvioehdotuksensa.

Talousarviokehysten kokoamista varten annetaan ohjeet kehusehdotuksen laatimisesta ja sisäisten erien arvioinnista toimialoille ja liikelaitoksille sekä sovitaan toimiala-/liikelaitoskohtaisista kehysneuvotteluista. Ohjeiden pohjana toimivat kunnan taloudelliset lähtökohdat.

Toimialojen ja liikelaitosten kehusehdotusten jälkeen sovitaan ehdotusten mukaiset käyttötalouden nettomenot, kunnan tulorahoitus ja arvioidut investointimenot yhteen ja muodostetaan kokonaiskuva kunnan taloudesta talousarviovuodelle. Tarkastelussa huomioidaan toimenpideohjelmien tms. (esim. NUUKA-ohjelma) asettamat reunaehdot, joiden pohjalta lähdetään tekemään mahdollisia tasapainotuksia.

Tämän jälkeen muodostetaan viranhaltijatyönä kunnanhallitukselle esitettävä tasapainotettu talousarviokehys. Kehyksen hyväksymisen jälkeen varsinainen budjetointi käynnistyy ja eri budjetointivaiheet tallennetaan järjestelmään alla esitettyjen vaiheistuksien mukaan. Vaiheistuksissa on kuvattu sitä, missä eri toimielimissä talousarviota käsitellään ja tehdään mahdollisia muutoksia.

Talousarvion- ja suunnitelman valmistelu käynnistyy huhtikuussa ja päättyy joulukuussa, jolloin valtuusto on hyväksynyt talousarvion ja talousarvion täytäntöönpano-ohjeet on annettu kunnanhallituksessa. Tarkempi talousarvioaikataulu on dokumentin liitteenä.

Vuoden 2023 talousarviovalmistelu on vaiheistettu kuluvana vuonna seuraavalla tavalla:

1. Toimialojen/liikelaitosten kehysperusteiset talousarvioesitykset (annetaan 4.9.2023 mennessä)
2. Lauta- ja johtokuntien talousarvioesitys (4.9.-19.9.2023)

3. Kunnanjohtajan talousarvioesitys (19.9.-13.10.2023)
4. Kunnanhallituksen talousarvioesitys (23.10.-6.11.2023)
5. Valtuuston talousarvio (15.11.-30.11.2023)

3.2 Talouskatsaus

Suomen bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan ensi vuonna noin 0,5-1,5 prosenttia. Kasvuennusteisiin kohdistuu kuitenkin riskejä odotettua heikommasta kehityksestä esimerkiksi inflaatio- ja korkokehityksen sekä ulkopoliittisten epävarmuuksien vuoksi. Maailmantalouden kasvun odotetaan nopeutuvan noin 3 prosenttiin vuoteen 2024 mennessä, johon vaikuttaa positiivisesti energian hintojen lasku ja Kiinan koronarajoitusten poistuminen. Voimakkaimmin keskeisistä talousalueista kasvua vauhdittaa Kiina, jonka kasvun odotetaan kuitenkin jäävän aiempaa alhaisemmaksi, keskimäärin 4,5 prosenttiin vuosina 2023 ja 2024. Euroalueella kasvunäkymät ovat parantuneet, kun odotettu energiapula jäi tulematta ja energian hinta on laskenut. Yhdysvalloissa talouskasvu on jatkunut voimakkaampana kuin euroalueella, noin 1,2 prosenttia, mutta korkojen nousun odotetaan jatkuvan ja vaikuttavan talouskasvun hidastumiseen.

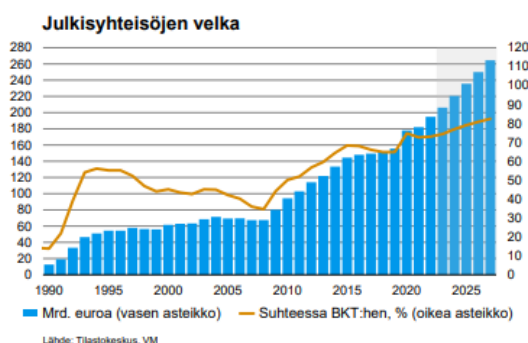
Inflaation kasvu on hidastunut hieman vuoden 2023 alussa, mutta pysyy kuluvana vuonna yhä korkealla tasolla ja laaja-alaisena. Suomen inflaatioennusteet vaihtelevat 4,5 ja noin 6 prosentin välillä. Yksityinen kulutus kokonaisuudessaan vähenee 0,6 prosenttia tänä vuonna johtuen korkeasta hintatasosta ja nousvien korkojen hidastaessa kotitalouksien reaalityöiden kasvua. Ensi vuonna yksityisen kulutuksen odotetaan kääntyvän 1,4 prosentin kasvuun reaalityöiden noustessa ja korkojen nousun pysähtyessä. Palveluiden kulutus ei juurikaan kasva vuonna 2023, mutta ostovoiman kääntyessä kasvuun odotetaan palveluiden kulutuksenkin kääntyvän kasvuun ensi vuonna. Julkisyhteisöjen rahoitusaseman ennakoitaan heikkenevän, kun verotulojen kasvu hiipuu ja samaan aikaan julkiset menot kasvavat nopeasti. Mittavat alijäämät, kohonneet velanhoitokustannukset ja hidas talouskasvu pitävät velkasuhteen nousevalla uralla lähitulevaisuudessa. Julkisen talouden kehitysarvio on laadittu ilman ennakoituja tulevan hallituksen mahdollisia toimia, jotka voivat vaikuttaa alijäämään ja velkaan merkittävästikin.

Valtiovarainministeriön kevään ennuste kuntahallinnolle on keskipitkällä aikavälillä hieman alijäämäinen, mutta suhteessa aikaisempiin ennusteisiin se on poikkeuksellisen vahva. Kuntahallinnon ensi vuoden ennuste on myös vahva. Kuntien kulutusmenoja on supistanut sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustehtävien poistuminen, koulutuksen palvelutarpeen pieneneminen sekä hallituksen määräaikaisten toimien lakkaaminen. Kuntahallinnon kulutuksen arvoa nostaa pääasiassa kulutusmenojen kasvu ja etenkin kunta-alalle sovitut palkankorotukset. Myös kuntien investointipaineet pysyvät korkeina ikääntyvän rakennuskannan, väestön muuttoliikkeen ja infrarakentamisen vuoksi. Investointiympäristön epävarmat näkymät voivat kuitenkin lykätä investointeja eteenpäin, mutta investointien oletetaan palaavan normaalille kasvu-uralleen vuoden 2023 jälkeen. Kuntahallinnolla on mittavat velat, jotka kasvavat hieman alijäämien myötä, mutta alijäämien tasaantuminen näkyy kuitenkin velkasuhteen laskuna.

Lähteet: VM24/2023: Taloudellinen katsaus kevät 2023, Kuntaliiton pääekonomistin palsta 5.5.2023: Kevään talouskatsaus: Näköpiirissä vaimea vire ylöspäin

Keskeisiä lukuja keskipitkällä aikavälillä (VM 2023:24)

	2021	2022	2023**	2024**	2025**	2026**	2027**
BKT markkinahintaan, määrän muutos, %	3,0	2,1	-0,2	1,3	1,6	1,6	1,5
Bruttokansantuote, mrd. euroa	251	267	277	287	298	310	321
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	2,2	7,1	5,5	2,5	1,6	2,0	2,0
Työttömyysaste, %	7,7	6,8	7,0	6,8	6,6	6,4	6,3
Työllisyysaste, %	72,3	73,8	73,6	73,8	74,2	74,6	74,9
Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä, suhteessa BKT:hen, %	-2,7	-0,8	-2,6	-2,6	-3,1	-2,9	-2,9
Valtio	-3,2	-1,6	-3,4	-3,4	-4,1	-4,0	-4,0
Kuntahallinto ¹	-0,3	-0,3	-0,2	-0,1	-0,2	-0,2	-0,2
Hyvinvointialueet			-0,4	-0,5	-0,5	-0,5	-0,4
Sosiaaliturvarahastot	0,8	1,1	1,4	1,4	1,6	1,7	1,8
Rakenteellinen jäämä, suhteessa BKT:hen, %	-2,1	-0,5	-1,6	-1,7	-2,6	-2,6	-2,9
Julkisyhteisöjen bruttovelka, suhteessa BKT:hen, %	72,6	73,0	74,4	76,9	79,0	80,7	82,4
Valtionvelka, suhteessa BKT:hen, %	51,4	53,1	54,5	56,7	58,5	59,9	61,5
Tuotantokulu, % potentiaalisesta tuotannosta ²	-1,1	-0,5	-1,7	-1,5	-0,9	-0,5	0,0

Lähde: Tilastokeskus, VM

3.3 Talousarvion 2024 valmistelun lähtökohdat Nurmijärvellä

Nurmijärven kunnan talouden ennuste näyttäytyy erittäin heikkona kuluvan vuosikymmenen osalta. Kunnan pitkään jatkuneen velkaantumisen ennakoidaan voimistuvan vuosikymmenen loppua kohden ja tilikausien kääntyvän alijäämäisiksi vuodesta 2025 alkaen talouden sopeutustoimista huolimatta, mikäli tulorahoitusta ei lisätä. Alijäämäkehityksen arvioidaan voimistuvan vuosittain siirryttäessä kohti kuluvan vuosikymmenen loppua. Kestävän kasvun NUUKA -ohjelman kautta tavoiteltavien 9 milj. euron säästötoimenpiteiden avulla kunnan lainakannan kasvu pyritään pitämään alle 400 milj. euron vuoden 2030 loppuun mennessä. Lainakannan kasvun hillintä on kunnan talouden näkökulmasta ensiarvoisen tärkeää, koska näin saadaan myös hillittyä rahoituskustannusten kasvua ja niiden heijastumista käyttötalouden liikkumavaraan. Vuoden 2022 tilinpäätöksessä kunnan lainakanta oli 227,9 milj. euroa.

Kunnan taloutta heikentävät erityisesti merkittävä palvelutuotannon menojen kasvu sekä suuret investoinnit, kun kunta tulevana vuosina investoi koulu- ja päiväkotiverkkoon. Investointien myötä myös rahoituskustannukset nousevat huomattavasti nykyisen korkoympäristön vuoksi. Kunnan tulorahoituksen kehitys on jäänyt käyttö- ja investointitalouden kasvusta, joka osaltaan on syventänyt kunnan kokonaistalouden rahoitusvajetta. Rahoitusvajeen kasvu on osaltaan johtanut velkaantumisen kroonistumiseen. Vuoden 2022 tilinpäätöksessä kertynyttä rahoitusvajetta oli muodostunut edelliseltä viideltä vuodelta noin 51,6 milj. euroa.

Kunta-alan palkkaratkaisun vaikutukset ja inflaation myötä kasvavat hinnat sekä korkotason nousu tulevat haastamaan kunnan käyttötalouden suunnittelua. Nurmijärvellä menoja kasvattavat myös palvelutarpeiden nousu, työttömyydestä aiheutuvat Kelan työmarkkinatuen kuntaosuuksien nousu sekä sisäilmaongelmista aiheutuvat korjaukset, purkukulut ja väistöilakustannukset. Rakentamiskustannuksissa on ollut huomattavaa nousua, joskin pahimman huipun toivotaan olevan jo takanapäin. Myös huollettavien asemakaava-alueiden yleinen rakentaminen ja katuverkoston laajentuminen johtavat osaltaan ylläpitojen kasvuun.

Vuodet 2020-2022 ovat olleet ylijäämäisiä valtion koronatuista, poikkeuksellisen suurista myyntivoitoista ja suotuisasti kehittyneistä verotuloista johtuen. Vuosilta on tehty investointivaroja yhteensä 24,8 milj. euroa. Vuoden 2023 tilinpäätösennusteessa (OVK I) tilikauden tuloksen arvioidaan pysyvän ylijäämäisenä 10,5 milj. euroa ja lainakannan laskevan 223,8 milj. euroon. Vuosi 2023 on kuntataloudelle poikkeuksellisen hyvä vanhojen veroprosenttien mukaisista tilityksistä johtuen. Pitkällä aikavälillä talous kääntyy alijäämäiseksi. Kunnan toiminnan saattaminen taloudellisesti kestäväällä kehitysuralla edellyttää sekä palvelutuotannon menojen kasvun voimakasta hillitsemistä sekä investointitalouden tasapainottamista niiltä osin kuin mahdollista. Omaisuuden myynti tukee hetkellisesti kunnan talouden tervehdyttämistä, mutta ei kuitenkaan riitä ratkaisemaan rakenteellisia ongelmia kunnan tulojen ja menojen välillä.

Talousarviokehitys 2024 on laadittu siten, että siinä on otettu huomioon kunta-alan palkkaratkaisun vaikutukset, yleinen hintatason muutos ja niiden vaikutukset mm. kiinteistöjen ylläpitokustannuksiin ja sitä kautta sisäisiin vuokriin. Aiempina vuosina kunnan oman palvelutuotannon osalta käyttötalouden kasvu on rajattu 1,5 prosenttiin, mutta nykyisessä toimintaympäristössä tämä ei ole mahdollista. Suunnitelma vuosille 2025 ja 2026 on kasvupaineita inflaatiosta ja palkankorotuksista johtuen, mutta nettomenojen kasvu pyritään pitämään aisoissa käytettävissä olevilla keinoilla ja sopeutustoimilla. Talousarviokehityksessä tilikauden tulosennuste on positiivinen noin 3,9 milj. euroa ja kokonaistalouden rahoitusvaje (=toiminnan ja investointien rahavirta) asettuu -10,1 milj. euroon. Toimialojen kehukset sisältävät NUUKA-ohjauksryhmän esityksen mukaiset sopeutukset.

Talousarviokehitykseen sisältyy vielä epävarmuustekijöitä sekä talousarviovuodelle 2024, että suunnitelmavuosille 2025 ja 2026. Merkittävimpiä tekijöitä ovat valtionosuuksien lopullinen taso sote-siirtolaskelmien täsmeytymisen myötä kuluva vuoden syksyllä, TE-uudistuksen vaikutukset kunnan talouteen vuodesta 2025 alkaen, korkoympäristön muutokset sekä yleinen hintatason kehittyminen inflaation myötä.

3.4 Talousarviokehys 2024

Talousarviokehys vuodelle 2024 on tehty ulkoisten ja sisäisten tuottojen ja kulujen pohjalta. Käyttötalouden kehys on annettu toimiala- ja liikelaitostasolla nettomääräisenä (=toimintakate). Enimmäisinvestoinnit on kehyksessä määritelty bruttomääräisenä. Investointikehys vuodelle 2024 on 37,0 milj. euroa.

Talousarviokehysten asettamisessa on huomioitu NUUKA-ohjelman talouden tavoitteiden rinnalla vuoden 2022 tilinpäätös sekä vuoden 2023 tilinpäätösennuste. Kehysvalmistelun lähtökohtana on käyttötaloudessa ollut vuoden 2022 tilinpäätös ja vuoden 2023 talousarvioon tehtyt pohjamuutokset (uudet vakanssit, pysyvät määrärahojen muutokset). Tämän lisäksi toimialoja ja liikelaitoksia on ohjeistettu huomioidaan keskeisiä toiminnallisia ja taloudellisia muutoksia tulevalta vuodelta, joiden lähtöpohjana ollut vuoden 2022 tilinpäätös ja vuoden 2023 talousarvio eivät sisällä.

Toimialojen ja liikelaitosten kehusehdotusten pohjalta on käyty neuvottelut toimialoittain, jonka jälkeen kehukseen on tehty sopeutuksia 0,8 milj. euron edestä. Merkittävimpiä muutoksia toimialojen kehyksissä on kunta-alan palkkaratkaisun vaikutukset, joka on kuntatasoisesti noin 2,0 milj. euroa sivukuluineen vuoden 2024 osalta, sekä ostopalvelujen indeksikorotukset. Lisäksi vuoden 2023 kesäkuulle kohdentuneet palkankorotukset tulevat näkyviin koko vuoden vaikutuksella vuonna 2024. Palkkaratkaisun vaikutukset on pyritty huomioidaan täysimääräisesti kehyksessä. Kuntatasoisen kehysten toimintakate on noin 113,6 milj. euroa, joka on 4,2 milj. euroa (3,8 %) kuluvan vuoden tilinpäätösennustetta heikompi.

Tuloissa merkittävimpiä muutoksia vuosiin 2022 ja 2023 verrattuna on Vesi-liikelaitoksen maksujen korotus sekä NUUKA-toimenpiteenä esitettävä liittymismaksujen tuloutustavan muutos, jonka myötä liittymismaksut tulevat jatkossa tuloslaskelmalle näkyviin. Näiden yhteenlaskettu vaikutus on noin 1,7 milj. euroa. Olennaisia muutoksia toimintatuotoissa ja -kuluissa on eritelty tarkemmin toimiala- ja liikelaitoskohtaisissa kehyslaskelmissa.

Sote-uudistuksen vuoksi kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmä myös uudistetaan rahoituksen siirron myötä. Sote-uudistuksesta aiheutuvia suuria taloudellisia vaikutuksia kohtuullistetaan ja valtionosuusjärjestelmän uudistukseen on sisällytetty tasauselementtejä, joilla pyritään hallitsemaan ja rajaamaan kuntakohtaisia muutoksia. Kuntakohtaisia muutoksia loivennetaan muutosrajoittimella ja järjestelmämuutoksen tasauksella. Lopullinen valtionosuuksien taso tuleville vuosille selviää 2023 syksyllä, kun soten lopulliset siirtolaskelmat valmistuvat. Kehyksen valtionosuudet on arvioitu VM:n viimeisen arvion mukaisesti.

Kehyksen vuoden 2024 verotuloarvio perustuu Kuntaliiton 4/2023 veroennustekehikkoon. Vuonna 2024 verotulot asettuvat ensimmäistä kertaa sote-uudistuksen jälkeiselle normaalille uralle. Verotulojen osalta kunnallisveron muutosta arvioidaan syksyn talousarvion yhteydessä. Talousarviokehyksessä edetään kunnanhallituksen kokouksessa 14.6.2023 päätetyn NUUKA-ohjausryhmän loppuraportin mukaisesti, jossa verotuloja esitetään nostettavaksi vuonna 2027. Kiinteistöveroprosenttien oletetaan kehyksessä säilyvän kuluvaan vuoden tasossa. Kunnallisverotulojen osalta kuva tarkentuu vielä kesäkuun lopulla, kun vuoden 2022 valmistuvasta verotuksesta saadaan ensimmäiset ennakkotiedot. Kehyksessä kunnallisverotulojen arvioidaan laskevan kuluvaan vuoden tilinpäätösennusteesta noin 6,5 milj. euroa (-7,2 %) ja vuoden 2022 tilinpäätöstasosta noin 112,3 milj. euroa (-57,2 %). Verotulojen kasvun tulisi jatkua tulevaisuudessa huomattavasti aiempaa suuremmalla tasolla, jotta tulorahoitus pysyisi palvelutuotannon kustannuskehityksen perässä.

Valtionosuuksien arvioidaan kasvavan kuluvaan vuoden tilinpäätösennusteesta 2,2 milj. euroa (7,1 %). Vuoteen 2022 nähden valtionosuudet ovat kehyksessä 12 milj. euroa (-26,2 %) pienemmät.

Rahoituserien on kehyksessä arvioitu toteutuvan huomattavasti vuoden 2022 tilinpäätöstä heikompiina. Kehyksen vaikuttaa erityisesti korkoympäristön normalisoitumisen ja velkaantumisen vuoksi kasvavat korkokustannukset, joiden ennakoitaan kasvavan 2,5 milj. euroa vuoden 2022 tilinpäätökseen nähden. Nurmijärven Sähkön maksaman osingon ennakoitaan pysyvän aiemmalla tasolla.

Kunnan vuosikate asettuu kehyksessä 25,5 milj. euroon. Vuosikatteella kyetään rahoittamaan investoinneista noin 69 prosenttia, jonka perusteella nettolainanoton arvioidaan asettuvan 5,9 milj. euroon. Siten kunnan lainakannan arvioidaan nousevan 227,7 milj. euroon vuoden 2024 loppuun mennessä, joka on samaa tasoa kuin vuoden 2022 tilinpäätöksessä.

Huomattavista kustannusten nousupaineista ja talouden alavireisyydestä huolimatta tilikauden ennustetaan kehyksessä olevan ylijäämäinen noin 3,9 milj. euroa tulonlisäysten ansiosta. Ilman veronkorotuksia kunnan talouden ennakoidaan kääntyvän alijäämäiseksi vuodesta 2025 alkaen.

Tuloslaskelmaosa

Kunta + liikelaitokset (1000€)	TP 2021	TP 2022	TA2023	TPE 2023	Sopeutettu kehys 2024	Muutos € TP 22-KE23	Muutos % TP22-KE23	Muutos € TPE23 -KE23	Muutos % TPE23 -KE23
Kunta + liikelaitokset (1000€)									
Toimintatuotot	70 940	68 320	65 856	64 656	70 202	1 883	2,8 %	5 546	8,6 %
Valmistus omaan käyttöön	0	1 861	0	650	650	-1 211	-65,1 %	0	0,0 %
Toimintakulut	-288 789	-310 723	-170 683	-174 799	-184 497	126 226	-40,6 %	-9 698	5,5 %
Toimintakate	-217 849	-240 542	-104 826	-109 493	-113 645	126 898	-52,8 %	-4 152	3,8 %
Verotulot	210 366	222 582	109 850	113 000	106 000	-116 582	-52,4 %	-7 000	-6,2 %
<i>Kunnallisvero</i>	186 283	196 530	88 600	90 700	84 200	-112 330	-57,2 %	-6 500	-7,2 %
<i>Kiinteistövero</i>	11 981	12 667	12 550	12 900	13 300	633	5,0 %	400	3,1 %
<i>Yhteisövero</i>	12 101	13 385	8 700	9 400	8 500	-4 885	-36,5 %	-900	-9,6 %
Valtionosuudet	41 544	45 725	32 241	31 508	33 731	-11 994	-26,2 %	2 224	7,1 %
<i>VM vos</i>	48 185	52 302	38 823	38 887	41 111	-11 192	-21,4 %	2 224	5,7 %
<i>OKM vos</i>	-6 641	-6 577	-6 582	-7 379	-7 379	-802	12,2 %	0	0,0 %
Verorahoitus	251 910	268 307	142 091	144 508	139 731	-128 576	-47,9 %	-4 776	-3,3 %
Rahoituserät, netto	1 841	1 415	655	134	-635	-2 050	-144,9 %	-769	-573,9 %
<i>Korkotuotot</i>	139	121	0	100	0	-121	-100,0 %	-100	-100,0 %
<i>Muut rahoitustuotot</i>	2 691	2 778	2 370	3 007	3 100	322	11,6 %	93	3,1 %
<i>Korkokulut</i>	-10	-843	-1 100	-2 541	-3 300	-2 457	291,5 %	-759	29,9 %
<i>Muut rahoituskulut</i>	-979	-642	-615	-432	-435	207	-32,2 %	-3	0,7 %
Vuosikate	35 902	29 179	37 919	35 149	25 452	-3 728	-12,8 %	-9 697	-27,6 %
Poistot ja arvonalentumiset	-19 069	-20 779	-24 668	-24 655	-21 600	-821	4,0 %	3 055	-12,4 %
Tilikauden tulos	16 832	8 400	13 251	10 494	3 852	-4 549	-54,1 %	-6 642	-63,3 %
Poistoeron lisäys/vähennys	13	13	13	13	13	1	4,0 %	1	4,0 %
Varausten lisäys/vähennys	-13 800	-5 000	-8 000	-8 000	0	5 000	-100,0 %	8 000	-100,0 %
Ylijäämä/alijäämä	3 045	3 413	5 264	2 507	3 865	452	13,2 %	1 358	54,2 %

Rahoitusosa

Kunta + liikelaitokset (1000€)	TP 2021	TP 2022	TA2023	TPE 2023	Sopeutettu kehys 2024
Vuosikate	35 902	29 179	37 919	35 149	25 452
Tulorahoituksen korjauserät	-6 238	-4 618	-4 800	-2 740	-2 750
Satunnaiset erät, netto	0	0	0	0	0
Toiminnan rahavirta	29 664	24 562	33 119	32 409	22 702
Investointimenot	-28 850	-40 485	-35 910	-40 140	-37 040
Rah.osuudet investointimenoihin	1 311	2 641	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	9 657	7 122	6 300	4 040	4 250
Investointien rahavirta	-17 883	-30 723	-29 610	-36 100	-32 790
Toiminnan ja investointien rahavirta	11 781	-6 161	3 509	-3 691	-10 088
Lainakannan muutokset	10 544	10 656	-3 000	-4 100	5 900
Lainojen lisäys	56 178	43 000	13 100	17 000	22 000
Lainojen vähennys	-45 634	-32 344	-16 100	-21 100	-16 100
Lainakanta	217 264	227 920	224 920	223 820	229 720
Rahavarat	30 876	30 876	32 013	38 000	33 812

Lainakanta €/asukas	4 924	5 129	5 062	4 951	5 085
---------------------	-------	-------	-------	-------	-------

Käyttötalousosa

KOKO KUNTA SIS.LL	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TPE 2023 OVK I	Sopeutettu kehys 2024	Muutos C TP22-KE24	Muutos % TP22-KE24	Muutos C TPE23-KE24	Muutos % TPE23-KE24
Toimintatuotot	70 835 241	68 168 313	65 856 340	64 656 010	70 202 383	2 034 071	2,87 %	5 546 374	8,58 %
Valmistus omaan käyttöön	0	1 860 939	0	650 000	650 000	-1 210 939	-65,07 %	0	0,00 %
Toimintakulut	-163 939 002	-171 286 878	-170 562 829	-174 679 171	-184 497 087	-13 210 209	8,06 %	-9 817 917	5,62 %
Netto	-93 103 761	-101 257 627	-104 706 489	-109 373 161	-113 644 704	-12 387 078	13,3 %	-4 271 543	3,9 %

Konsernipalveluiden toimiala	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TPE 2023 OVK I	Sopeutettu kehys 2024	Muutos C TP22-KE24	Muutos % TP22-KE24	Muutos C TPE23-KE24	Muutos % TPE23-KE24
Toimintatuotot	2 681 228	2 582 131	2 470 735	2 447 327	2 780 337	198 207	7,7 %	333 010	13,6 %
Toimintakulut	-13 906 767	-13 616 837	-15 145 708	-15 630 532	-16 239 698	-2 622 861	19,3 %	-609 166	3,9 %
Netto	-11 225 538	-11 034 706	-12 674 973	-13 183 205	-13 459 361	-2 424 655	22,0 %	-276 156	2,1 %

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TPE 2023 OVK I	Sopeutettu kehys 2024	Muutos C TP22-KE24	Muutos % TP22-KE24	Muutos C TPE23-KE24	Muutos % TPE23-KE24
Toimintatuotot	6 298 549	7 408 216	6 105 350	6 972 410	6 426 460	-981 756	-13,3 %	-545 950	-7,8 %
Toimintakulut	-101 330 293	-106 359 848	-108 906 127	-111 393 065	-117 994 330	-11 634 482	10,9 %	-6 601 264	5,9 %
Netto	-95 031 744	-98 951 632	-102 800 777	-104 420 655	-111 567 870	-12 616 238	12,7 %	-7 147 214	6,8 %

Ympäristötoimiala	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TPE 2023 OVK I	Sopeutettu kehys 2024	Muutos C TP22-KE24	Muutos % TP22-KE24	Muutos C TPE23-KE24	Muutos % TPE23-KE24
Toimintatuotot	40 450 339	36 719 165	36 452 879	34 361 051	38 455 123	1 735 958	4,7 %	4 094 072	11,9 %
Valmistus omaan käyttöön	0	1 860 939	0	650 000	650 000	-1 210 939	-65,1 %	0	0,0 %
Toimintakulut	-33 295 493	-36 190 120	-31 788 034	-32 838 034	-35 217 871	972 249	-2,7 %	-2 379 837	7,2 %
Netto	7 154 846	2 389 983	4 664 845	2 173 016	3 887 252	1 497 269	62,6 %	1 714 236	78,9 %

Nurmijärven vesi -liikelaitos	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TPE 2023 OVK I	Sopeutettu kehys 2024	Muutos C TP22-KE24	Muutos % TP22-KE24	Muutos C TPE23-KE24	Muutos % TPE23-KE24
Toimintatuotot	10 650 129	11 222 762	11 009 470	11 009 470	12 979 303	1 756 541	15,7 %	1 969 833	17,9 %
Toimintakulut	-4 791 913	-5 251 314	-5 164 802	-5 164 802	-5 584 029	-332 715	6,3 %	-419 227	8,1 %
Netto	5 858 216	5 971 448	5 844 668	5 844 668	7 395 274	1 423 826	23,8 %	1 550 606	26,5 %

Aleksia -liikelaitos	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TPE 2023 OVK I	Sopeutettu kehys 2024	Muutos C TP22-KE24	Muutos % TP22-KE24	Muutos C TPE23-KE24	Muutos % TPE23-KE24
Toimintatuotot	10 754 996	10 236 039	9 817 906	9 865 752	9 561 160	-674 879	-6,6 %	-304 592	-3,1 %
Toimintakulut	-10 614 537	-9 868 759	-9 558 158	-9 652 737	-9 461 160	407 599	-4,1 %	191 577	-2,0 %
Netto	140 460	367 280	259 748	213 015	100 000	-267 280	-72,8 %	-113 015	-53,1 %

Tuottojen lisäys "+", tuottojen vähennys "-"
 Menojen lisäys "-", menojen vähennys "+"

	TP 2021	TP2022	TA 2023	TPE 2023	kehys 2024	Muutos TP22 - KE24		Muutos TPE23 - KE24	
						€	%	€	%
Toimintatuotot									
Myyntituotot	1 968 005	2 090 897	1 982 079	1 982 079	2 237 401	146 504	7,0 %	255 322	12,9 %
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0,0 %	0	#JAKO/0!
Tuet ja avustukset	620 702	264 544	361 056	307 648	363 200	98 656	37,3 %	55 552	18,1 %
Muut toimintatuotot	92 521	226 689	127 600	157 600	179 737	-46 953	-20,7 %	22 137	14,0 %
Toimintatuotot yhteensä	2 681 228	2 582 131	2 470 735	2 447 327	2 780 337	198 207	7,7 %	333 010	13,6 %
Toimintakulut									
Henkilöstökulut	-4 367 191	-4 471 665	-6 556 343	-6 514 482	-7 047 921	-2 576 256	57,6 %	-533 439	8,2 %
Palvelujen ostot	-4 767 467	-4 691 580	-4 546 697	-4 817 235	-4 910 327	-218 746	4,7 %	-93 092	1,9 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-75 745	-46 563	-96 970	-102 870	-95 775	-49 212	105,7 %	7 095	-6,9 %
Avustukset	-4 056 761	-3 662 522	-3 120 520	-3 370 667	-3 289 000	373 522	-10,2 %	81 667	-2,4 %
Muut toimintakulut	-639 603	-744 507	-825 177	-825 278	-896 676	-152 169	20,4 %	-71 398	8,7 %
Toimintakulut yhteensä	-13 906 767	-13 616 837	-15 145 708	-15 630 532	-16 239 698	-2 622 861	19,3 %	-609 166	3,9 %
Konsernipalvelut									
	TP 2021	TP2022	TA 2023	TPE 2023	kehys 2024	Muutos €	Muutos %	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	2 681 228	2 582 131	2 470 735	2 447 327	2 780 337	198 207	7,7 %	333 010	13,6 %
Toimintakulut	-13 906 767	-13 616 837	-15 145 708	-15 630 532	-16 239 698	-2 622 861	19,3 %	-609 166	3,9 %
Netto	-11 225 538	-11 034 706	-12 674 973	-13 183 205	-13 459 361	-2 424 655	22,0 %	-276 156	2,1 %

Olellaiset muutokset vuonna 2024 ja niiden vaikutus tuloihin/menoihin			
Tulot	Muutos	Lisäys (+) Vähennys (-)	
		Myyntituotot	
Sisäiset myyntituotot		258 000	
Tuet ja avustukset			
Vaalit		70 000	
Menot	Muutos	Lisäys (+) Vähennys (-)	
Henkilöstökulut			
Palkankorotusvaraus		181 000	
TE uudistukseen varautuminen, 1 vakanssi		57 000	
Vaalit		230 000	
Palvelujen ostot			
Tietohallinto (kyberturvap., MS-lisenssit, sähköarkistointi, kotisivujen kehittäminen)		165 000	
Epassi		40 000	
NUUKA			-60 000
Avustukset			
Työmarkkinatuen kuntaosuus		250 000	
NUUKA (sponsorointi, Kissankello, Uimahalla, Hyväolo-kortti)			-81 000
Verotuskustannukset			-50 000
Muut toimintakulut			
Sisäiset vuokrat		66 000	

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala

Tuottojen lisäys "+", tuottojen vähennys "-"
Menojen lisäys "-", menojen vähennys "+"

	TP 2021	TP2022	TA 2023	TPE 2023	Sopeutettu kehys 2024	Muutos TP22 - KE24		Muutos TPE23 - KE24	
						€	%	€	%
Toimintatuotot									
Myyntituotot	1 233 414	1 769 890	1 712 640	1 712 640	1 981 030	211 140	11,9 %	268 390	15,7 %
Maksutuotot	2 867 448	2 642 443	2 161 830	2 161 830	2 126 350	-516 093	-19,5 %	-35 480	-1,6 %
Tuet ja avustukset	1 961 910	2 604 464	1 935 910	2 802 970	1 916 250	-688 214	-26,4 %	-886 720	-31,6 %
Muut toimintatuotot	235 776	391 419	294 970	294 970	402 830	11 411	2,9 %	107 860	36,6 %
Toimintatuotot yhteensä	6 298 549	7 408 216	6 105 350	6 972 410	6 426 460	-981 756	-13,3 %	-545 950	-7,8 %
Toimintakulut									
Henkilöstökulut	-58 155 398	-60 623 589	-59 567 587	-62 030 787	-63 305 370	-2 681 780	4,4 %	-1 274 583	2,1 %
Palvelujen ostot	-19 502 047	-21 630 617	-23 032 540	-23 188 366	-24 940 960	-3 310 343	15,3 %	-1 752 594	7,6 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-2 629 318	-2 700 501	-2 874 220	-2 773 620	-2 895 940	-195 440	7,2 %	-122 320	4,4 %
Avustukset	-4 226 829	-4 106 241	-4 283 160	-4 283 160	-4 181 430	-75 189	1,8 %	101 730	-2,4 %
Muut toimintakulut	-16 816 700	-17 298 899	-19 148 620	-19 117 132	-22 670 630	-5 371 730	31,1 %	-3 553 497	18,6 %
Toimintakulut yhteensä	-101 330 293	-106 359 848	-108 906 127	-111 393 065	-117 994 330	-11 634 482	10,9 %	-6 601 264	5,9 %

Sivistys- ja
hyvinvointitoimiala

	TP 2021	TP2022	TA 2023	TPE 2023	Sopeutettu kehys 2024	Muutos €	Muutos %	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	6 298 549	7 408 216	6 105 350	6 972 410	6 426 460	-981 756	-13,3 %	-545 950	-7,8 %
Toimintakulut	-101 330 293	-106 359 848	-108 906 127	-111 393 065	-117 994 330	-11 634 482	10,9 %	-6 601 264	5,9 %
Netto	-95 031 744	-98 951 632	-102 800 777	-104 420 655	-111 567 870	-12 616 238	12,7 %	-7 147 214	6,8 %

Olellaiset muutokset vuonna 2024 ja niiden vaikutus tuloihin/menoihin

Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Kotoutumispalvelujen korvaukset	150 000	
	Varhaiskasvatuksen asiakasmaksu		-534 000
	Hankkeiden tuotot (erillishankkeet, varhaiskasvatus ja kirjasto- ja kulttuuripalvelut)		-683 000
	Kotikuntakorvaukset	100 000	
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Henkilöstökulujen korotukset 2023 - 2024	3 726 400	
	Koulutuspalvelujen vakanssit	310 000	
	Varhaiskasvatuksen vakanssit	568 000	
	Muiden tulosalueiden vakanssit	217 700	
	Erillishankkeiden kulut		-689 900
	Palveluseteli	3 094 000	
	Sopeutukset		-504 120
	Hyvinvointialueelle siirtyvät kulut		-1 259 700
	Oppilaskuljetukset	1 000 000	
	Sopeutukset		-200 000
	Sisäiset vuokrat	5 207 000	
	Koulutuspalvelujen materiaalihankinnat	100 000	
	Koulutuspalvelut, liisingkulut	150 300	

	TP 2021	TP2022	TA 2023	TPE 2023	Sopeutettu kehys 2024	€	%	€	%
Toimintatuotot									
Myyntituotot	2 144 316	2 447 045	2 277 390	2 277 390	2 447 390	345	0,0 %	170 000	7,5 %
Maksutuotot	5 611 571	1 836 294	1 270 000	1 270 000	1 370 000	-466 294	-25,4 %	100 000	7,9 %
Tuet ja avustukset	223 607	115 802	242 500	242 500	242 500	126 698	109,4 %	0	0,0 %
Muut toimintatuotot	32 470 845	32 320 023	32 662 989	30 571 161	34 395 233	2 075 210	6,4 %	3 824 072	12,5 %
Toimintatuotot yhteensä	40 450 339	36 719 165	36 452 879	34 361 051	38 455 123	1 735 958	4,7 %	4 094 072	11,9 %
Valmistus omaan käyttöön	0	1 860 939	0	650 000	650 000	-1 210 939	-65,1 %	0	0,0 %
Toimintakulut									
Henkilöstökulut	-7 025 432	-7 200 695	-7 304 270	-7 504 270	-7 872 104	-671 409	9,3 %	-367 834	4,9 %
Palvelujen ostot	-14 774 168	-16 718 355	-12 768 386	-13 618 386	-13 828 402	2 889 953	-17,3 %	-210 016	1,5 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-5 679 536	-6 811 082	-6 048 800	-6 048 800	-7 285 700	-474 618	7,0 %	-1 236 900	20,4 %
Avustukset	-350 442	-417 915	-500 000	-500 000	-480 000	-62 085	14,9 %	20 000	-4,0 %
Muut toimintakulut	-5 465 915	-5 042 073	-5 166 578	-5 166 578	-5 751 665	-709 592	14,1 %	-585 087	11,3 %
Toimintakulut yhteensä	-33 295 493	-36 190 120	-31 788 034	-32 838 034	-35 217 871	972 249	-2,7 %	-2 379 837	7,2 %

Ympäristötoimiala

	TP 2021	TP2022	TA 2023	TPE 2023	Sopeutettu kehys 2024	Muutos €	Muutos %	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	40 450 339	36 719 165	36 452 879	34 361 051	38 455 123	1 735 958	4,7 %	4 094 072	11,9 %
Valmistus omaan käyttöön	0	1 860 939	0	650 000	650 000	-1 210 939	-65,1 %	0	0,0 %
Toimintakulut	-33 295 493	-36 190 120	-31 788 034	-32 838 034	-35 217 871	972 249	-2,7 %	-2 379 837	7,2 %
Netto	7 154 846	2 389 983	4 664 845	2 173 016	3 887 252	1 497 269	62,6 %	1 714 236	78,9 %

Oleennaiset muutokset vuonna 2024 ja niiden vaikutus tuloihin/menoihin

Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
Myyntituotot			
<i>NUUKA-toimenpide: hulevesien laskutus</i>		150 000	
Maksutuotot			
<i>Maankäyttökorvaukset</i>			150 000
<i>Rakentamislupamaksut</i>		250 000	
Muut toimintatuotot			
<i>Sisäiset vuokrat</i>		3 861 420	
<i>Maa- ja vesialueiden vuokrat</i>		240 000	
<i>Vuokratuottojen lasku: kohteiden myynti/purku</i>			296 000
Menot			
Henkilöstökulut			
<i>Palkankorotusvaraukset + vakanssit budjetoitu täysimääräisenä. Maankäyttö ja kaavoitus: 3v määräaikainen asemakaavasunnittelija (v.24 8kk), uusi vakanssi paikkatietoasiantuntija</i>		367 834	
Palvelujen ostot			
<i>Ilmastotyön koordinointi</i>		40 000	
<i>K-U Ympäristökeskuksen korvaus</i>		75 000	
<i>Asiantuntijapalveluvaraus mm. kunto- ja muihin tutkimuksiin sisäilmaselvitysten osalta</i>		90 000	
<i>Katukunnossapito: uusia hoidettavia alueita lisää</i>		70 000	
<i>NUUKA-toimenpide: joukkoliikenteen palvelutaso</i>			60 000
Aineet, tarv. ja tavarat			
<i>Kustannusvaraus: uusi sähkö sopimus v.24</i>		1 075 000	
<i>Kustannusvaraus: rakennusmateriaali, polttoaine</i>		140 000	
<i>NUUKA-toimenpide: katuvalosaneeraus, energiansäästö</i>			120 000
Muut toimintakulut			
<i>Sisäiset vuokrat</i>		201 375	
<i>Vuokramenojen kasvu</i>		426 500	

	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	Sopeutettu kehys 2024	Muutos TP22 - KE24		Muutos TPE23 - KE24	
						€	%	€	%
Toimintatuotot									
Myyntituotot	10 298 023	10 739 281	10 686 970	10 686 970	12 831 803	2 092 522	19,5 %	2 144 833	20,1 %
Maksutuotot					0	0	#JAKO/0!	0	
Tuet ja avustukset					0	0	#JAKO/0!	0	#JAKO/0!
Muut toimintatuotot	352 106	483 481	322 500	322 500	147 500	-335 981	-69,5 %	-175 000	-54,3 %
Toimintatuotot yhteensä	10 650 129	11 222 762	11 009 470	11 009 470	12 979 303	1 756 541	15,7 %	1 969 833	17,9 %
Toimintakulut									
Henkilöstökulut	-1 338 703	-1 462 827	-1 485 030	-1 485 030	-1 555 000	-92 173	6,3 %	-69 970	4,7 %
Palvelujen ostot	-1 971 184	-2 003 789	-2 107 727	-2 107 727	-2 258 727	-254 938	12,7 %	-151 000	7,2 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-1 210 214	-1 535 029	-1 404 400	-1 404 400	-1 602 657	-67 628	4,4 %	-198 257	14,1 %
Avustukset					0	0	#JAKO/0!	0	#JAKO/0!
Muut toimintakulut	-271 812	-249 669	-167 645	-167 645	-167 645	82 024	-32,9 %	0	0,0 %
Toimintakulut yhteensä	-4 791 913	-5 251 314	-5 164 802	-5 164 802	-5 584 029	-332 715	6,3 %	-419 227	8,1 %

	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	Sopeutettu kehys 2024	Muutos €	Muutos %	Muutos €	Muutos %
Nurmijärven Vesi									
Toimintatuotot	10 650 129	11 222 762	11 009 470	11 009 470	12 979 303	1 756 541	15,7 %	1 969 833	17,9 %
Toimintakulut	-4 791 913	-5 251 314	-5 164 802	-5 164 802	-5 584 029	-332 715	6,3 %	-419 227	8,1 %
Netto	5 858 216	5 971 448	5 844 668	5 844 668	7 395 274	1 423 826	23,8 %	1 550 606	26,5 %

Olellaiset muutokset vuonna 2024 ja niiden vaikutus tuloihin/menoihin			
	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
Tulot			
	Myyntituotot (NUUKA huomioitu: veden käyttömaksun korotus 3 %, veden perusmaksujen korotus 15 %, jäteveden perusmaksujen korotus 25 % + vedenkäytön kasvu 0,5%)	419 000	
	Liittymismaksujen tulouttaminen tuloslaskelmaan	1 300 000	
	Muut tuotot (teollisuusjätevesisopimuksen muutos, siirto käyttömaksuihin)		150 000
Menot			
	Henkilöstökulut (Kuluja nostavat yleiskorotukset sekä aikaisempaan vuonna olevan vakanssin täyttäminen)	69 000	
	Palvelujen ostot (Yhdistelmäauto-, tv-kuvauspalveluiden option käyttöönotto indeksikorotuksella, kaivinkone- ja kuorma-autopalveluiden uusi kilpailutus, verkostomateriaalien hintojen indeksitarkastuksia ja uusia kilpailutuksia tulossa)	151 000	
	neet, tarv. ja tavarat (Prosessikemikaalien, sähkön ja materiaalien hinnannousu huomioitu)	67 600	

	TP 2021	TP2022	TA 2023	TPE 2023	Sopeutettu kehys	Muutos TP22 - KE24		Muutos TPE23 - KE24	
						€	%	€	%
Toimintatuotot									
Myyntituotot	10 220 845	9 973 848	9 760 306	9 798 752	9 482 160	-491 688	-4,9 %	-316 592	-3,2 %
Maksutuotot					0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tuet ja avustukset	421 319	132 695	45 000	45 000	50 000	-82 695	-62,3 %	5 000	11,1 %
Muut toimintatuotot	112 832	129 496	12 600	22 000	29 000	-100 496	-77,6 %	7 000	31,8 %
Toimintatuotot yhteensä	10 754 996	10 236 039	9 817 906	9 865 752	9 561 160	-674 879	-6,6 %	-304 592	-3,1 %
Toimintakulut									
Henkilöstökulut	-5 955 436	-5 437 046	-5 019 363	-5 132 442	-5 152 450	284 596	-5,2 %	-20 008	0,4 %
Palvelujen ostot	-1 027 523	-1 100 648	-1 048 644	-1 048 644	-1 006 474	94 174	-8,6 %	42 170	-4,0 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-2 707 714	-2 290 087	-2 563 049	-2 544 549	-2 248 600	41 487	-1,8 %	295 949	-11,6 %
Avustukset					0	0	0,0 %	0	0,0 %
Muut toimintakulut	-923 863	-1 040 979	-927 102	-927 102	-1 053 636	-12 657	1,2 %	-126 534	13,6 %
Toimintakulut yhteensä	-10 614 537	-9 868 759	-9 558 158	-9 652 737	-9 461 160	407 599	-4,1 %	191 577	-2,0 %

Aleksia	TP 2020	TP2022	TA 2023	TPE 2023	Sopeutettu kehys	Muutos €	Muutos %	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	10 754 996	10 236 039	9 817 906	9 865 752	9 561 160	-674 879	-6,6 %	-304 592	-3,1 %
Toimintakulut	-10 614 537	-9 868 759	-9 558 158	-9 652 737	-9 461 160	407 599	-4,1 %	191 577	-2,0 %
Netto	140 460	367 280	259 748	213 015	100 000	-267 280	-72,8 %	-113 015	-53,1 %

Olennaiset muutokset vuonna 2024 ja niiden vaikutus tuloihin/menoihin

Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Myyntituotot		
	Säästöjen vaikutus palveluiden myyntiin		-316 592
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Henkilöstökulut		
	Palkankorotukset, siivouskohteiden lisäys	20 008	
	Palvelujen ostot		
	Ulkoisten siivouspalveluiden ostot		-42 170
	Aineet, tarv. ja tavarat		
	NUUKA, elintarvikemääräraha		-295 949
	Muut toimintakulut		
	mm. sisäiset vuokrat	126 534	

4. Liitteet

Talousarvion- ja suunnitelman 2024–2026 laadintaohje